

25-2-66

మీ చర్మానికి తగినది

నివియా

ఇదే మీ చర్మానికి కావలసినది

జీర్ణ - చోషణ చిన్నతనమునుండియే - నివియాతో వర్షము గోల్పోవునట్టి మీ చర్మమందలి గమరులను ప్రారంభించవలెను. అది నమకూర్చుతుంది. మీరు, మీచర్మము కనిపించు నివియా క్రీమ్తో "యస్మైల్" - అద్వితీయమైన నంత యౌవనవంతులగా వుంటారు. మీ చర్మ మంతయు సహజ ప్రకృతి వదార్థమువంటిది ఉన్నది. రోజూ యౌవనయుతమైన ఆరోగ్యవంతులగా వుండుటకు షాడ స్నానంవల్లను, ఎండ, వాన, గాలిలో తిరుగుచుండుట తగినది నివియా!

(S&N) నివియా - వివిధోపయుక్తమైన క్రీమ్

పోర్ డిస్ట్రీబ్యూటర్లు: జె. ఎల్. మారినన్, సన్ అండ్ జోన్స్ (ఇండియా) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్.
చిస్టు బాక్స్ నం. 1746, బొంబాయి-1.

41 years C 613.5.12

ఉభలేము

వైజయంతిమాల క్యాలెండరు

ప్రతి ఒక్క

టినోపాల్ గిఫ్ట్ ప్యాకెట్ తో

దినీకార వైజయంతిమాల మందరవర్ణ ధారాచిత్రం... మీ 1966 టినోపాల్ క్యాలెండరు తరుకోసం ప్రత్యేకంగా పాపించింది. టినోపాల్ గిఫ్ట్ ప్యాకెట్టును యీ రోజే కాపి మీ గృహంకరణకు వైజయంతిమాల క్యాలెండరు ఉచితంగా పొందండి, కొంచెమా టినోపాల్ పేనేజీ ధారాను. బాల్సినంతా పున్న బట్టి లన్నింటిని అధికంగా తెలుస్తూ ఉంటుంది. ఒక బట్టికయ్యే అయ్యే మైనాకంటే తక్కువ!

దమీపంలోని మీ టినోపాల్ టీలరును వైజయంతిమాల క్యాలెండరు అధిగతి ఉచితంగా పొందండి—వరకు పున్నంతవరకే!

టినోపాల్ అన్నింటికన్న అధికంగా తెల్లగా జేయును

మిస్టర్ గై యిగి రిమిటెడ, ఓ.బి.బి.కె. 965.
టినోపాల్ జి. అర్. గై యిగి ఎస్. ఎస్. బి.బి. బి.బి.బి. 1 రిలీఫ్
స్వల్పరైండ్ యొక్క రిలీఫ్ చేయబడిన ప్రెస్. మార్కు

Shilpa SG 133 A. 1965

1965 నిలకెత్తే మోడల్

ప్రసాద్
(ఆకంబు)

గ్రూప్స్ క్యాసి
జర్నల్స్ పాల్
బాల్ పాయింట్
కలములస్థితు

PRASAD (DISTRIBUTING) AGENCIES
TENALI (A.P.)

రాత్రులందు చదవండి

2 పుస్తకముల పెట్టు రు. 2-50
కొక్తాక కాస్త్రము 84 అసనములు
(చిత్ర నటములతో) నుహగ్ రాత్
ఒక్కొక్క పుస్తకం రు. 1-50
పోస్టేజీ ప్యాకెంకు అదనం.

ARAHANT BOOK DEPOT.,
26, ALIGARH (U.P.)

**పాద్యంకానిది
ఏదీలేదు**

ఇందుకు బహుమతి
న్యూట్రీన్ స్వీట్లు
అయినపుడు అది
మరింత ఆనందకరం

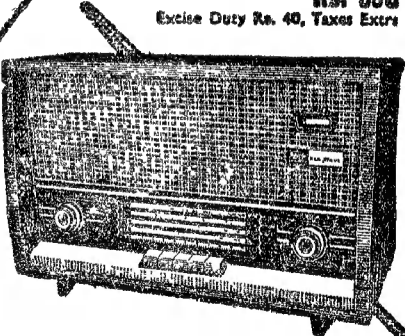
Nutrine

మ్యూట్రన్ కెప్టెజివరీ కంపెనీ
(ప్రైవేట్) లిమిటెడ్
బెంగళూరు. (ఆం. ప్ర.)

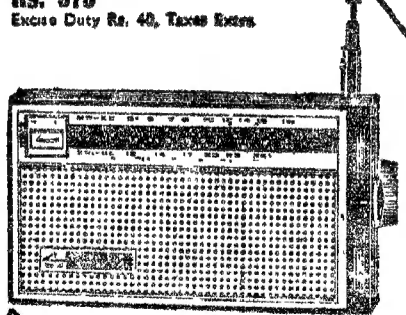

ఎలక్ట్రాలను

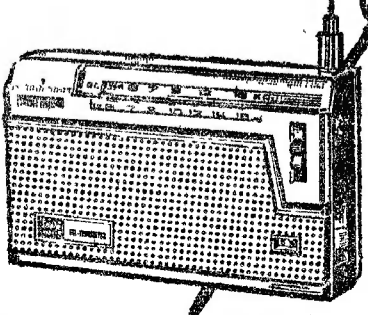
MODEL 5A44
4-TUBE 4-BAND AC SET
VARIABLE TONE CONTROL
Rs. 350
Excise Duty Rs. 40, Taxes Extra

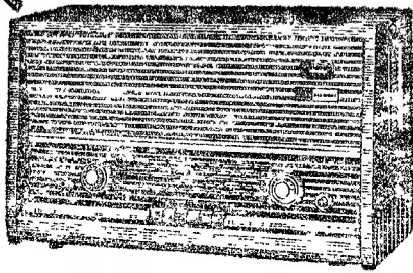
MODEL BZ-490 (Portable Set)
8-TRANSISTOR 4-BAND
FINE TUNING
Rs. 375
Excise Duty Rs. 40, Taxes Extra

MODEL BXS-338 (Portable Set)
8-TRANSISTOR 2-BAND
TONE CONTROL
Rs. 225
Excise Duty Rs. 20, Taxes Extra

MODEL 7A57
2 TONE CONTROLS
5-BAND 7-TUBE
3 SPEAKER HI-FIDELITY AC
Rs. 575
Excise Duty Rs. 93.24, Taxes Extra

షార్ప్ రేడియో మీ జీవితానికి అనుదాని అనుబంధం

శక్తివంతమైన మరియు నమ్మకమైన షార్ప్ రేడియోలు గృహములలో ప్రయోగమైనవి. విద్యార్థులకు ప్రత్యేకముగా ఉపయోగపడతాయి.

పరమమైన ధర మరియు సాగసిన ఆకర్షణ గలిగిన పేటిని, అందాన్ని మరియు శ్రేష్టమైన పనితీరును కోరుకునేవారు సామాన్యముగా యొక్కుకొంటారు.

భాగ్యమైన వస్తువులను తయారు చేయుటలో ప్రపంచ ఖ్యాతి పొందిన హయావాకా ఎలక్ట్రిక్ కం. లి., జపాను వారి సాంకేతిక సహాయంతో షార్ప్ రేడియోలు తయారుచేయబడుచున్నవని జ్ఞాపకముంచుకొనండి.

ఇండియన్ ఫ్లాన్ట్ క్స్ లి. ఆఫీస్ హౌస్, బొంబాయి - 1.

a anla JR/465

4-2-66 వ తేదీ వార సత్రిక మూడగనే వాలో కలిగిన రియాక్ష్న్ ఏమిటంటే “ఈవారపు ముఖచిత్రం చెత్తగా ఉంది” అని ఇటువంటి చెత్తరకం ముఖచిత్రములు వద్దని వా ప్రార్థన.

ఎ. వి. సరసింహం (మద్రాసు)

* * *
ఈవారం సత్రికలో 28-1-66

వానంతి ముఖచిత్రం చాలా బాగుంది.

“వరిష్కారం” అన్న కథ వాకు బోల్తాగా అర్థంకాలేదు. బహుశః కళాఖండం అనుకుంటాను.

నర్వా శివప్రసాద్ (జబల్ పూరు)
కథలు

“భాస్వతి” గారు రచించిన “రాబోయే ప్రళయం” చాలా బాగుంది. మరియు సుమిత్రాదేవిగారు రచించిన “మూసిన కిటికీ” చదువుతూంటే ఎంతో ఇంపుగా వుంది.

కె. రామకృష్ణారావు (వైరా)

* * *
4-2-66 వారసత్రికలో “మూసిన కిటికీ” కథలో (36 వ పేజీ) ఆరుమూరైనా, నూరు ఆరైనా చంద్రుడు కలువను కలిపి తీరుతాడు అని రాకారు రచయిత్రి. ప్రకృతి విషయాలు రాయటంలో కథలు రాసేవాళ్ళు సరిగా రాయటం అవసరం. కలువకు సూర్యునివల్ల చలనం కలుగుతుంది కాని చంద్రునివల్లకాదు. తారుమారవుతే చాలా ప్రమాదం.

జి. కృష్ణమూర్తి (సికిందరాబాదు)

* * *
శ్రీ జి. కృష్ణశేషగారు వ్రాసిన “తిరిగి రాని తనయుడు” కథలో కొన్ని వాక్యాలు మాకు చాలా అశ్రద్ధగా కనిపించాయి. ఎందువలనంటే కామేశ్వరమ్మకొడుకు ససాదేవి నితిబోధలుచేస్తూ, “మన గాంధీగారు ఏం చెప్పారు? ఒక చెంపమీద కొడితే, రెండవ చెంప చూపమని చెప్పారు”ని అన్నట్లుగా వ్రాసారు. గానీ ఈ మాటలు గాంధీ గారు చెప్పినవికావని, యేసుక్రీస్తు ప్రభువు బోధించిన వాక్యములని తడయితగార్చి తెలియజేయడం గొప్ప అపరాధం. తడయితగార్చి ఈతప్పును తిప్పినందుకు సహృదయతతో మన్నించి ఇక

ఉత్తరాలు

ముందు వ్రాసే రచనలలో జాగ్రత్త పడగల రని అభిప్రాయము.

శిలారాణి (రూర్కెలా)

* * *
సుమిత్రాదేవిగారు వ్రాసిన “మూసిన కిటికీ” పెద్ద కథ చాలా బాగుంది. భారతి మాధవికి, చంద్రంబావ వడ్డ అవేదన, చనియేముందు అతని హృదయ ఆలాపం రచయిత్రి చక్కగా చిత్రీకరించారు. ఈ కథ చదివిన తరువాత లోకంలో ఇటువంటి నగ్నసత్యాలు ఎన్ని ఉన్నాయో అనిపిస్తున్నది. చంద్రంకి కళ్ళు సోయిన తరువాత జీవితంలో మిగిలింది చీకటనే ఆతనికి తెలుసు. కాని మాధవి వెలుగు కిరణంగా కొంత చేయూత నిచ్చింది. అయినా మానసిక సంఘర్షణకు పరిస్థితుల ప్రాబల్యానికి లొంగి జీవితం నుండి విచ్ఛిన్నమయిన చంద్రుని తలచుకోవేసరికి నా మనస్సు బాధతో నిండిపోయింది. ఇటువంటి మంచి కథలే మీ సత్రికా ముఖంగా కోరుతున్నాను.

స్వామి కె. వి. ఎల్. ఎస్. (బెంగళూరు)

గేయం

28-1-66 అంధ సత్రిక వార సత్రికలో శ్రీ పోకల ధనంజయరావు బి. ఏ. గారిచే విరచితమైన “అశ్రుతర్పణం” లోని మొదటి పద్యమును చూడగా వాకొక చిన్న సందేహం గలిగిందని వ్యక్తము చేయుటకు విచారిస్తున్నాను. సందేహానికి కారణం ప్రస్తుత రచనలో సందేహించిన లోపమోలేకరచనలో లోపమో తెలియజేస్తారు.

“ఇది సత్యమే, అన్యతమ్మొకొ

మదిం గలచెన శనిపాతమై మెయిదులన్
నదయంతః కరణుడు సో

హృదయుడు దివికి యేగె నటన్న్.”

అను పద్యం కందనాద్యమని తెలియుచున్నది, ప్రాస వియమమును బట్టి, గణ స్వరూపమును బట్టి మరియు మొదటి మూడు పాద అక్షరములనుబట్టి. కాని

నాల్గవపాద స్వరూపమేమో తమ కందనాద్య వియమావళికే అనుసరణీయమై యుండలేదని తెలియగోరెదము.

చదువుల సోమశేఖరరావు (విశాఖపట్నం)

వ్యాసాలు

14-1-66 సంచికలోని ‘కాంతి’ గారి “సోమ వార మహాత్మ్యం” వ్యాసం చూసేసరికి, శ్రీ కాన్తి గారిని వారంత అపార్థం చేసుకున్నారో అర్థమౌతుంది. “సతి వారం ఒక్కటూ భోజనం మానితే మన ఆహార సమస్య తీరుతుందా?” అన్నా రింకొందరు. అలానాడు స్వీతంత్ర్య పోరాటంలో బాపూజీ స్వయంగా చిన్నరు చేబట్టి పిరు బూడ్చారంటే, అంతటితోనే దేశంలోని చెత్తంతా పోతుందనేనా ఉద్దేశ్యం? తనూ, తన అనుచరులకూ రాట్నం తిప్పి నూలు వడకగానే ప్రజలందరికీ వస్త్రాల్ని నమకూరుతాయనేనా?.... కాదు. తనూ చేస్తే ప్రతి ఒక్కరూ తన ననుసరిస్తారని, ‘ఏవరో’ చేస్తారులే, మన కెందుకులే’ అని సోమ రులు కాకుండా, ఏల్లెనంతవరకు తమ వనరులూ తామే చేసుకుంటూ ప్రతి పనికి యుతరులపై ఆధారపడకుండా ఉండటం నేర్చుకుంటా బోగా వాటి అభిప్రాయం. అదేవిధంగా గాంధీ అనుచరులై శాన్తి గారు వారాని కొకటూ అవారం మానమంటే “ఈరోజే డిన్నర్నూ, డాన్సులూ చేయాల్సింద”ని అనుకునేవాళ్ళందరూ, యిప్పుడు మన దేశమున్న శ్శిష్ట పరిస్థితుల్లో, అటువంటి అనవసర ఖర్చులను తగ్గించి పాదపు చేస్తూ కొంతకు కొంతైనా తమను తాము బాగుపరచుకుంటూ “రోము సేగరం కాలిపోతుంటే ‘ఫిడెలు’ బాయిస్తూ కూర్చున్నట్లు” కాకుండా దేశాన్ని కూడ బాగుపరుస్తారని శాన్తి గారి అభిప్రాయ మనుకొంటాను. ఒక్కటూ ‘అన్నం’ మానమంటే నండ్లు, ఫండ్లలా తీసుకోవద్దనా అర్థం? ఒక్కటూ అన్నం మానమంటే సాంసారిక వచ్చినయేటుతగా “అన్నమో రామచంద్రా!” అని అన్నం కొరకై అంతుంటుందారే, మరి రెండు సోదర దేశం పుర్య కాంతి కృషిచేస్తూ, అందుల కంగిళ రించక ప్రతిఘటించే వారిని తన మేధావక్తతో ‘కాంతి’ కి ఒప్పించి ఆ సంతోషంతో తన ప్రాణము లనే అర్పించిన శాన్తిగారి కంఠం, ‘పాదపు’ నత్త దశదిశల మారుమ్రోగుతుంటే, పిరు “ఈరోజే డిన్నర్నూ, డాన్సులూ చేయాల్సింద” అనటం, అత్త ద్రోహం చేసుకుంటూ ‘వైట్ డిన్నర్ల’ విరుత వడం ఎంత విచారకరంగా ఉందో ప్రతి ఒకరికీ అర్థమౌతుంది. ఇటువంటి, ప్రజలను నిరుత్సాహ పరచే కథలు వ్రాయడం కూడ కడు శోచనీయం.

టి. నటరాజు (పిద్దులూరు) ●

ఆంధ్రసచిత్ర వారపత్రిక

మ న లో మా ట

వ్యవస్థాపకులు :

దేశోద్ధారక కాశీనాథుని
నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

ముద్రణము : 25-2-66

విశ్వనాథాచార్య సంస్థాపనము : 1908

సంపుటము : 58 పంపు : 26

1908

ముఖ్య సంపాదకుడు :

కవలెంక శంభుప్రసాద్

సంపాదకుడు :

కవలెంక రాధాకృష్ణ

ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయము

7, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు-1

క్రొత్తరేట్ల ననుసరించి 14-1-1966
మొదలు ఆంధ్రసచిత్రవారపత్రిక చందా
వివరాలు.

భారతదేశం

సంవత్సర చందా	19.25
6 మాసముల చందా	9.62
3 మాసముల చందా	4.80

ఇతరదేశాలకు

ఓడమీద (Sea Mail)

సంవత్సర చందా	24.50
అర్ధసంవత్సర చందా	12.25

రచయితలకు విజ్ఞప్తి

తమ రచనలతో కాక

విడిగా స్టాంపులు పంపి వారి
రచనలు తిప్పి పంపడం సాధ్యం
కాదు. ఈ విషయంలో ఉత్తర
ప్రత్యుత్తరాలు జరిపే అవకాశం
కూడా లేదని గుర్తించ ప్రార్థన
సం॥

'చంద్రునికో నూలుపోగు' రచయిత 'హాల్స్ నసీరుద్దీన్ కథలు' వారం
వారం పాఠకులు చదువుతూనే ఉన్నారు. ఈ వారం మీరు లానా—9 ప్రత్యే
కత ఏమిటో వివరిస్తారు.....

'హాల్స్ ప్రణయాలు' ఈ వారం ప్రారంభం అయ్యే కొత్త శీర్షిక.
హాల్స్ ప్రణయాలని గురించి రాసి పేరు సంపాదించుకున్న మరొక స్త్రీ,
పాడ్డాహాల్స్ ఇటీవలే మరణించింది. సుప్రసిద్ధ హాస్యనటుడు బస్టర్ కీటన్
మరణం కూడా హాల్స్ ప్రణానికి, సినిమా పరిశ్రమకి పెద్ద లోటు...

శ్రీ ఏ. ఎన్. ఆర్. బ్రహ్మంగారు ఇంతకుముందు లానాన్ గురించి
రాసిన వ్యాసాన్ని ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక ప్రచురించింది. ఈ వారం
'వియత్నాం' మీద ఆయన రాసిన వ్యాసం ఒకటి వేశాము. బొమ్మలు
శ్రీ బ్రహ్మంగారు పంపినవే...

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక పాఠకులకు సువరిచితులైన శ్రీ వి. ఎన్
సుక్తాంకర్ రాసిన గోవా జానపద గాథలను వచ్చేవారంనుంచి వరుసగా ప్రచ
రిస్తాము. ఈ కథలను ఒక సినీ రచయిత అనువదించారు.

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం : 'మొనగాళ్లకు మొనగాడు'లో ఎన్. వి. రంగారావు.

కథలు :

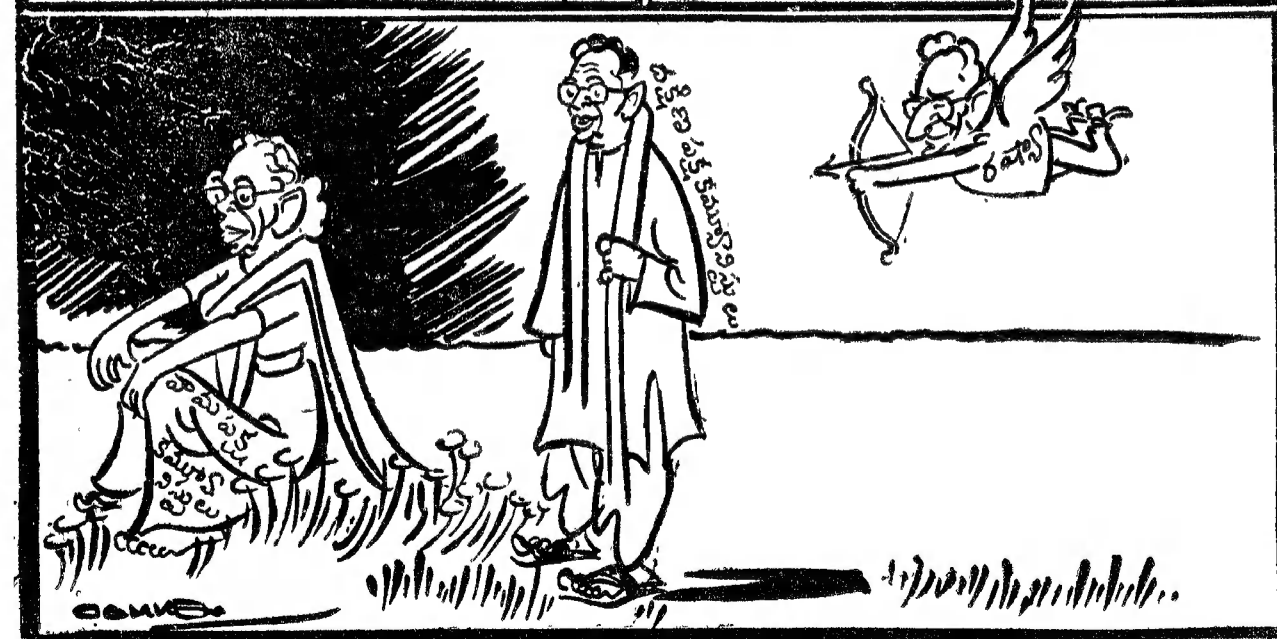
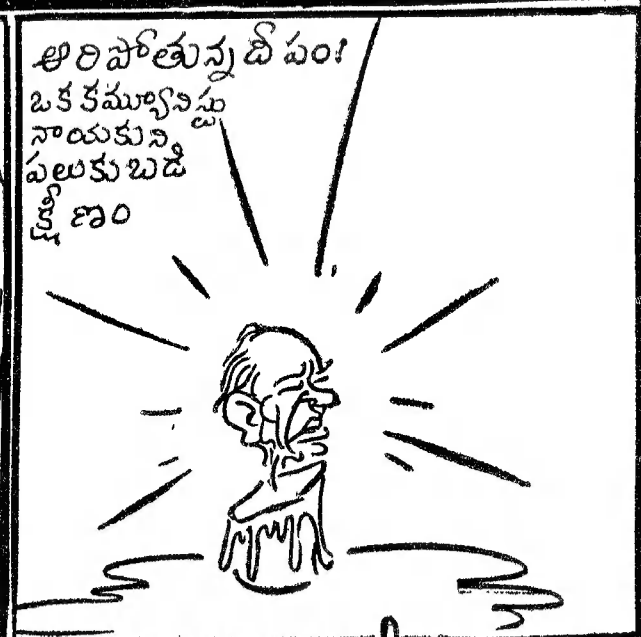
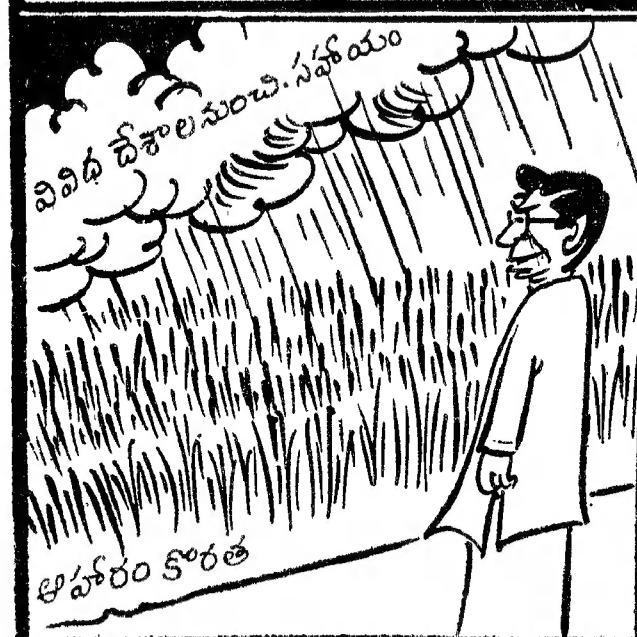
కవిపాకు	— 12
అనుబంధం	— 32
బ్రహ్మముడి	— 40

సీనియల్ కథలు :

కథలు	— 20
పల్నాటి యుద్ధం (సినిమాకథ)	— 46

శీర్షికలు : వ్యాసాలు : సినిమా.

ఉత్తరాలు	— 4, ఊమన్ కార్టూన్ — 6
మ్యాగిక్ లేఖ	— 7, హాల్స్ ప్రణయాలు — 10
వారఫలం	— 18, చంద్రునికో నూలు పోగు — 26
ఉత్తర వియత్నాం	— 28, వైజ్ఞానిక గాథ
శిలి	— 38, సినిమా థియేటర్ల సంస్కరణ
అపాధ్యమా?	— 48, హిందీ సినిమావార్తలు — 50
స్వేచ్ఛాప్రభావధాన్	— 52, ఎన్.వి.రంగారావు — 53
బాలసహిత	— 54, వుసకాలు — 55.

కొత్త ప్రభుత్వ విధానాలు?

న్యూఢిల్లీలో మళ్ళా చురుకుదనం ప్రవేశించింది. జయపూర్ కాంగ్రెసు సమావేశంతోబాటు కొంచెం హడావుడి బయలుదేరింది. ఒక సమయంలో కాంగ్రెసుపార్టీలో విస్ఫలం బయలుదేరుతుందా అనిపించింది. కాని, కాంగ్రెసు నాయకుడు శ్రీ కామరాజు ఉపాయాలు వేరు. పార్టీ సభ్యులలో ఎందరో కోపంగా ఉన్నారని గ్రహించి ఆహారమంత్రి శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యన్ని మందలించారు. శ్రీ అశోక్ మోహతాని కూడా మందలించారుకాని బహిరంగంగా మందలించలేదు.

రాష్ట్రపతి రాధాకృష్ణన్ పార్లమెంటులో చేసిన ఉపన్యాసం చప్పగా ఉంది. కొత్త ప్రభుత్వం విధానాన్ని చాటే ఈ ఉపన్యాసంలో ఆహార, ఆరోగ్య శాఖలలో జరిగిన కృషిని కొంత వివరించటంతప్ప, ఆర్థిక పరిస్థితి చాలా ఆందోళనకరంగా ఉందని చెప్పటంతప్ప వేరే ఏమీ వివరించలేదు రాష్ట్రపతి.

సాధారణంగా రాష్ట్రపతి ఉపన్యాసాన్ని ప్రధానమంత్రి రాసి ఇస్తారు. తన ప్రసంగంలో డాక్టర్ రాధాకృష్ణన్ వృధా వ్యయం తగ్గించటం అవసరం అన్నారు. ఇది సోమవారం 12 గంటలకిముందు అన్నమాట. పాయంత్రానికి మరి ఇద్దరు ఉపమంత్రులను నియమించారు!

1947 తర్వాత ఏర్పడిన మంత్రివర్గాలన్నిటిలోనూ శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ మంత్రివర్గం పెద్దది. ఒకపక్క పాదుపు గురించి మాట్లాడుతూనే, మరొకపక్క ఖర్చు పెంచేస్తున్నారు.

లోక్ సభలో ఆహారమంత్రి శ్రీ శివభట్టాచారి పడ్డారు. కాంగ్రెసు సభ్యులు, ప్రత్యేకంగా శ్రీమాధుర్ గోధుమకి జోన్లు నియమించటంలో అర్థం లేదన్నారు. దేశంలో పండేదానికంటే దిగుమతే అధికంగా ఉందికదా అని ఆయన చాడం. కేరళ చర్చలో వాదాలన్నీ ప్రతి

పక్షంవారికీ, వోట్లన్నీ కాంగ్రెసుపార్టీకీ మిగిలిపోయాయి. 'ఎడ్జర్స్ మెంట్ మోషన్'ని ప్రభుత్వపక్షం తోసిపుచ్చేసింది. రాజ్యాంగం ప్రకారం ఇది అవసరం. ఈ 'మోషన్' కి అంగీకరిస్తే మంత్రివర్గం రాజీనామా ఇవ్వవలసి వస్తుంది. అంతేకాక ప్రతిపక్షం ప్రభుత్వాన్ని నడపవలసివస్తుంది నేడు ముఖ్య ప్రతిపక్షం 'స్వతంత్ర' పక్షం!! ఈ పార్టీ నిజంగా మంత్రివర్గాన్ని నిర్మించగలదా? ఈ ప్రశ్నకి సమాధానమే అనవసరం.

* * *
రైల్వేబడ్జెట్ ఒకవిధంగా 'అసలు బడ్జెట్' స్వరూపాన్ని సూచిస్తుంది రైల్వేమంత్రి, 1965-66 లో ప్రయాణీకులవద్దనుంచి రాబడి అంచనాలకన్నా ఒక కోటి రూపాయల దాకా తగ్గిందని అంగీకరించినా 1966-67 అంచనాలలో ప్రయాణీకులవద్ద రాబడి 227 కోట్ల రూపాయలకి, 7 కోట్లు అదనంగా పెంచారు! రవాణా ఆదాయం 30 కోట్ల రూ. పెంచారు. 3 శాతం సర్కార్స్ లేకపోతే ఈ అంచనాల గతి ఏమిటో వూహించవచ్చు. ఎన్ని

కలు దగ్గర పడుతున్నసమయంలో ప్రయాణీకుల టిక్కెట్లు వెలలని పెంచటం మంచివికాదని వదిలివేసిఉంటారు. కొన్ని సీజన్ టిక్కెట్లు ధరలు తగ్గించారుకూడా. 1965-66 పరిస్థితిని సమీక్షిస్తూ రైల్వేమంత్రి, కర్చులు 21 కోట్ల రూ. దాకా పెరిగాయన్నారు. 1966-67 అంచనాలలోమాత్రం ఈ పెరుగుదల రూ. 51 కోట్లు ఉండవచ్చు నవ్వారు.

* * *
లోక్ సభలో 'టాషెంట్' ఒప్పందాన్ని చర్చించారు. భారత పాకిస్తాన్లమధ్య విరోధాల కారణాలని ఈ ఒప్పందం తాకలేదాకాని సోవియట్ నాయకుల కృషి వ్యర్థంకాలేదు. జనవరి 10 వ తేదీ కీ. శే. లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి, అయూబ్ ఖాన్లు సంతకం చేసిన టాషెంట్ ఒప్పందం ఈ రెండు దేశాల మధ్య శాంతి స్థాపనకి దోహదం చేస్తుందని ఎదురు చూడవచ్చు. శాంతియుతంగా విభేదాలని తగ్గించుకొనటానికి భారత, పాకిస్తాన్ దేశాలు అంగీకరించాయి. ఆగస్టు 1 వ తేదీ సేనలు ఉప్పు స్థానాలకి వాటిని ఉపసంహరించాలని ఈ ఒప్పందంబెదుటిపరచింది.

కేంద్ర సబ్ కలెక్టర్ వారసుల కోసం

ధారావాహినిగావచురింపబడి

చిత్రపాత్రకు లక్ష శంకల సందించిన నవలలు

రకం: మారికియన్

1. **పసిడిమనసులు**
వెల: రూ. 6.00

2. **వృధయకుసుమాలు**
వెల: రూ. 5.00

తరనవలలు

3. **పసిటిజలు** (వెల: రూ. 3.00)

4. **సమంగళి** (వెల: రూ. 1.50)

5. **గగనకుసుమాలు** (వెల: రూ. 3.50)

6. **కేంద్రలోకములు** (వెల: రూ. 2.50)

అయిదురూపాయలు మించని సరదుగల ప్రస్తుతములు

తీసుకొనువారికి ప్రాప్తకర్షులు రూ. 20 తము

వి. పి. వర్మ తరచు

ప్రచురకు:- కేంద్ర సబ్ కలెక్టర్ వారసుల కోసం

75 పై.

మిగుట్టకొండి

మెక్లీన్స్

డబుల్ ప్యాక్ కొని

క్యరవెడండి
వరకు మిలేముగా
వన్నడు

WAT-22 66 76

సాగసైన
కురులు

రీటా

వస్త్రగాతంబుగా హితును పెంచుతుంది

ఒకరి శరీరం సాందర్యంచూచి
మరొకరు ఇక ఎంతమాత్రం
అనూయపడవలసిన అవసరం
లేదు. రీటా వాడి మీ కురుల
పోటాగ్యాన్ని వృద్ధి చేసుకొంది.

ఏదో కంపెనీ, మద్రాసు 1
R-22. 76

నేషనల్ ట్రాన్సిస్టర్

ఇదినుచే కమ్యూనికేషన్ టేబుల్ రేడియో. పెద్ద
రేడియోలాగ వలతుంది. అన్ని ట్రాన్సిస్టర్లు
లాడ్ స్పీకర్లు గ్యారంటీ, జపాను తయారీ. మీ

ఫ్లూప్రకారం ఎక్కడనైనా
చింతం, వార్తలు వగైరా విన
వచ్చు. ప్రపంచమందరినీ
స్పృహను స్థానికంగా వినబడు
నట్లు గ్యారంటీ. వినటానికి

సిద్ధంగ వంచబడును. బార్ని పెల్స్ తో పనిచేయును.
అనువైనది, అందమైనది, తేలికైనది. 3 సం|| గ్య
రంటి. డిలీవరెం. TR 45 ధర రు. 68/- వి.పి.సి.
చార్జీలు రు. 6/- రేడియో రెడర్ కేసు రు. 7/-

INDOJAP ARTS (WAT-68)
Beat No. 13, Aligarh.

ఎలెక్ట్రిక్ & రేడియో గైడ్

ఎలెక్ట్రిక్ ఇంజనీరింగ్, రేడియో పేరింగ్ మొదలైనవి,
అపెండ్రింగ్, ఎలెక్ట్రిక్ సూపర్ వైజర్, వెరింగ్
ముగింపులు చేర్చుకొనండి. రు 50కి ట్రాన్స్మిటర్
తయారుచేయ చేర్చుకొని యెలెక్ట్రిక్ వర్క్ షాపు
ప్రారంభించండి. (800 పటములు) రు 12-50.
వి.పి.సి. పోస్టేజీ రు 2/-

హిందుగు పెరగండి: శాస్త్రీయ మరియు
రహస్య వద్దతుల సహాయంతో 6" వరకు పొడుగు
పెరగండి. వయస్సు విబంధన లేదు. ఆమెరికన్ ప్రము
రు రు. 8-50. వి.పి.సి. చార్జీలు రు 2/-

Sulekha Book Depot (WAT-15),
Beat No. 13, Aligarh.

తాస్మెంట్ సోనియట్ నాయకుల కీర్తి పెంచింది. కృశ్ణేన్ కాలంలో అమలులో ఉన్న భారత దేశాన్ని పూర్తిగా బలపరిచే విధానం బదులు తలుస్త విధానాన్ని రష్య అవలం బించింది. ఈ విధానం విజయవంతం అయింది. ఈ ప్రాంతంలో రష్య వలుకుబడి హెచ్చు అయింది. రష్య ఉద్యేశాలు బాధ్యతా పూరితమయినవని కూడా రుజువు అయింది.

చాలావరకు చైనా వైఖరి ఈ కొత్త పరిణామానికి దారి తీసిందని చెప్పవచ్చు. పెకింగ్ కేవలం పాకిస్తాన్ బలపరుస్తూ వచ్చింది. ఈ 'ఉపఖండం' మీద యుద్ధాన్ని పెంచాలని చూసింది. కానీ, భారత, పాకిస్తాన్ నాయకులతో చాలామంది చైనా తంత్రాలని వసిగట్టారు. పరిస్థితిని చక్క పెట్టుకోవటానికి ప్రయత్నిస్తూ వచ్చారు.

'మ్యూ చైనా న్యూస్ ఏజన్సీ' జనవరి 11న తాస్మెంట్ వార్తలని ప్రచురించింది కానీ కోసీగిన్ కేవలం ఒక ప్రేక్షకుడు మాత్రమేననీ, కాశ్మీర్ సమస్య ఏమాత్రం పరిష్కారం కాలేదనీ మూచన ప్రాయంగా ఎత్తి పొడిచింది. ఆశ్చర్యకరమైన పార్టీ ప్రతిక 'జెరీ ఇఫ్ ఫుల్లీట్' 'తాస్మెంట్ ప్రచురణ' అమెరికా ఎత్తులలో ఒకటి అని ఆరోపించింది. పాకిస్తాన్ ఈ ఎత్తులని బలపరచనప్పటికీ భారతీయ రియూక్షన రీలు, సోవియట్ రివిషన్ మ్మలూ అమెరికన్ సామ్రాజ్యవాదులకి తోడ్పడ్డారన్నది.

ఈ ప్రచారానికి భయపడేనేమో రష్య, అమెరికా, బ్రిటన్లు తాస్మెంట్ని చెడ గొట్టాలని చూస్తున్నవని ప్రతి ప్రచారం చేసింది! తాస్మెంట్ని వశ్యమ రాజ్యాలు బల పరచిన నంగతి లోకవిదితమే.

ఈ రాజకీయ విజయంతోబాటు రష్య ఆర్థికరంగంలోనూ కొన్ని విజయాలు సాధించింది. 1970కి భారత, రష్యం, మధ్య వ్యాపారం రెండు రెట్లు పెరగాలని జనవరి 7 న తేదీన న్యూఢిల్లీలో ఒక ఒప్పందం చేసు కున్నారు. ప్రస్తుతం సోవియట్ యూనియన్ మన దిగుమతులలో 12 శాతం ఎగుమతులలో 7 శాతం భాగాలు పంచుకుంటు వ్నది. రీ సంవత్సరాలలో మన వస్త్రాలు కొనేవారిలో ప్రథమస్థానం ఆక్రమించే మూడవ కూడా ఒకటి చేసింది. జననవార

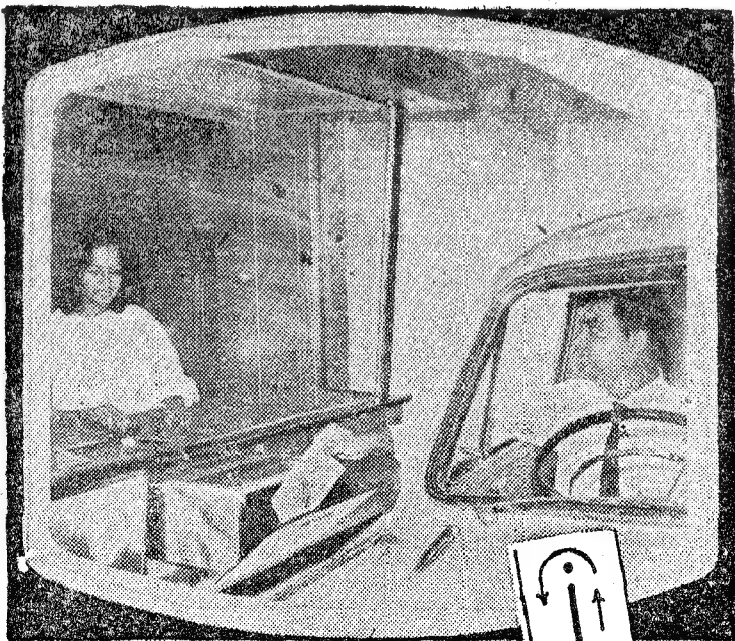
న్యూ ఢిల్లీ లేఖ

వస్తువులు ఇంకా అధికంగా కొంటావని రష్య వోమీ ఇచ్చింది. ప్రాజక్టులకి సంబంధించిన సహాయంలో 8-10 సంవత్సరాల వాయిదా చెల్లింపులమీద యంత్రాలు సరఫరా చేస్తా

వ్నది.

రాష్ట్రంలో జనవరి 18 తేదీ ఒక ఒప్పందం చేసుకున్నారు. సోవియట్ యూనియన్, పాకిస్తాన్ల మధ్య వ్యాపారం మూడు రెట్లు పెరిగే ఏర్పాట్లు చేసుకున్నారు.

—శ్రీ కృష్ణ

మీరు కారులో కూర్చోని వుండగానే క్షణాలలో పెరివిజన్ కౌంటర్ వద్ద మీ దెక్కులకు డబ్బు ఇచ్చే సౌకర్యాన్ని ఇండియన్ ఓవర్ సీస్ బ్యాంక్ వారు తమ కేఫిడ్రల్ బ్రాంచిలో ఏర్పాటు చేశారు. ఇట్టి సౌకర్యం ఏర్పాటు చేయడం ఇండియాలో ఇదే మొదటిది. ఇదే విధంగా క్షణాలలో మీరు బ్యాంకులో డబ్బు కూడా కట్టవచ్చు.

హౌట్ రోడ్

ఇండియన్ ఓవర్ సీస్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్

రిజిస్టర్డ్ ఆఫీసు: 161, హౌట్ రోడ్, మద్రాసు-2

యం.సి.టి. ముత్తయ్య
చైర్మన్

కె.యం. సంజయ్య
జనరల్ మేనేజర్

హాల్ వేడ్ ప్రణయాలు

భావ్ మాజీ పబ్లిషింగ్ హౌస్ ఓబయన్

[గాబీబ్రయర్ ఒక ఫ్రెంచి యువ నటి. హాల్వేడ్లో ఏడు సంవత్సరాలు ఉంది. వెండి తెరమీద ప్రేమికులుగా కీర్తి సంపాదించుకున్న కథానాయకులని నిజ జీవితంలోనూ కలుసుకుంది. వారి ధోరణులని, వద్దతులని, అలవాట్లని స్వయంగా పరిశీలించ గలిగింది. -ఈ వ్యాస పరంపరలో తన అనుభవాలని కొన్నిటిని వర్ణిస్తుంది.]

ద్రుతి కలకాదు. ఎవరి ఎంద వా వస్తుమోనికీ వేడి చేకూరుస్తోంది. వా కళ్ళు మోతమనేదిపోయి ఉన్నాయి.....

నీవో తలుపు తట్టారు. బద్దకంగా నీల్కు దుప్పటి కప్పుకుని, "బోసలికి రావచ్చు" నన్నాను.

ఇంతలోనే, ఇది పారినకాదు "లాన్ వెగాన్" లో ఒక గొప్ప హోటల్ అని గుర్తు వచ్చింది. కాని ఆ వ్యక్తిలోనికి రానేవచ్చాదు.

అతని గొంతుక విన్నాను. అది కోట్ల మందిని తన్నయలుగా చేసిన స్వరం. ఈ ఉదయంమూతం వా కోసంమూతం ఒక చిట పొడింది. ఫ్రాంక్ సిగ్నలా, "బ్రెక్

ఫాస్ట్ వేళ అయింది!" అంటూ పొడుతూ ఫలహారం వల్లేం మంచంమీదపెట్టి నా మీదకి వంగాడు....

అతను మేనుకున్న పయికామా, చొక్కా నీలం కంగుని. అతని కళ్ళు నీలం కంగుతో మెరిసిపోతూ మనల్ని మైమరిచేట్టు చేస్తాయి నైట్ క్లబ్ లో పాడేప్పుడు. ఇప్పుడో? హాయిగా వచ్చుతూ కనిపించాయి. ఫ్రాంక్ సిగ్నలాకి వస్తు చూస్తే పంతుంగం ఉండవచ్చుమాట. లేకపోతేనా! వజ్రాల్లా గట్టిపడి మెరిసిపోతాయి. నాలంటి చిన్న పటిని భవ్యం చేసేయ్యగలవు! అతని డబ్బుకోసం, కలుకుబడిలో భాగంకోసం అతన్ని మట్టు ముట్టేవారెందరు!!

"నిం, ఫ్రెంచి బొమ్మా!" అంటూ ఫ్రాంక్ వా ఫలహారాన్ని పడ్డించటం మొదలు పెట్టాడు. "దుమారం తగ్గింది!" అన్నాడు. గత రాత్రి మే మిద్దరం అతని కాదిల్లాక్ కారులో, లాన్ వెగాన్ ఎడారిలో గంటకి 125 ముయల్ల వేగంతో వెళ్లాము. గాలితో వందెంపేసి వెళ్గాము! గాలి వేగం తగ్గిం దన్నమాట.

గాబీ బ్రయర్

సరికొత్త సచిత్ర వ్యాస శీర్షిక ప్రారంభం!

నా కీదంతా కల అనిపించింది. 'నేనే మిటి, గాబీ బుయర్ నేమిటి, సిన్స్ అనే చిన్న ఫ్రెంచి వూరులోపుట్టి హాలీవుడ్ లో చిన్న నటిగా మూతం పేరు సంపాదించుకో గలిగిన దానికి ఫ్రాంక్ సిన్త్రా ఇలా సేవ చెయ్యటమా!' అనుకున్నాను. కాని, కల కాదు—నిజం. ఫ్రాంక్ సిన్త్రా నాకు మంచి మిత్రుడు.

ఎప్పుడూ ఒకచోట అగలేడు. "గాబీ, ఈతకొలను దగ్గరే మధ్యాహ్నం భోజనం! రీటా హేవర్త్ మనకోసం కాచుకుని ఉంటుంది....." అని పురమాయించాడు. ఇంకా ఏవేవో చెప్పాడు. అదంతా ఇక్కడ అప్రస్తుతం.

ఇదంతా జరిగి సంవత్సరం దాటింది. కాని ఫ్రాంక్ సిన్త్రా ఇంకా నా వక్కనే ఉన్నట్లుంటుంది! ఈ కథని మోంమార్ట్ రోడ్ కోటాచుని రాస్తున్నా. లాస్ వెగాస్ స్మైతులు సజీవంగా ఉన్నాయి.....

ఏడు సంవత్సరాలు హాలీవుడ్ లో ఉన్న వేసు చెప్పే విషయాలు సాధారణంగా వేరే ఎవరూ మీకు చెప్పి ఉండరు, చెప్పరు. అసలు సేనుమాత్రం ఎలా చెప్తున్నానంటే, వేసు అక్కడి తారలతో కలిసి మెలిసి తిరిగాను. వారికి ఆపురాలవయ్యాను. వారు నాకు మిత్రులూ, సహచరులూ అయ్యారు.

వేసు ఫ్రెంచి దాన్ని. ఎప్పుడూ కులాసాగా ఉంటాను. ఎవర్నీ దేనికోసం వేధించను. కోబట్టి నన్నందరూ సహించేవారు, ఆదరించేవారు. హాలీవుడ్ తారలూ, తారకలూ, నిర్మాతలూ, వాటాదార్లూ, మల్గులూ వారందరినీ బాగా ఎరుగుదును. వారిని గురించి రాయగలను.

అది ఒక అపూర్వకాశం. ఉండాలేకాని, ఉంటే ఎన్నో వర్గాలవారికి ఆంతరంగి కులమవవచ్చు. వింత అనుభవాలని పొందవచ్చును.

నేడు ఇరాన్ మాజీ పట్ట మహిషి సారయాని కలిస్తే ఆమె 'కాబోయే భర్త'

హ్యాగ్ వోబ్రయన్ ఒకసారి నావక్కలో ఎలా వచ్చి వడ్డాడో, అతన్ని నే నెలా బయటికి తరమవలసి వచ్చిందో చెప్పి ఆమెని నవ్వించగలను. "నా మంచంలో నీకుస్థానం కావాలంటే అనుమతిముందు అవసరం" అని హ్యాగ్ ని వంపేశాను!

ఈ హ్యాగ్ వోబ్రయన్ ఎవరు? హాలీవుడ్ లో తారలకి 'తోడు' ఏర్పాటు చెయ్యటం పరిపాటి. తారలు ఎక్కడయినా భోజనానికి, వివోదాలకి వెడితే వారి వెంట ఒక మగ 'తోడు' ఉండటం మంచి దని, ప్రచారానికి పనికి వస్తుందని సీనిమా పెద్ద మనుషుల అభిప్రాయం. ఈ 'తోడు' మనిషి వక్కనే ఉండటం, వారితోబాటు అన్న పానీయాలు సేవించటం తప్ప వేరే ఏమీ చెయ్యనక్కరలేదు. కాని, ఈరకం పని ఎంత కాలమని చెయ్యగలదు? అతనికే విసుగు పుట్టి, కోవగించుకోవటం తరచుగా జరిగే పని. ఈ కోవంతోబాటు కోరికలు కూడా కలుగుతాయి. కోరికలు కొన్ని తీరకపోతేనే చిక్కు వచ్చేస్తుంది.

'తోడు' మనుషులు ఎప్పుడూమామూలు వ్యక్తులుగానే ఉండక్కరలేదు. పేరు సంపాదించుకున్న నటులు కూడా ఈ పని చేస్తూ ఉంటారు. స్టీవ్ క్రొకొవ్ ఇటువంటి వారితో ఒకడు. ('హాయివే 301' తార కూడా.) ఒకసారి నన్ను 'సార్టీ' జరుగుతోందని తన ఇంటికి పిలిపించాడు. వెడితే అతను తప్ప వేరెవరూలేరు! అంతేకాక, నన్ను బలాత్కరించపోయాడు. ఎలాగో తప్పించుకుని పారిపోయాను.

మార్లన్ బ్రాండ్ కూడా నన్నొకసారి వందమంది ముందు అవమాన పరిచాడు. ఫ్రెంచి అమ్మాయిలంటే వీరికి చులకన. మమ్మల్ని గురించి వారనే మాటలు మీరు నిజంగా వివాలి! ఇది పూర్తిగా వారి తప్పు అనలేము. మా దేశంనుంచి హాలీవుడ్ లో పైకి వచ్చేద్దామని బయలుదేరిన కొందరి

పద్ధతులు ఈ కీర్తిని మాకు గడించి పెట్టాయి! శయ్యాగృహాన్ని వించిన సాధనం లేదని వీరి అభిప్రాయం అనుకుంటాను.

జరిగిన కొన్ని సంవత్సరాల తర్వాత కూడా ఫ్రెంచి తారల అవినీతి చర్యల గురించి విడ్డూరంగా చెప్పుకొనటం హాలీవుడ్ లో పరిపాటి.

మగవారిలో నేను జరిపిన యుద్ధాలు నాకు పేరు సంపాదించిపెట్టాయి. కొంత దాకా, ఫ్రెంచి అమ్మాయిలంటే తమాషా కాదనే భయాన్ని కొందరిలో కలిగించాను. కొందరి అభిమానాన్ని చూరగొన్నాను.

రీటా హేవర్త్ నా స్నేహితురాలయింది ఎంతో దిగాలుపడిపోయి చెప్పింది నాతో ఒకరోజు—"ఆలీఖాన్ అంటే నా కింకా ప్రేమే! మనిషి నిజంగా రసీకుడు. కాని, ఎంత కాదన్నా ప్రాచ్య ప్రాంతంవాడు. బహు భార్యాత్వం అతనికి మామూలు. నాకు మాత్రం ఈ పద్ధతి నచ్చలేదు. జనానాలో ఒక భార్యగా మారిపోవటం నా కిష్టంలేదు."

గార్సో నిస్సృహని కళ్యాణాచూశాను. మారిలిన్ మన్ ఒకసారి జో షెంక్ ఇంటికివెళ్లి, కాలింగ్ బెల్ నొక్కటానికి కూడా ధయిర్యం లేక తిరిగి వచ్చేసిన పంగలి నాకు తెలుసు! (షెంక్ ఒక పెద్ద ప్రొడ్యూసర్.)

బర్ట్ లాంకాష్టర్—అందగాడు నిదానం మనిషి, నిర్భయుడు. అతని భార్య అందగత్తెకాదు. కాని ఆమెనిమాస్తే బర్ట్ కి పాడలు. ఎప్పుడు షూటింగ్ జరుగుతున్నా ఆమె, అయిదుగురు పిల్లలూ వస్తారు. "బర్ట్ తొందరపడి ఏ తప్పు పని చెయ్యడు. దాని పరిణామా అభిరుచు" ఏమిటో అతనికి తెలుసు!" అంటుంది శ్రీమతి లాంకాష్టర్ అతనివంక కళ్లు పెద్దవిచేసి చూసే ఆడ పిల్లలతో. (నళేషర్)

కరివేపాకు

నవాజీ

కరివేపాకు నుంచి బంగారం వేయడం యెలా గంటారా ? అది చాలా కష్టం. కష్టమే గాని అసంశ్లేషం కాదు.

* * *

రంగాశర్మగారు మా ఇల్లుగలవిడ కనుక నేను కొలా చెప్పున్నాను అనుకోవద్దు. నిజంగా అవిశ్లేషం యెలా చూపినా 'మాదొడ్డ యిల్లాం' చెప్పు

కుంటారు. ఏదై యోగ్యుడి తొంగిచూస్తూ ఉన్నప్పు టికి ఆమెకు భగవంతుడు అందమైన మెడ నిచ్చాడు. ఆరోగ్యమైందది. కపిసం సూటయ్యాభై, రెండు ఎందరి గ్రాములకు తక్కువ బంగారం అమె ఏ సమయంలోనూ భరించదు. బనా నాకా బంగారంమీద ఆశ లేదు. అక్కనూ లేదు. ఎందు కంటే వాకీ మహా (!) నగరంలో అవిడే కనుక యిల్లు

యివ్వకపోవడే, నేను నా పెళ్లాం పిల్లలతో అల్లాడి పోదును.

ఈ వూరు పంగతి మీకు తెలియదు. ఇక్కడ అద్దెకు కొంప కావాలి అంటే జీతం రాళ్లు తెచ్చు కుంటూ, పెళ్లాం, పిల్లల్తో కలిగి గంటో త్రాగి బ్రతుకుతాను అన్న వాడికి మూత్రం అంత సులువుగా దొరకదు.

"అందుకనే మీరే శిక్ష యినా వేయండి, కావా రంటే మీ యిల్లు కావలా కాయమన్నా జో మాకుం గాని యీ శిక్ష మూత్రం వద్దు. ఈ ట్రాన్స్ ఫర్ పారేయకండి" అని వే మొత్తుకున్నాను.

"బేజవాడ మహాపట్నంలో మొదటిది కొంప దొరకదు. దొరికినా అందులో నీళ్లు దొరకవు. ఈ రెండు ఉన్నా యిల్లుగలవాళ్లు ఏనుగు దావాలి. ఇవంటా అలా ఉంది అనలే బిక్క తిరిగిరావచ్చి. దీన్ని నా పెళ్లాం పిల్లలికి గాకుండా దొమలు భోంపేయి" అని మొత్తుకున్నాను. వింటేవా ? మా యజమాని వాడుదేవరావుగారు !

"నైగా మీ అత్తవారింటికి, యిటు మీ తాతగారి వూరికి కూడా దగ్గరగా ఉంది. ఫర్వాలేదు. నీడే వాస్తానుకా" మన్నారు.

వరే ! నేను మా అవిట్టి, ముగ్గురు పిల్లల్ని మా మామగారింట్లో వదిలేసి వచ్చి యిక్కడ భోజనం టిక్కెట్ల పుస్తకం కొనుక్కున్నాను. అయితే వాళ్లు మూత్రం రెండేళ్లు భరించగలరా ? అందుకనే యిళ్లు వెతుకుతున్నట్లే చెప్పి వదిలి వచ్చాను.

అవధ్యాంధ్రవైది మా చిన్నవాటి మిత్రుడొకడు యిక్కడే ఉంటున్నాడు. వాళ్ళింట్లో "వాళ్లు" (పెళ్లాం వాడికి ఒక్కరై రెండే) పురిటికి వెళ్లారు నాడి భర్తమాని ఆ పంచనే మేం యిద్దరం పోతు కుంటూ పడుంటున్నాం.

కాని మా అవిడ యీలోగా 'కాకిగోల' మొదలెట్టింది. ఇలా ఉత్తరాలు రాసేది.

"చి. మగజుకు కాస్త రోంపా, జలుబూ చేశాయి. మీకోసం దిక్కులు చూస్తోంది. నానిగాడు గుమ్మం తొలి పడిపోయాడు నిన్న మధ్యాహ్నం. కొంచెం ముక్కుమీద దెబ్బ తగిలినది. నాకు మూత్రం సీరు లేనిదే తోచును గనుకనా ? దోమలు యొక్కడ లేవు కనుక ? అంతగా అయితే దోమ తెరలు కొనుక్కో వచ్చును. నీళ్లా ? అవి యొక్కడ వస్తున్నాయి కనుక. బావిగల యిల్లు చూడండి. వస్తు ఉడికే నీరు ఉన్న చాలును. రాత్రిల్లో మీరు నిరాశులయ్యారో యేమో, నాకు మూత్రం కునుకు వచ్చులేదు.... దోమలకు భయపడి కాపురాలు మానుకుంటామా..."

కాదు మీదే ఒక రామాయణం రాయమన్నా రాస్తుంది మా అవిడ. అక్షరాలు ఆనగంజలంతేసి ఉంటాయి కనుక ఫర్వాలేదు! పరాయివాళ్లు వోపికతో చదవలేరు.

అందువేతనే గృహవ్యేషణ కార్యక్రమం నీటి యన్ గా మొదలెట్టెను. కొందరిని 'బాబ్బాబూ' అన్నాను. కొందరి చేతులు పట్టుకుని యివి 'కాళ్లు' అన్నాను. ఇలా వెతుకుతూ ఉండగా గాపు అవధ్యాంధ్ర పుడిలా కనపడ్డాడు.

"ఫలానా వోట ఒక యిల్లు ఉంది" అని చెప్పాడు

"వచ్చు నీ కడుపున పుడతాను. కాస్త వచ్చి చూపెట్టవయ్యా బాబూ" అంటూ ఉండగానే

వాళ్ళా ఏదో సినిమాలో వెళ్ళాలంటుంటుంది. ఎదురుచూస్తూ ఉంటుంది. పొలిపోయాడు. కొత్తగా పెళ్ళయింది. తెండి. వాడి ధర్మమా అని విధిపేరు చెప్పాడు. “కరివే పొకు చెట్టు పెద్దది ఉంటుంది. అదే అనవాలా” అని కూడా అన్నాడు.

వెళ్ళాను. మేడ యిల్లే. దూరంనుంచే వా కంటికి ‘ఒయా సేన్సు’ లా కనపడ్డది. అదే కాబోలు కరివేపొకుచెట్టు. అంతెత్తుంది. మేడమీద నుంచి వాలుగు యెట్టుల కొనుకుంటే చాలు. చెట్టెక్కనూ కూడా అక్కర్లేదు అనుకున్నాను. కాని దగ్గరగా వెళ్ళే సరికి నాలోని యీ ఉత్సాహం మగమై పోయింది. ఇంత పెద్ద యిల్లు. అద్దె కిస్తారా ? అని వేరేమొహం పెట్టుకుని అడగనూ ?

కాని పట్నావాసాల్లో ఒక్కో మేడను ఎసిమిడేసి, నడేసి భాగాలు చేసి పది పదిపాను కుటుంబాలకు యిచ్చే ఆచారం ఉంది కదా ! అందుకే గేటుమీద “కుక్కలున్నాయి జాగ్రత్త” అనే బోర్డు కూడా లేదు.

గేటు తీసుకుని లోపలికి వెళ్ళాను. వాకు లొక్కం తెలియదని మీదనుకోవద్దు. అక్కడే ఒక పెద్ద మనిషి నెరదిన బట్టతల, కొంచెం ముడతలుపడ్డ మొహంతో వడక్కుర్చీలో కూచోని చుట్టూ కాలాకుంటున్నాడు.

“ఏమంటి !....” మోట్లాడలేదు. “చూడండి...” అన్నాను. చుట్టూ కొనను మధ్య మధ్య వెనకనించి తగ్గిపోతుంటా అన్నట్లు చూస్తూ.... చప్పరిస్తూ.... “సరే చూశాను” అన్నట్లు తగ్గిపోతుంటా చూశాడు. “మేం వినయంగా “ఇక్కడ యిల్లేమై నా వాళ్ళగా ఉన్నాయాంటి ?” అడిగాడు.

“అవిడ లేదు. గుళ్ళోకి వెళ్ళింది.” మళ్ళీ మా బాటనుంచి డిటెక్టివ్ పుస్తక సాధుభం చేసుకునేంత దీక్షగా ఆయన తన ‘చుట్టు’లో మునిగిపోయాడు.

“ఈ యింటల్లోనే కదండీ యిల్లు ఖాళీగా ఉంది ?” “ఉంటే ?” చుట్టూ తీసి మళ్ళా పోల్ట్స్ పెట్టుకుని, దళసరి కనుబొమల క్రింద నుంచి నన్ను వేలా కోతంగా చూశాడు. లేదా వే నలా అనుకున్నాను. “చూకు కావాలంటి.”

“మా అవిడ యింటల్లో లేదు. రేపు రాదాకు బయ్యా !”

నేనేం బాకేంవాణ్ణింటి ! ఆ పెద్దమనిషి అలా ఛిలిసిస్తూ డెంచేతా ? అయినా అవసరం మనది. మా తాతయ్యకు కొంప కట్టాలనే జ్ఞానం లేకనేగా యీ అవస్థలన్నీ అని చచ్చి పుర్రానవున్న మా తాత య్యుని తిట్టుకుని—

“కాదు సారీ ! వోసారి చూసేస్తే....” నీగమి అతను మీసాల వెనుక నించి నవ్వాడు.

“ఎట్లా చూసేంచున్నావ్ ! తాళాలేం నా బొడ్డు నువ్వు యనుకున్నావా ? మా యావిడ కొంగు నున్నాయ్ ! ఇంతకీ సీకేమాత్రం యిల్లు కావాలి ?” అన్నాడు.

ఇలా ఏకవచన ప్రయోగం యింత త్వరగా ఎంత టునిలాడైతే మాత్రం చేయడం వాకు నచ్చలేదు.

కాని అవసరం వాడి. ఇల్లు కాన్సర్పింది వాకు కనుక వ్యాకరణదోషాల గ్రామీ కాసేపు మరిచిపోదా మంటున్నాను.

“ఇల్లేమాత్రం అని చెప్తానులేండి. నేనూ పెళ్ళాం, ముగ్గురు పిల్లలు.... అంటే అంతా పసి నాల్లేలేండి” చెప్పాను.

“ఏమోతా ?” అన్నాడు.

“ఉద్యోగం. ఒకవూరనేమిటిలేండి. పూర్వం యిక్కడే జివాలయంవీధిలో ఉండేవాళ్ళం. తర్వాత సామర్లకోట, దరిమిలా వాల్లేయా.... యిప్పుడు మళ్ళీ....”

“సరే.... వాటాలంటూ లేవు గాని యీ క్రింది సార్లన్ ఉంది. కావాలా ?” అన్నాడు.

ఇక మొహమాట మెందుకు ?

“అద్దె యెంత ? యెన్ని గదులూ ? భావి ఉన్నదా ? పంపుతో....”

“ఏమయ్యోయ్ ! ఆగు ఆగు ఆ వ్యవహారంలా నాకు తెలియదు.... ఆ కరేపొకుచెట్టు చూశావా ?” అన్నా డాయన మధ్యలోనే నన్ను అడి.

“అహా” అన్నాను. వాకు కరివేపొకు కల్ప పుష్పమూ అవే వ్యాసం రామాలనే కాంక్ష ఉండేది చిన్నప్పుడు. ఏ నూన్లూ అడగలేదు. నేను రాయ లేదు.

చారంలో నేనుకోవచ్చును కరివేపొకు. కూరల్లో సరేసరి. పోతే ఉప్పాలో అది లేకుపోతే మజాయీ లేదు....

“దాని కెంత తెలుసో వాకూ యీ వ్యవహారం తెలుసు.... పో ! రేపురా” అని ఆ పెద్దమనిషి నా ఆరోపణాతరంగాలను తెంపేశాడు !

రే పెంతయారం కనుక !

వెళ్ళిపోయాను. మావాడింటకి వెళ్ళానే కొయితం, కలం తీసుకున్నాను. మావాడు “మేక కలవుతున్నాడు.

“సారీదా ! బరెర ! యివాళ ఉత్తరం రాయాలి” అన్నాను.

వాడు వోరు విప్పేశాడు. “ఏమిటి కదా ?” అన్నాడు. “ప్రేమలేతా ?” అడిగాడు.

“వెళ్ళానికే” నవ్వుస్తూ గట్టిగా చెప్పాను.

“ఇల్లు దొరికిందిరా భాయ్ ! ఇక సీకుకూడా మీచెల్లెలు (మా యావిడ అన్నమాట) యింత ఉడకేసి పడేసే రోజులొచ్చాయ్ !” అన్నాను.

“అచ్చా !” అన్నాడు వాడు. వాడికి నాడే సేక ఎుక్కలు పంచేసి ఎత్తి చూసుకుంటూ.

మేం ఉత్తరంలో—ఒకటా నా తొలి ప్రేమలేత అయ్యంటుంది అది. మా అవిడకే కాదు. సురెవ రికి. యిదివరకు రాయలేదు. ఒక్క ఉద్యోగం, లోసు” కోనం తప్ప నేను ‘ప్రేమలేత’ రాసిన జ్ఞాపకం లేదు.

“... కరివేపొకు చెట్టు ఉంటే కల్పపుష్పంతో సమానమని మనం అనుకునేవాళ్ళం కదూ. ఆయింటల్లో చాలా పెద్ద చెట్టు ఉంది. కరివేపొకు గురించి ఆయుర్వేదంలో ఎంతోనా చెప్పారు పెద్దలు. అది సర్వరంగ వివాదిడ అనుకో. దాన్ని రోజూ రోసే చారులో వేసుకోవచ్చును. పప్పు కట్టులో, కూరలో, పురిసీని ముద్దగలో పోపులో పాలు కరివే పొకు వేస్తేనే మజా....

ఇంకో దాన్ని వేసి, మిరపకాయలూ, మినప్పప్పు కలిపి దంచుకుంటే కారప్పాడి అవుతుంది. ఇదే ఇడ్లెస్ట్లో వంచుకుంటే అమృతంలా ఉంటుంది. మూకలకీ, గింజలకీ తప్ప, కరేపొకు అమ్మనూ అంతే. ఎందుకునున్నావ్ ? దాని వెలుల అపారం కనుకనే అలాంటి కరేపొకు మహావృక్షం సీడతో ముని ఒక యిల్లు చూశాను. ఇంటి పెత్తనం యిల్లాల్లాడి కాబోలు. ఆ వెర్రిబాగుల మొగుడు రేపు రివ్వ వ్వాడు. ఆ యిల్లాలు యిస్తుందనే ఆశ ఉంది. నా అంతరాత్మ అలా చెప్పలేంది. నువ్వు పిల్లలూ సిద్ధంగా ఉండండి. నేనీ నెలాఖరుకు మీమ్మల్ని తీసు కుని వస్తాను. ఖాయం...” మిగతా లాంఛనాలన్నీ ఉంటాయీగా ఉత్తరానికి. అని పూర్తిచేశాను. ఇంకో లేమిలో పంతకం చేశాం. మా అవిడకు రాడు కాని పోలుస్తుందిలేండి.

పోన్సులో పడేశాను!

“అమ్మయ్య ! యీ పూళ్ళో కూడా ఒక మంకి కొంప సంపాదించానీ” నీ నిట్టూర్పులు.

మేమీ యింటల్లో దిగింతర్వాత వారం తిరగటం దానే నా ప్రేమతీ చాలా విషయాలు చెప్పింది. అదాళ్ళ మోటలు పట్టుకుని మనం తగ్గూరికి వెళ్ళ కూడదు. అందులోనూ మనమీద అంతస్తులో నా ఉద్దేశంతో మేడమీద అనికూడా—ఉన్న ఇంట గంవాళ్ళలో పోట్లాడులానికి కాన్ మొదలాటి.

వాళ్ళ తొక్కుపోయ్యెచ్చు మనమీద, లేదా రాత్రుళ్ళు మందలు “బరా బరా” యాడుస్తూ మనకు సీడకలలు తెప్పించుచ్చు. లేదా తొమ్మిదో మురికిగీరు పోసేయొచ్చు. పెరట్లో మన మరుగు గదుంటే అదే పనిగా చూస్తూ అదా మగా పని పోటా, స్త్రీనం గీసం చేసుకోకుండా యోడిపించుకు తీసుచ్చును. ఇవన్నీ పై న ఉన్న వాళ్ళకుగల అవ కాళాలు. వాళ్ళు యింటిగండాల్లో అయితే ?

కరివేపొకు దగ్గరే తగవురావడం నా మనమీద చాలా చొప్పుపడింది. సోమని బుక్రవారం అనిబి పెరట్లో ఉన్న గోరంటాకు చిగ్గర వచ్చిందిట యీ తగవు.

మా ముగట గోరంటాకు కోస్తుకుంటోందిట. రంగాజమ్మగారు మేడమీదనుంచే యీ దృశ్యస్థి ఆక్కణ్ణుంచే “కొంపంటుకు సోయనట్లు” కేక వేశారు.

“అయ్యోయ్యో ! నీ చేతులు పడా.... అలా చెట్టుంలా దూసుకుంటున్నావ్ యెవరెట్టామూల్లే” అంటూ చాలా అశుర్యాదగానే అవిడ కేలు వేసి డటు. మా అవిడ చెప్పిన మాట లలా ఉన్నాయి.

మేం ఆరోజే ముసీలాయన్ని అడుగుదామను కున్నాను.

కాని నేను మెట్ల దగ్గరకు వెళ్ళే సరికి పై నుంచే రంగాజమ్మగారి కంకు కంజం మ్రోగుతోంది.

“ఇల్లుగలావెడ అయ్యి” అని అని సగర్వంగా చెప్పుకునే మా యింటిగలాయనమీదే తీవ్ర ఆంగ వివాదయంతంగా కేలు మేస్తున్నది.

“నా యిల్లు నా యిల్లు... నీల్లా సీడ్ల రేసంతమాత్రాన కొంప చుదికోక్కులకీ, దొంగ లకి చిదోయ్యెకుంటామా ?” అంటుందావీ.

నాకు ధైర్యం చాల్లేదు.

పై గా మొగుల్లే “చాలానికావీ నా కడుపుని

‘కాయ’ యివ్వలేనివాడిని...’ అది యిది అంటున్నదే అమె ....

నన్ను యింకా యేమేనా అనొచ్చును. నే నాఫీసుకి వెళ్లిపోయాను. కాని మళ్ళీ యివాళ కరెపాకు దగ్గర వచ్చింది తగవు.

రంగాజమ్మగారి వాదనలో కొంత అర్థమైంది. లేకపోలేదు. నేను ఆ యింట్లో అద్దెకు దిగానే కాని, ‘పెరట్లో ఉన్న మొక్కలకి చెట్లకి చేమలకి అద్దె యివ్వటం లేదుగా ....

కరెపాకు మొదట్లో మా సుగుణను పించి అమె యిచ్చేది. మేడమీదకు ‘ఒసే పాపా! యిలా రా’ అంటూ పిలిచి,

“కరెపాకు కొనకండి. మాకలు మాత్రం టూ కరువు కాలంలో పూరికే వస్తాయా?” అంటూ నాలుగు రెమ్మలు యిచ్చేది. కాని నేనే వెళ్లి వెధవలా యీ పోట్లాటకు కారణం అయ్యాను. ఉదయంలేచి మొహం కడుక్కోక మునుపే ఒక వెదురువానం తీసుకుని దానికి కత్తి ముక్క కట్టి పాప కిచ్చాను.

“వెధన నాలికె. దానికి రుచులు కావాలి గదండి ! పైగా .... కరెపాకు కల్పవృక్షమనే ఒక సిద్ధాంతమైంది కదా నా తలకాయతో....”

“కరెపాకు కోసి మీ అమ్మకు యివ్వండి, మమ్మా’ తమ్ముడూ. అమ్మ కారప్పడి చేస్తుంది. రేపు యిద్దెన్ను చేసుకుంటే అదివారం వాయిగా గడిచి పోతుంది” అని చెప్పాను.

■ తర్వాతే యుద్ధం జరిగిపోయిందన్నమాట. ‘నే నామెతో చెప్పతానులే’ అంటే మా అవిడ వినదు కదా ! “కరెపాకు కల్పవృక్షమూ అంటూ నన్ను సరకకూసంలో పడేశారు. పిల్లా పీచూ లేరు. పెనుకా ముందు లేరుకదా ! అవిడ కెందుకండి అంత పిసివారితనం” అంటుంది.

క రె పా కు

“కరెపాకు కోయడానికి కూడా అభం శుభం ఉంటాయా ? పైగా శనివారం. వేంకట్రామణ మూర్తికి అతి ప్రియమైనదట. కరెపాకు కోయ కూడదట. పిల్లల చేతులు ఎర్రగా కందిపోయేలా లాక్కుపోయిందండి కోసిన కరెపాకండా....”

అలా మా ‘ధనమ్మ’ నన్ను పట్టుకు దంచేసింది. తప్పంతా నాదేనన్నా పూరుకోదు కదా ! మర్నాడు ఉదయమే ఆదివారంగా.

ఇద్దెన్నలోకి ఉల్లికారమే సూరుకుంటున్నాం. అంటే ‘ధనం’ సూరుతోంది. రంగాజమ్మగారు మేడ దిగి తులశికోటలో నీళ్ళు పోసుకుంది వచ్చారు.

నన్ను చూసి అదోలా అయిపోయి పైట మరీ యిలా లాక్కుని ‘అటు మొహం తిప్పి, నీళ్ళ కోటలో పోసి, తీసి నెత్తిన జల్లుకుని, తులసిదళం కోసి నోట వేసుకొనిపోతూ ....

“ఇవాళ ఆసీను”లేదా బాబూ !” అన్నది.

“ఆదివారంగా” అన్నాను అవిడకు ఏడుపుల్లా ఆముదం ఉడుకుతున్న నా మొహం యింక చూడగల శక్తి లేకపోయింది కాబోలు. వెళ్లిపోయింది. అవిడ మెట్లన్నీ యెక్కాకా నాకు వళ్ళ మండి పోయింది.

“ఇలాంటివాళ్ళే గోవును చంపే చెప్పులు దాన మిస్తారు” అన్నాను.

మా అవిడ నవ్వుతూ వెలుకారంగా ఎవరితో రహస్యం మాట్లాడుతున్నారూ అన్నది—లోటి దగ్గర్నంచే.

అంటే ‘చనటా ! రంగాజమ్మగారి దగ్గర నీకు భయమూ’ అని అర్థం. నిజం చెప్పకేం గాని.... నాకు అవిడంటే కాస్త భయమే. మా అవిడన్నా ఉందనుకోండి. అది నేరే సంగతి.

చుట్ట చప్పరిస్తూ ఆ తర్వాత ముసీలాడూనే అనగా మా యిల్లు గలాపడి అయిపట్టుమాట, పెచ్చాడు. నిప్పుటి తగాదాకు స్పష్ట చెప్పాల్సి ఉందిగా మరి !

చెప్పాడు. ‘ఫర్వాలేదండీ. మనలో మనకేమిటి?’ అన్నాను.

అసలు పిల్ల కరెపాకు ‘కత్తి కర్ర’ లో కోస్తున్నది దుకు కానేకాదుటా రంగాజమ్మగారు పోట్లాడింది. ఆ కరెపాకు చెట్టుమీద ఒక కాకి గూడు పెట్టు కుంది. అందులో గ్రుడ్లున్నాయి. అని ఆ కాకినేని ఆమె నమ్మకం. వాటికి యీ కర్ర ఎక్కడ పిలిచి అవి క్రింద పడిపోతాయోననే ఉద్దేశంతో “అలా కాస్త కేకలు వేసిందట” అంతే....

నాక్కూడా యీ కారణం నబబే ననిపించింది. ‘పోనీలేండి. కరెపాకేం భాగ్యమా ? బంగారమా ? కొనుక్కుందాం” అన్నాను.

ముసీలాడు దీనికి సమాధానం ‘సరే’ ననాలో ‘లేదు’ అనాలో కన్నున్నట్లు లేదు.

అంతా “అమ్మమ్మ” అన్నాడు ముక్కుమీద నేలేసుకుని !

మా అవిడ వళ్ళమంటు పిర్చుకుంది “అదీ తప్పేనా బాబయ్యగారూ! అమ్మ పెట్టాపెట్టదు... అడుక్కూ తిననియ్యడూ అని పాపెతట” అన్నది.

ముసీలాడు లేచి సత్తువ తెచ్చుకుని మరి గజగజా వెళ్లిపోయాడు.

నేను మా భనాన్ని పిల్లల్ని ఆరోజు మ్యాటినికి తీసికెళ్ళేదాకా అలా “అది”(నా యిల్లాలు)కారాలూ మిరియాలూ నామీద సూరుతున్నానే ఉంది.

మా ధనం చెప్పింది. అసలు కాకిగూడూ రాదు... వెంకటేశ్వరస్వామిలవారి భక్తి రాదుటా. రంగా జమ్మగారి కరెపాకు ‘కొక్కుర్తి’ (మా అవిడ మాట ల్లోనే), అంతా దాన్ని అమ్మకుందికేసేట!

అమ్మడం ? ఇంత ఇల్లా, అంత పెరడూ, అంత మొగుడూ. మేడనిండా బంగారం ... పైగా పిల్లా పీచూ లేదు .... అతనికి ‘పింఛను’ వస్తందే కూడా కదా ! కరెపాకు ఎందుకు అమ్మకుతుంది.

మా ధనం మాటలు కాబట్టానీ దైర్యం కావాలి.

సుగుణ చెప్పింది.

“అమ్మమ్మగారేం (అంటే రంగాజమ్మగారు) మొన్న మా బోల్లో అమ్మాయి మునుటికి చదివేమి పై సరికి యింత గోరంటాకు యిచ్చారు నాన్నారూ” అని ....

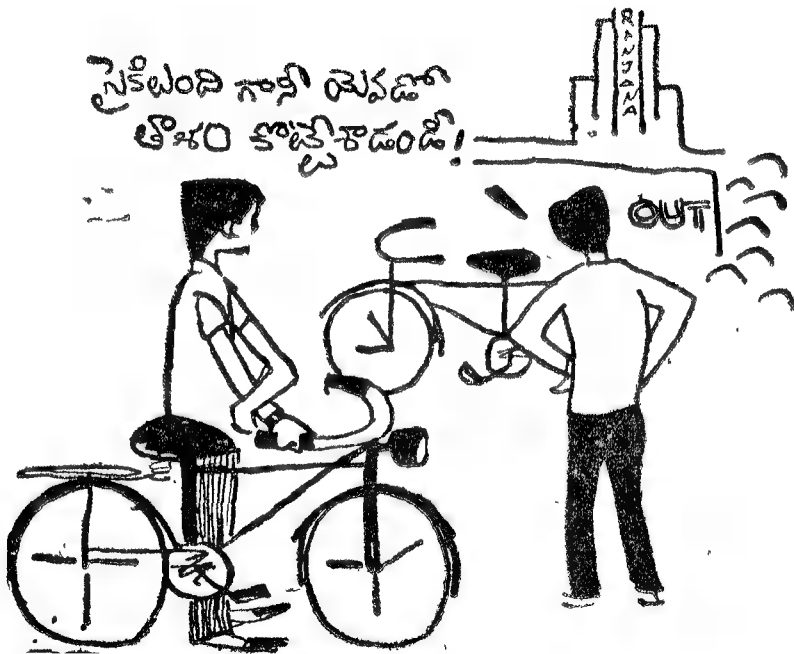
రంగాజమ్మగారంటే నాకు గల భక్తి పోయింది. భయం పోయిందా ? అనడక్కండి. ఎల్లగలదిడుటే ఎవరికేనా అది పోదు.

“పిల్లలున్నవాళ్ళకైతే యిలాంటి దానం భర్తరి భూతదయూ. లేనివాళ్ళ లేమింటి ?” అంటోంది. మా అవిడ. దాని కెవరిమీదైనా కోపం వస్తే చాలు. ఇక వాళ్ళ నీడక్కూడా అది ఎట్టు సంతరించి, అరవై లోపాలూ పెట్టగలదు.

రంగాజమ్మగారి మెడలో మన్న బంగారం అంతా అమె సొంతమట ! ఇల్లా అమె పేరనే ఉంది. తాళాలు అమె బొడ్డులోనే ఉన్నాయి. నా ‘ముక్కు పిండి’ అద్దె అమెయే అందుకుంటుంది. అంతా అమ్మగారి పెత్తనమే ! అయ్యగారి చేమనమ్మా ?

ఏమోకాని .... నేను మాత్రం కరెపాకు పిసి

పైకిబంది గానీ యెవడూ తొడం కొచ్చకాడండీ!

యము మరచిపోదా మనుకున్నాను. గాలి, వెల్తురూ
పెరడూ గిరడూ, పంపూ గింపూ లాంటి పాకర్యాలు
గల యిల్లా తపస్సూ చేసినా దొరకదు. కాని కరే
పాకుతో 'లేహ్యం' చేసుకుంటే నిజంగా జాండీన్
రాదుట. మా 'అసీను బోయ్' చెప్పాడు.

ప్యే! ఏం చేస్తాం .... ఎప్పుడైనా అవిడ వూ
రెళ్లదా ? (ఛీ, ఛీ! దొంగబుద్ధి లేంప లేనుకున్నాను)

అదివారం వచ్చింది. మామూలుగానే నేను
పేసరు చదువుకుంటున్నా. ఒక ముతక మనిషి ఉంగ
రాల జాబ్బూ, కానిరంగు పంచే అవి ఉన్నాయి—
వచ్చాడు. గేటు తీసుకుని లోపలకు వచ్చాడు.

మేడమీదకు వెళ్తున్నాడు.

మనకేంలే అవి వూరుకున్నాను. మనిషి కాయ
తక్కువ చేసే వాలకంగానే ఉన్నాడు. పైకికే
మీద వచ్చాడు.

మా అవిడ పొయ్యమీద గిన్నె క్రింద పడమే
వచ్చింది. మా చంటాళ్ళి ఎత్తుకోమంటూండేమో
ననుకున్నా. కాదు. "మాళారా ? పైకి యిలా
నెత్తాడే వాడికే పోయిన శుక్రవారం పొద్దున్నా
తన 'రోడ్లబుకి రోడ్లబు' కరివేపాకు రూపాయి
పుచ్చుకుని అమ్మేసింది" అన్నది రహస్యంగా.
'అలాగా' అన్నాను.

కాకే గూడు పగిలేలేదా ? అనుకుని చెట్టు
మీదకు చూశాను. చెట్టు కొమ్మల మధ్య కాకే
గూడు ఉప్పరి కాలి, కరివేపాకులు మూలం అంత
బట్టంగా లేవు.

"పోయే ! మనం కొనుక్కుందా ?" అన్నాను.

"ఏం మనుషులో ఛీ !"

మా అవిడ మూతి విరిచి (అసలే) వొళ్ళు కూడా
యిలా తిప్పుకు నవ్వు యివ్వడం చేశాడనింది.

"పైకి విలువ తెలియనిదే బంగారం విలువా
తెలియదు" అంటుంది రంగజమ్మగారు. కాని
పాకు కరివేపాకు గురించి యిన్ని రకాలు తెలియనా
కాని, యిలా అమ్మొచ్చును అని కూడా తెలియదా.

ఆ ముతక మనిషి అడిగాను. "పెనువ్యా
మేకలకా ?" అని.

"కాద" వ్వాడు.

"మరెందుకూ ?"

ఏ కెందుకులేవయ్యా అన్న భోరంతో జూచి....
"అమ్మలానికి"—అంటే అమ్మేలుతుంది అని
అర్థం— అన్నాడు.

"అలాగా" అన్నాను.

"పురేనండి" అన్నాడు.

రూపాయిపుర యిస్తాడుట.

వోహా ! ఎలా, చూసేవాడు చెట్టుని. "క్షవరం
చేసేవాడు" అన్నాడు మా వానిగాడు.

కరివేపాకు 'అట్టి' అదంతో మూలగట్టే పైకి
మీద తీసుకుపోయాడు !

నేను దుఃఖంగా చూస్తూ వూరుకున్నాను.
అయినా ఉండబట్టక, పోయేవాణ్ణి పలకరించి.

అనాసిన్

చాలా మంచిది
ఎందుకనగా అది 4 విధాల చర్మజరుపును

- తల నొప్పి నుంచి శీఘ్రముగా నివారణ నిచ్చును
- జలుబులొ జ్వరాన్ని తగ్గించును
- పూను నిరోధించుటకు నవోపాయము
- కండరముల నొప్పిక డిఎశాంజి నిచ్చును

అనాసిన్
డాక్టర్ యొక్క
ప్రిస్క్రిప్షన్ లాగ
సురక్షితమైన
మందుల కూడిక

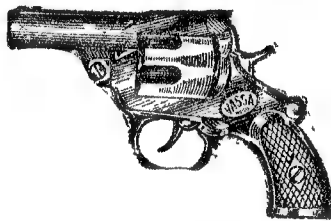
For joy
unspeakable
and full of
comfort

Khesla Fans
INDIA PRIVATE LIMITED

రీజినల్ షిప్: పోస్టా ఇంజనీరింగ్ కంపెనీ,
2-ఎ, నాట్ర క్రిసెంట్ రోడ్, టి. నగర్, మద్రాసు-17. ఫోన్ నెం: 84140.

50 సంవత్సరముల వ్యాపిగల దృఢమైన వాసా వీస్టల్ (Regd)

లై సెన్స్ అవసరించేదు. నాటకములకు, సినీ
మాలకు మరియు అర్థ రక్షణకు యీ వీస్టల్
రాం ఉపయోగ కరమైనది.

లిటల్ వీస్ 6 షాట్లు రు. 25/-

లిటల్ వీస్ 50 షాట్లు రు. 25/-

లైఫ్-లైఫ్ గ్యారంటీ గలది. 50 షాట్లు ఉచితం. 6 షాట్ల వీస్టల్కు ప్రతి 100
షాట్లకు రు. 10/- అదనం. 50 షాట్ల వీస్టల్కు ప్రతి 100 షాట్లకు రు. 4/- అదనం.
లెడర్ బ్యాండ్ రు. 5/- సోఫిస్టికేటెడ్ ఉచితం. ఇంగ్లీషులో మాత్రమే వాయవలెను.

VASA WATCH CO,

163, (AM) Bhuleshwar, Bombay-2.

క రి వే పా కు

“మళ్ళీ వారం వస్తావా?” అన్నాను.
“చూద్దాం! అప్పటి కేవలం రెక్కడుంటామో”
అన్నాడు వాడు. వీడి వేదాంతం ముందా!
“నువ్వు యిల్లు, ఖాళీ చేయిస్తాను” ని వీడికి
రంగాజమ్మ చెప్పలేదుకదా! అదే సోకపోయాడు!

వాకో ‘అయిడియా’ వచ్చింది. నేనే ఒక మారు
వేషం వేసుకోడం! పెద్ద గోతం తీసుకుని
రావడం. బుర్రమీసాలూ, చేతి కడియాలూ అన్నీ
పెట్టుకోవాలి మరి. సినిమాలో లాగా, “అమ్మా!
(బొంగురుగా) రంగాజమ్మగారూ!” అనడం “వాకు
కరివేపాకు మందులూ చేరుడానికి కావాలి! ఉచితం
కాదు. పది రూపాయ లిస్తాను. మీ చెట్టు శాస్త్ర
రీత్యా శ్రేష్టమైంది. అందుకే యీ బంగారంలాంటి
కరేపాకుకు పది అణాలుకు బదులు పది రూపా
యిలు యిస్తాను” అనడం.

అవిడ ‘ఎగిరి గెంతేసి’ (అంటే అంత సంబరంగా
అన్నమాట) ఒప్పుకుంటుందిగా. అకును అంతా
బుట్టంగా కోసి గోతంలో కెత్తుకుని, దిగి సైకిల్ కిక్కి
అదే పరుగున పారిపోడం!.... (పది రూపాయలూ
లేదూ, గిది రూపాయలూ లేదూ)

ఇలా నేను వెగటికలలు కంటూనే ఉన్నాను...
వేడమీదనుంచి కేనెడా యాంజిన్ లో ‘భూ భూ’
నుంటూ మా ఇల్లుగలవడం వేరం!

“నోరీ నీ మొహం లిగలేదూ? నీ కడుపుదా? !
నా కరేపాకునంతా అదివారంపాడు అనక దూసుకు
పోయావ్వా? ట్రోమ్!” అంటూ అవిడ బంగారం
పోయినట్టే క్రిందకి పనిస్తోంది.

నా గుండెలూ జారిపోయాయి. నేను పూరికే
రోసల రోసల అనుకుంటున్నానే. కొంతసేపే అదే
యివిడ పసిగట్టలేదుకదా!....

లేవీ విరబడి .... “అబ్బే! అబ్బే! ఏమీ లేదే”
అన్నాను.

“అయ్యో! ఏమీ లేదంటావెం బాబూ! ఆ దొంగ
వెధన, నీ కళ్ళమందేగా చెట్టుంతా దోచుకు
పోయాడా?” అంటోందామె.

మందులో కన్నాట్టు! నాలుగంటి అన్నాడుట.
(అబద్ధమంటుంది మా అవిడ) ‘చెట్టుకి చెట్టే
మ్రోడు ఉంచి పెట్టుకుపోయాడో’ను అవిడ కెలు
మోస్తోంది. నేను వోదార్చితే మా అవిడ వాకా పూట
కడుపు తగుల్చుకోనేందుకు చింకొక్కయ్య యివ్వడం
ఖాయం. నోరుమూసు కూర్చున్నాను.

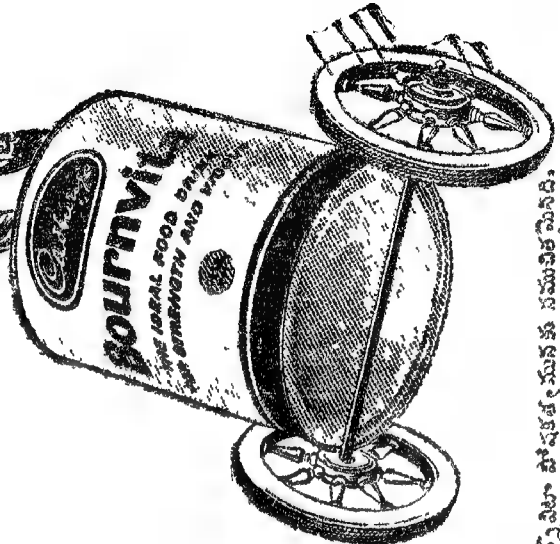
“అయితే పిన్నిగారూ! వాడు ఉబ్బు రుగ్వ
కుందా పోయాడా?” మా ధనం అమాయకంగా
వోకొక్కగా అడుగులేంది.

రంగాజమ్మగారు చిందులువేస్తేనే ఉంది. రెండో
మూడో యిస్తాననే ఉంటాడు. వాడు కాని, మేడ
మీద యివిడ నీ వేంకటేశ్వర స్తోత్రమో కేసు
కుంటూ ఉన్నది కదాని, స్వామివారి ప్రీతి అయిన
పదార్థమేగా నవ్వి—అమెకు పుణ్యం దక్కించానె—
అలా యిస్తానన్న వాలుగు ఉబ్బులూ ఎగేసి—
ఎగిరిపోయాడన్నమాట.

వాకు రోసల రోసల సంతోషంగానే ఉంది. నేనే
మూరువేషం కట్టనక్కర్లేదుగా. ●

బలము పురియు శక్తి కలదు!

బోర్న్విట్ పోషకత్వమునకు నమూనాక మైనది.
 కంఠకములు మరియు బీష్మాంను బలవరచుటకు ప్రోటిన్లు
 బలము మరియు శక్తి కోసం కార్బో హైడ్రేట్లు. ఎముకలను
 దృఢముగా చేయుటకు ఇవిశిలకములు మరియు ఆక్సీజనును
 అతి ముఖ్యమైన విటమిన్లు మీకు అందించును. బోర్న్విట్
 తయారు చేసుకోవడం మలవడం మరియు అతి దుర్బలా శరీరము

ర్యోడ్ బుశ్ బోర్న్విట్

1. సీ. లకు—అర్థోగ్యం సామాన్యంగా ఉంటుంది.

అలంకార నమ్మపులు కొంటారు. పుణ్యకార్యాల చేస్తారు.

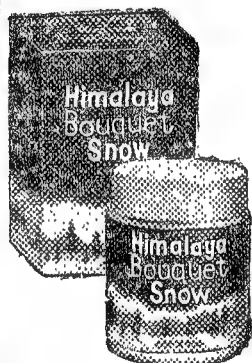
మీనం : ఫలితం మాట యోగా ఉన్నా, ప్రయత్నించిన వ్రతి పనీ సులువుగా నెరవేరడంవలన ఈవారం సంతృప్తికరంగానే ఉంటుంది. భాగస్వాములతో కలసి చేసే వ్యాపారాల్లో ఇదివరకు

విర్రుదన చిహ్నాలు తొలగిపోతాయి. వృత్తిలో యితరులమీద అధారపడి యే వ్యవహారమూ ప్రారంభించడం తగదు. ప్రయాణాలు కొంచెం ప్రమాద ఫలితాయి. సమయానికి ఏదో ఒక విధంగా డబ్బు చేతికి రాగల సూచనలు ఉన్నాయి. ఉద్యోగంలో మీ పరిస్థితి సంతృప్తికరంగా ఉంటుంది.

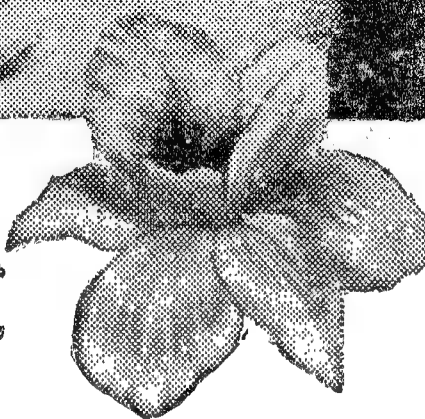
స్థిరాస్థి వ్యవహారాలు యిదివరకటి కంటే బాగా ఉంటాయి. బంధువులకు సహాయం చేస్తారు. ప్రీతికు-కుటుంబ వ్యవహారాల్లో కార్యభారం పెరుగుతుంది. వినోద కాలక్షేపిల్లో పాల్గొంటారు.

—మహేష్ ●

గుసుమక్రమలం

జీవితం వంటి కోమలం, పూదంతి వంటి
బొందర్యం. హిమాలయా బుకే స్నో వల్ల
మీ చర్మ బొందర్యం అంత చునోహరం
కాది వృదులకీ మీ చర్మాన్ని మృదువదికంటే
అతి కోమలంగా వ్వంతుతుంధి...వల్ల వంటి
కోమలం, పూదరను ఎంతో ధక్కగా అంత
యంతుతుంది కూడా. ఆ వరసకమేమో
కోమలం, సామ్యం, దివ్యం.
జీవితం వంటి కోమలం, పూదంతి వంటి
బొందర్యం.....

హిమాలయా రివర లిమిటెడ్ వారి
ప్రత్యేక ఉత్పత్తి.

...అట్టి మనహారమైన చర్మసౌందర్యం కోసం
హిమాలయా బుకే స్నో

లింకాన్. HBS-34-140 TL

కరుణ

కాండమూడి శ్రీరామచంద్రమూర్తి

అ రి గి ప క త

జమదగ్గి భార్య కారవాంబ తన కుమారుడు ప్రవన్నతోటాటు విశ్వనాథంగారమూర్తి కరుణను కూడా పెంచి పెద్దచేస్తుంది. పెద్దకుమారుడైన మన్మథుడు జమదగ్గి తమ్ముడు చలవతి పెంచుకుంటాడు. కరుణను మన్మథుడు చేసుకోమని జమదగ్గి కోరినా కరుణ ప్రవన్నలు (పేమించు కన్యకుడు) ప్రవన్నలే ఇచ్చి చేయడానికి మన్మథ ఇష్టపడతాడు. ఇప్పుడు లోకాన్ని తనస్సేహిత్యని కొడుకు వీరభద్రునికే. తనమూర్తి కల్యాణినిచ్చి వివాహం జరిపింది. చలవతియూ పెంచుకుంటాడు అంటున్నాడు. ప్రవన్న కరుణకు వివాహం జరుగుతుంది. మన్మథ కూడా ప్రవన్నలను చదవటానికి నిల్వ ఉంచుకుంటాడు. చలవతి మన్మథును చదివించాలని పెట్టుకుంటుంటే ప్రవన్న చదువు మానేయాల్సిన పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. కరుణ, మన్మథ, వీరభద్రులు ఎం. వి. లో చేరటానికే వాళ్ళేరు పెట్టుకుంటుంటే పెంచుకుంటానికి మన్మథచేసిన ప్రయత్నాలు ఫలించాయి.

18

ఎవరు మీరు ?" మన్మథ, లోనలి కంగారు నడచుకుంటూ అడిగాడు.

అవిడ ముంది. "స్త్రీని." ఆమె మూటలో అవశబ్దం లేదు. ఆమె చూపులో శీలతనం లేదు. నుంచున్న తీరు, మన్మథ వెళ్ళి చూసిన చూపు అన్నీ విలక్షణంగా ఉన్నాయి.

"ఎవరు కావాలి మీకు ?"
"మీరు !!!"

మన్మథుడు ఆమె ద్వైర్యం చూసి, బేరం. వేసింది. మర్నీలో నుంచి లేచి నిలబడి "ఎందుకు ?" అని అడిగాడు. ఇంతకుపూర్వం అతనికి స్త్రీలో అనుభవం లేదు. మాతృమూర్తిగా మాత్రమే అత

పెట్టుకునే చెల్లెలు. మూత్రమే ఆడది తెలుసు. తను ప్రేమించగా తనను తిరస్కరించిన వడతిగా మూత్రమే, మగువ తెలుసు. ధనం కోసం మానధనాన్ని వ్యాపారంలో స్త్రీ ఉపయోగించడం అతనికి అశుభూర్థం.

మన్మథ "ఎందుకూ ?" అని అడగడం ఆమెకు నవ్వు తెప్పించింది. "ఇంత పనివాడవు, ఈ మూటలో ఎందుకు దిగావు ?" అని అడిగింది.

"పనివాణ్ణా ?" మన్మథ తెల్లబోయాడు.

"కాదా మరి ? ఆడది మగవాడి దగ్గరకు ఎందుకు ఎస్తుందో తెలిసివాడిని పనివాడవు కాదా ?"

మన్మథ గబగబా వచ్చి తెరివాడు. ఒక పది రూపాయల నోటు తీసి ఆమె ముందు వడేస్తూ, "తీసుకుపో. ఆ డబ్బు తీసుకుపో. నే నలువంటవాణ్ణి కాదు. తెలిక ఈ మూటలో దిగాను. ఆ డబ్బు తీసుకునే"

అన్నాడు తొందర తొందరగా.

అవిడ ఎంగి ఆ పది రూపాయలనోటు తీసుకుంది. వంగినప్పుడూ, పూర్తిగా తమ పూర్వపు అందాన్ని కోల్పోసి ఆమె శరీరం లోని ఎంపులు, అతను కళ్ళ మూసుకున్నాడు. ఆమె అతనికి దగ్గరగా వచ్చి, బలవంతంగా అతని బెయ్యి తీసుకుని ముద్దు పెట్టుకుంది. "అమ్మూడా ! మా ప్రాప్యములరు నిన్ను అపార్థం చేసుకున్నాడు. అందరిలాంటి వాడినే అనుకున్నాడు. రేపొద్దున్నే ఈ మూటలు వదిలిపెట్టి వెళ్ళిపో."

వెళ్ళిపోతున్నది. మన్మథుడు ఆమెను చంపి మందామనీ, ఆమె చర్మితను తెలుసుకుందామనీ అనిపించింది. కానీ వస్తాయిచాడు. ఎవరి కన్నీరైనా ఉప్పుగానే ఉంటుంది. పతిత అయిన ప్రతి స్త్రీ వనకాలా ఒక పురుషుడు ఉంటాడు. ఇంత కన్నా తెలిసికోవలసింది ఏముంది ?" అన్న కుప్రీన్ వాక్యాలు అతనికి జ్ఞాపకం వచ్చి, తలుపులు వేసి పచ్చి పుస్తకం చదవబోయాడు. కానీ చదవ బుద్ధి పుట్టలేదు. రైటు అర్పేసి, మూర్ఖాల్ క్రింద పెర్చుకుని పడుకోబోయాడు. ఆలోచనలు కంది రిగల్లా కుడుతున్నాయి. రాత్రి, చుగిది నిద్రలోనూ, పగం ఆలోచనలలోనూ గడిపాడు.

మర్నాడు పొద్దున్న నిద్రలేచి, కాళి కృత్యాలు తీర్చుకొని, పెట్టె జెడ్డింగు తీసుకుని, బిల్లు చెల్లించి, బయటకు వచ్చేస్తూ, 'ఆమె' కన్నీస్తుందేమోనని అటూ యిటూ చూశాడు.

"ఎవరు కావాలిసార్ ?" అన్నాడు

మూటలు ప్రాప్యములరు, పెద్దమనిషెనుక, కళ్ళలోనూ నవ్వు దాచుకుంటూ.

"ఎవరూ అక్కర్లేదు."

రోడ్డుమీద నిలబడి, కాస్త రెప్పెక్కుబుల్ గా కన్నీస్తున్న వో ముసలాయన్ను పిల్చి "ఈమూర్తిలో 'నైట్ బిజినెస్' లేని మూటలేదేనా 'ఉంటే' చెప్పండి" అన్నాడు ప్రాధేయపూర్వకంగా.

"ఒకటి కాదు. కొన్ని పదులున్నాయి" అంటూ అయనేదో మూటలు పేరుచేసి, రివావాడికి తనే బేరం కుదిరి.

చూపుట వలననే కొంత విశ్రాంతి విచ్చేదిగా ఉంది. ఖరీదు సామాన్యముల తరించలేనిదిగా ఉన్నా, శుభ్రత విషయం తోనూ, సౌకర్యాల విషయంతోనూ తోనం లేకుండా ఉంది. “విశాఖపట్నం సామాన్యాల పాటిట వాటిపట్నం” అన్నమాట లత నీకి జ్ఞాపకం వచ్చింది.

సామాన్య గదిలో పెట్టుకుని, “ఈ యూనివర్సిటీలో వేరే యోగం ఎట్లాగూ లేదుకదా ? ఏ ఉత్తర సాంద్రాదేశం యూనివర్సిటీలోనో తను వదిలే యోగం ఉన్నట్లుంది. సాయంకాలం బండిలో కటక్, కలకత్తా మీదుగా తనిహ ప్రయాణము సాగించవచ్చు. ఈలోపల విద్య వాదం, కరుణలతో కూడా ఈ సంగతి చెప్పేసి వస్తే తన బాధ్యత తీరిపోతుంది, చెప్పలేదన్న అపవాదా తనకు ఉండదు” అనుకొని, ప్రొఫెసర్ నిలకంతంగారింటికి బయలుదేరాడు. ఎవరో ఫలానా బస్సు ఎక్కిపోయారట. సరిపురం స్టాండ్స్ లో ఫలానా వంటరు గల ఇల్లు అని చూస్తూడెంటు, అదను చెప్పారు.

మన్నధ వెళ్లసరికి కరుణ వరండాలో ఒక వసుకుంటూ నిల్చుని ఉంది. అవరణ నిండా పూలమొక్కలు. మన్నధను చూడగానే, “రండి. రండి” అంటూ ఆహ్వానించి, రోపలకు తీసుకువెళ్లి కూచోపెట్టి, “నాన్నాన్ని పిల్చుకొస్తాను, తోలువన్నాను” అంటూ తోసలికి వెళ్లిపోయింది. మన్నధ గదిలో అమర్చిన ఫర్నిచరు కేసి చూస్తూ కూచున్నాడు. ‘రివాల్యూగ్ రాక్’ లో అందంగా దేశ, విదేశ సాహిత్యమంతా అమర్చబడి ఉంది. గోడలకు ఆయిల్ పెయింటింగ్స్ ముచ్చటగా ఉన్నాయి. సూర్యుని వెల్తురు వడే వోయూల గాజు తొప్పెలో అటూ యిటూ తిరుగుతున్న బంగారు చేనలు. రేడియో అతి సన్నగా మోగుతోంది. ఏదో ఫారిన్ మ్యూజిక్.

మన్నధ అన్చింటిసి పెరికిలనగా చూస్తుండగానే, నిలకంతంగార్ని వెంట బెట్టుకుని, విశ్వవాదం ప్రవేశించాడు. ఇద్దరూ సుఖ వయస్కులుగానే కనిపిస్తున్నారు. నిలకంతం తలంతా ముగ్గు

బుట్టలా నేరేసిపోయింది. తావుపోలే పెద మలు. కొస తేలిన ముక్కు. ఫ్రెంచికట్ మీసం. గోల్డ్ రిమ్మ కళ్ళతోడు. ఆయనను చూడగానే భయమూ, భక్తి రెండూ ఏర్పడుతాయి.

“ఇతనే మా అమ్మాయికి బావా, మా అల్లుడికి అన్నయ్యా, నా స్నేహితుడి పెద్ద బిడ్డాను. పేరు మన్నధ. బియ్యే ప్యాస య్యాడు” అంటూ వరివయం దేశాడు విశ్వవాదం.

“నమస్కారమండీ !” మన్నధ తివి

త్యాహవడ్డ వైనం, దీవరికి విశాఖపట్నం వదలిపెట్టి వెళ్లిపోదా మనుకుంటున్న వయసం, అంతా పూర్తిగా వివరించి చెప్పాడ ఆయనకు మన్నధ దావరికంటేని ప్రవర్తన చ్చినట్లుయి, “నీ మామూల లిస్టుందా ? అని అడిగాడు. “ఉండండీ!” మన్నధ లి మార్కులు ఆయనకు చూపించడాని సిగ్గుపడుతూనే ఆ కాయంతం నేతికి అంది వాడు, లేచి నిలబడి.

ఆయన దాన్ని పరిశీలిస్తూ, “వోలె రెగ్యులేషన్స్ కాండిడేట్ నా ఏమిటి నువ్వు ?

నిలబడి నేసిని ముప్పారానికి ప్రతి సమ స్కారం చేస్తూ “హలో, కూచో, మువ్వు యూనివర్సిటీలో నేరడానికి వచ్చావట కదూ ? ఏ గ్రూపు తీసుకుందా మను మన్నాన్ ?” అని అడిగాడు ప్రొ. నిలకంతం.

మన్నధకు ఆయనతో అబద్ధం చెప్పడానికి ముసన్నరింగలేదు. తాను తెలుగు ప్రొఫెసరు దగ్గరకు వెళ్ళిందీ, ఆయన తనకు దొరకదనీ ఖండితంగా చెప్పిన విషయము, ఆ తర్వాత తను హిస్టరీ ప్రొఫెసరుగార్ని కలుసుకోగా అక్కడ కూడా నిరూ

అని అడిగాడు. “అవునండీ !” అన్నాడు మన్నధ. “అందులో రిటరేషడా నీది ?” “అవునండీ !” “అందులో నలభై అయిదు వ య్యం టే నాట్ బ్యాడ్.” మన్నధలో నాడిపోతున్న ఆశాంతి చివ్చరించింది. “నేను ఇంజనీరుకూ అప్లికే చూడా పెట్టలేదండీ !” అన్నాడు తెలివితక్కువకు నింట్లో సువారిస్తూ “అదో ఫార్మాలిటీ అనుకో” అని

పండిత
డి. గోపాలాచార్యులవారి

ప్రవామృతం

ఆరోగ్యనికీ బలనికీ
అయుర్వేదాశ్రమం
(ప్రైవేట్) లిమిటెడ్
మదరాసు-17

నిర్మల

అయుర్వేదిక్
హాయిల్స్ సి. లున్

అన్నివర్ష వ్యాధులను పోగొట్టి
శుద్ధమును ఆరోగ్యముగాను,
పరిశుభ్రముగాను పుంశును
ప్రయోగ ప్రయోగములు
నిర్మల కెమికల్స్, కాన్పూర్-2.

నిర్మల - ప్రతి నిమిషమున, విజయవాడ-1.

ఆరోగ్య
అనారోగ్య
పరిస్థితులలో
మహిళలు
ఆధారపడవలసి

అనారోగ్య
సౌభాగ్యములను

కనంపత్తరముల పైగా
ప్రసిద్ధి సొందినది

లెక్టో

కేసరి కుటీరం
(ప్రైవేట్) లిమిటెడ్
బాంబే-14.

పీతామణి సరళ స్టోర్సు (ప్రైవేట్) లిమిటెడ్
కలకత్తా-1, మదరాసు-1, బెంగళూరు-1, చెన్నై-1.

క రుణ

వెళ్ళి, నేను చెప్పినని చెప్పి అప్పీ కేషన్ ఫారం తెచ్చి, అది ఫిలవ్ చేసి, కాన్పూర్ లో సెక్షన్ లో జకరయ్య అని మా యూజీసీ ఉన్నాడు. అతని చేతికి యిచ్చేసేయ్. డోన్ట్ వరీ ఎబవుట్ ది సీట్. హాస్టల్ కుడా నేను చెప్పినని చెప్పి, 'ఏవేక విన్యాస' లో వో రూము తీసుకో."

"ఏవేక విన్యాస ఏమిటి?" విశ్వనాథంతో అనక్తి రేగింది.

"అదా? - హాస్టల్ లో ఒక బ్లాక్ పేరు. ఇక్కడంతా తమాషాగా ఉంటాయి పేర్లు. హర్షవర్ధన, ఏవేక విన్యాస, వినయ విహార ఇట్లాగు!"

మన్మథకు, వీరభద్రుల విషయం అడుగు దామని నోటిదాకా వచ్చింది. అయితే కొమ్ములు చూపించి బేరం చేసినట్లు పుత్రుల దని మానివేశాడు. అతని భావాన్ని గ్రహించినట్లుగా విశ్వనాథమే అడిగాడు. వీళ్ళ బావ మరలా ఉన్నాయ్యా! అతనికి కూడా కాస్త సాయం చేసేటట్లాల్సి!"

"తేట్ హిస్ కన్."

మన్మథకూ, విశ్వనాథానికీ కూడా అతను పూర్వోనే ఉన్నాడని, తమనుంచి వేరుపడ్డాడని చెప్పడం ఇష్టంలేక పూరుకున్నారు. మన్మథ నమస్కారంచేసి, బయటకు వచ్చేశాడు. అతనికి క్షణం క్రితం జరిగింది కరో విజమో తెలిసి పరిస్థితి ఏర్పడింది. వరండాలోకి రాగానే కరుణ మరో అమ్మాయిలో మాట్లాడుతూ కనిపించింది. ఆ అమ్మాయి తెల్లగా శలకలా ఉంది. చెవులకు రింగులు. జుట్టు, అదేదో తమాషాగా ముడివేసుకుంది. చిన్న ముక్కు. చిన్న పెదవులు. పెద్ద కళ్ళు. కొనజేరిన గడ్డం. ఆ అమ్మాయిని చూడగానే ఇన్ని విషయాలు ఒక్కపారిగా మనసు మీదుగా ముద్రవేసుకుంటాయి. ఎవరికీ వారికీ, వారివారి మనస్థితినిబట్టి ఆ అమ్మాయిమీద ఒక అభిప్రాయం ఏర్పడుతుంది.

మన్మథ మనసు ఆ సమయంలో సంతోషం అనే రాయంచమీద విరాసిస్తోంది, కనిపించిన ప్రతి ప్రాణి, ఆనందంగా, మందరంగా

కన్పిస్తోంది. ఈ జీవితంలో ఇహ విచారించవలసింది ఏమీ లేదనిపిస్తున్నది. అతన్ని చూడగానే, కరుణ అతనికి దగ్గరని వస్తూ, "కంగ్రాచ్యులేషన్ బావగారూ! ఇవాల్సినుంచి మనం బావా, మరదళ్ళమే కాదు, క్లాసుమేట్లు కూడా! జస్ట్ ఏ మినిట్! ఈ అమ్మాయి సబిత, నీలకంఠం గారి పెద్ద కూతురు. నువకు క్లాస్ మేట్. ఎంత చక్కగా పాడుతుంటున్నావో! బెంగాలీ సంగీతంలో షస్ట్."

"నమస్తే!" సబిత కంఠం పిణిపిణి వినిపించే పాటలోని వంకర్లను ఎరుపు చెప్పుకుంది.

"నమస్తే!" మన్మథ గొంతు అతనికే మోహనంగా వినిపించింది.

"కరుణకు మీరు బావగారు! కరుణ నాకు చెల్లెలికన్నా ఎక్కువ. అందుచేత..." అంటూ అగి, లర్తనంతంగా తల వంచి, కళ్ళు మసుకు తెచ్చి, "బావగారూ! - కాఫీ పుచ్చుకు వెళ్ళురుగాని ఉండండి!" అంటూ తోవలికి వెళ్ళిపోయింది.

సబిత వెళ్ళిం తర్వాత, మన్మథ కరుణ వైపు చూస్తూ అన్నాడు. "కరుణ! నాఫీ సీటు రావడానికి నువ్వే కారణ మనుకుంటున్నాను. నిజమేనా?"

"నూటికి నూరుపాళ్ళు నిజంగా అబ్బాయ్! నేనన్నా కొంచెం తలపటాయించాను కాని, అదే నీ విషయం నీలకంఠంతో చెప్పింది." అక్కడికి వస్తూ విశ్వనాథం విషయం విడమర్చి చెప్పాడు.

మన్మథ కళ్ళు మెరుపులు. "ఎంతో కృతజ్ఞుడే కరుణ!"

"బంధువులమన్న తర్వాత, ఒకే కుటుంబం బంధాన్ని వ్యక్తులమైన తర్వాత, ఈనా త్రము సహాయం కూడా చేసుకోలేకపోతే, ఇహ ఆ బంధుత్వానికి విలువే ఉండదు."

సబిత, పనిమనిషిచేత క్రికో మాడు కప్పుల కాఫీ పెట్టించి, తీసుకువచ్చింది అందరికీ కాఫీ సర్వీసునూ, "డాక్! మీరు కూడా రండి." అంటూ లోపల కూర్చున్న నీలకంఠంగార్ని ఆహ్వానించింది.

"డిపార్ట్ మెంటల్ హెడ్స్ మీటింగ్ కంటే

ఉంది. నోట్స్ ప్రింట్ చేసుకుంటున్నాను." అంటూ ఆయన బయటకు వచ్చి, "నేను, ఎవరెవరూనైనా జనదాటగలను కానీ, ఒక్క సదిత మాట మాత్రం ధూళితో పోతున్నారయ్యా విశ్వనాథం." అన్నాడు పప్పుతూ.

మన్నధ కాఫీ తినుకుని, ఆందరి దగ్గర సెలవు పుచ్చుకుని, రిజిస్ట్రారు ఆఫీసు వెళ్ళుకుంటూ వెళ్ళిపోయాడు. ఆ ఆఫీసులో కావలసిన గుమాస్తాను కలుసుకుని అస్సిజేషన్ తీసుకుని, పూర్తిచేసి 'సబ్మిట్' చేయడానికి ఎంతోసేపు పట్టలేదు. అక్కణ్ణించి, అక్కడకు దగ్గర్లోనే ఉన్న హాస్టల్ ఆఫీసుకు వెళ్ళి, తాను (ప్రొ. నీలకంఠం తాలుకు అని చెప్పుకుని 'వివేక విన్యాస' మూడో అంతస్తులో కుడివైపు పిట్ట చివరి గది తీసుకున్నాడు. అప్పుడు తెలిసింది ఆయనకు, నీలకంఠం యూనివర్సిటీ హాస్టల్ వార్డెనని, యూనివర్సిటీ ఆరేటరని, నైన్-హాస్టల్ గారికి (ప్రొఫెసర్ మిత్రమని, బాగా అస్థిశాస్త్ర సంస్థానించినవాడని, సబితాదేవి ఒక్కతే కూతురని, మరో కొడుకు ఉన్నాడని అతను తెన్నులజీతో మాస్టర్ డ్రగ్గీ పుచ్చుకుని ఇప్పుడు అమెరికాలో ఇల్లినాయిస్ లో రీసెర్చ్ స్పౌలరుగా ఉన్నాడని, మీదు మిక్కిలి ఆయన ధర్మార్థపూర్వకయుడని, ఆయన జీవితం వడ్డించిన విస్తరి అనినా. మన్నధకు ఆయన వల్లో ప్రత్యక్షంగా పరిచయం అయిన కారణంగా, ఆ విశేషాన్ని ఆయన యెడల సహజగుణాలే అనిపించింది.

యూనివర్సిటీలో యం. ఏ లో పీటు, టిలరేవర్ లో పంపించుకుని, కష్టమేమీ లేకుండా హాస్టల్లో చక్కని రూమును రిజర్వ్ చేయించుకుని, భరావతు కట్టి, మన్నధ 'అవేలాండ్స్' లోంచి మళ్ళీ టవున్లోకి వచ్చాడు. అతనికి పేర ఫ్లదాన్ని కలుసుకుందామనిపిస్తోంది. అయిన వాళ్ళతో కలిసి ఆనందం పంచుకోవడంలోనే విశేషం ఉంది. కష్టం మనం ఒక్కరమే అనుభవించాలి, సుఖాన్ని మాత్రం ఇతరలతో పంచుకోవాలి అన్నది అతని నమ్మకం.

'టర్నర్ స్మతం' దగ్గర బస్సు దిగి,

బుటుక్రమం ఆలస్యమైతే?

వివరపడవద్దు ప్రభుత్వంగాంచి "దేవిపిల్లు" వాడండి

<p>భారతీయ రైల్వేలు 28 పూర్తిలవెం. రైలు సిగ్నల్స్ పూర్తి 14 మాత్రలు వెలుతురు అతి దూరం దూరం</p>	 <p>దేవిపిల్లు ముఖ్యంగా ఆలస్యమైన క్రమముగారా పోయిన బాధతో కూడిన లేక ఆరిపోయిన బాధతో కూడిన కాగుర రుజువును</p>	<p>1 అల్లిసందర్భములలోను శీతముగాను, ఉష్ణముగాను గాను పీడయెను 2 విశేషములలోను విభిన్నములలోను</p>
---	--	--

MRS. SEENU & CO. MADRAS-21

స్థాపితము: సిటీ సార్వ దిప్తి బ్యూటీఫర్, రాంగోపాల విది, విజయవాడ-1.

పుష్పము మీ అదృష్టం చెప్పుగలదు

మీ భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగబోవదని, మీ పరిష్కారమును గురించి మీరు తెలుసుకొనిగోరవలయుచున్నట్లు ఒక పుష్పకార్డు పై మీకు ఇష్టముగు ఒక పుష్పము పేరున్నా, మీరు వ్రాయు లేదీ, వేళవసరములున్నా, మీ పరిష్కార విరునామానూ, వెంటనే పంపించండి. పుష్పకార్డు పై వ్రాయుచున్న పుష్పము మూలముగా మేము గుఱించి, మీరు కార్డు వ్రాసినట్లే యెటు 12 నూనెములలోను మియెక్కు అదృష్టము, లాభాపేక్షములు, జీవితమార్గము, విద్యవసరములలో మీకు జయము కలుగునో, ఉద్యోగం విషయంలో మంచిచెడ్డలు, మార్పులు, ఆరోగ్యవిషయము, పెరడేళ్ళమనము, తీర్మానములు, వివాహము, ప్రేమము, సంతానము, నిధినిక్షేపములు, లాటరీ, ఆకస్మాద్యుదయము మొదలగువానిని గురించి స్పష్టముగా మానవారిగా వ్రాసి రు. 1.25 పై ఒక మాత్రము పి.పి. గా పంపాలము. (పి. పి. పూర్తిలు ప్రత్యేకం) దుష్ట, గ్రహమలేవైనా ఉన్నయెడల తొలగించు విధానం కూడా తెలుసుగలము. వివరములు మా పూర్తి పత్రం నందును. మేము పంపిన పూర్తి మీకు తప్పక తనివిన. పై కము వానము చేయవలయు. ఒకసారి పరీక్షించండి. అడ్రసు ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

PT. DEV DUTT SHASTRI, RAJ JYOTSHI (A. W. P.)
P. O. BEAS (Amritsar.)

M&H M&H M&H M&H M&H M&H M&H

TUSSANOL

టస్సనాల్

బాధ, నొప్పి గలిగించు దగ్గునకు నిశ్చయంగా ఉపశమనము చేకూర్చు దగ్గు నివారణి. రక్తము ఒకేవేళ అధికముగా కూడుటను నివారించును.

M&H

MARTIN & HARRIS
PRIVATE LTD.

MERCANTILE BUILDING, LALBAZAR
CALCUTTA

M&H M&H M&H M&H M&H M&H M&H

నిల్వారణద్వయము - మిఠా పిల్లలు బాగుచుకు పనికివచ్చే
కొద్ది మందుల యందుగాని బిడ్డలు వివరాలు మా.కె.50
అతీసుమారు - ధనము పొందునకు పనికివచ్చే అనేక
మందులనుండి మందులను ములల వహించువాడు. రూ. 3-60
మందుల కక్కి - బిడ్డలెల్ల నిర్దిష్టమైన అనేక మందుల
నాచే గొప్ప కష్టములగుట, నాచేనే ముగియును. రూ. 3-60
అతీ కి రూ.నూ.50 - మిఠా వాడుకలను ముగిసివేసిన
చేతులనుండి అనేక కామ మందులు. రూ. 3-50
యందు - పిల్లలను గురించి నెలలను అనేక
మందికి కుతూహల విషయములు. రూ. 3-50
నిరంతరము - శరీరము లుపేను పుట్టుట గర్భం రా
కుండా 60 వేలిన ములల ముగియును. రూ. 3-60
అతీసుమారు - ములలనుండి దేహిని పుట్టు గుణములను
అందుకు ప్రాప్త 2 వీ. బా.మి.రా. పంపించును

ద్రోహమును అపరాధము, చరిత్ర, జ్యోతిషము
 ముగ్ధులకు అవ్యవహరించునట్లు. నరక బలంకు
 పునాదుతు వాడేవులం. 1 నీసా రు 11-50
 స్వీయ రకం అర్థంబు గుణంకు రు. 27/-
 దాన్యు మధువుతూ జాబాకు కురు వేదాంత.
 దాశ్ రత్నం వేద్య,
 Sex Specialists (Estd 1904)*
 అమర్తామార్గములందు మలకాట బిల్లింగ్స్
 100-36 (అంగ్ల వేద్య)

శ్రీమదుగా వివరము విప్పుము!

పద్మ వ్రాసిన
 లోకంబిందీ,
 నానానా మతములు
 గొంతలు తోర్చుచును
 నీ మహిమ తమకు
 నదియై బ్రాహ్మ
 నీయెను, నది
 నీయెను నీయె
 నీయెను నీయె

1 ~~SHAWA~~ ~~THE~~

మద్రాసు ప్రభుత్వమునకు
 వీ. మాచిడి కుంజన్, 214, గోవిందస్వామి
 వీధి, పి. వి. నె. 1902, మద్రాస్-1.

సోనోవాడి సైన్స్ కాలేజీలోగా తనూ, పేన్
మెంట్ విద నిబిద్దాడు, నాలుగు పేపు
తనూ చూపు సాటిను.

• దూరంగా సింహాద్రి అప్పులన్నామి సిగి
రెట్టు కొల్లుకుంటూ వస్తున్నాను.
“మిస్టర్ సింహాద్రి .... సింహాద్రి”
నెత్తగా తేక వేశాడు. రోడ్డుమీద పోతున్న
జనం కళ్లు అతనివైపు పడి పారి
పోయాయి.

అప్పలస్వేను 'హా హా' అంటూ ద్వితుని
పిలుపు నందుకుని, - వరుగెత్తుతున్నట్లుగో
నడుస్తూ అక్కడకు వచ్చాడు. వస్తూనే
'కాయా? - పరిధా?' అని చెప్పు ముందు!
అన్నాడు.

“పండే బ్రదర్ ! బాగా మగ్గిన పండు.
తంతే బూరల బుట్టలో వడ్డట్టుగా చివర
చరలో వడ్డాను—సోఫెనర్ నీలకంఠంబి
పుణ్యనూ అసి. సోఫెనర్ కూడా నీటూ
వచ్చింది.

“నేక మార్లు” మన జాతి. హాను.
ప. 145.”

“జే మో” సింగ్లాది అప్పడే రోడ్డు
 మీదే మత్తధను కొంటించుకున్నాడు.
 “టెన్సింగ్ ఎనర్జీ విజయం కన్నా, అగ్రధునిక
 స్పర్శాన్ని సంపాదనం కన్నా, ముప్పు పీట
 పరిపాలించడం కన్నా తరమైనది, ప్రశంసా
 పాత్ర మైపోయింది! ఈ దీ విశ్రాంతి,
 నీ పున విజయోత్సవ చూపి ఆనందంతో
 యిచ్చే జనామతి యీ శార్మివార్ సిగరెట్
 —రీమోకా.”

మమ్మద రెండు ముందుకు కదిలి వెనక్కు
వెళ్ళింది. "క్షమించాలి బ్రదర్ ! ఇక్కడ
జీవ వచ్చేముందు మనసులోనే ఒక నిర్ల
యము చేసుకున్నాను, సిగరెట్ త్రాగనని
వెళ్ళి తిరుగుళ్ళ తిరుగని, పదుపు మాననని
బట్టాడి."

“అయితే మువ్వ యూనివర్సిటీలోకి
కాదు. బిర్రో. క్రియలోకి వచ్చాను.”

“నరేణ్ ! ముందు నేను ఒక దిగి
“మోక్షమును పొందెదాను.”

మూలము గదిలో పేచీలుమీద నెంప

శివ బ్రహ్మ ! అమృతానంద శాస్త్రానికి
పూజ నిత్యం ఉంటుంది కాని....

“జమ్మాయిలకు ఇప్పుడానికి కాదన్న బందోబస్తు నాకు యిచ్చిన పాట్లాం ఇది !”

సింహాద్రి అష్టలసామి చేగోళ్ళి బాగుంటున్నాడు. వానిని చూచుకొన్నాడు. కరకరమంటూ ఇట్టే ఆరిగిపోయింది. ఇంకొకటి వేసుకున్నాడు. ఇంకొకటి. పొట్లంలో నగం తివేశాడు. అప్పుడు తను ముస్సోధకు లేకుండా తినేస్తున్నాడని జ్యోషక పుష్య, “ఇయాస్” సారి ప్రబరద ! బాగున్న వస్తువును వదిలి పెట్టడం నాకు అలవాటులేదు. ఆశురం అయినా నడే, అన్నాయి అయినా నడే” అన్నాడు.

“జవోరమ్మేవా, అమ్మాయి అయినా
రెండూ పక్కినాయి ఎక్కువైతే. జాగర్త!”

ఇద్దరూ మాట్లాడుకుంటూ గదికి
తాళంపేసి, డ్యూబట్ టిఫిన్ సర్వీస్ చేసే
చోటుకు వచ్చారు. అక్కడ వీరభద్రాన్ని
చూసి సుస్మధ ఆశ్చర్యపడ్డాడు. "బావా!
నాకు నీటు వచ్చింది." అన్నాడు పంటరిగి.
వోమూల కూతున్న అతని దగ్గరకు వెళ్ళి
వీరభద్రం ఉలిక్కిపడి తిరిగి చూశాడు.
సుస్మధ కుంబుడగానే, "నేను నీ కోసమే
వెళుకుతున్నా" అన్నాడు ఎంతో నిరసంగా.
వీరభద్రం తిండి తేనెట్టు కన్నీస్తున్నాడు.
అక్కడోకే కళ్ళు గుంటలు వడ్డాం.
గడ్డం మోసిపోయింది. గుడ్డలు నరిగి
పోయాయి.

“పదేమిటి బావా ! ఇట్టా ఉన్నావ్ ?”

అంతవరకు అది సిగ్గుతో అణచుకొంటున్న దుఃఖం ఇలా జరిగి ఉండలేక పోయింది. 'బావా!' అంటూ పెద్దగా విడువక, నీరభ్యుదయం, నువ్వదను కౌగలించుకున్నాడు. నువ్వదనుకు, అంతమందిలో చెట్టంతా నీరభ్యుదయం చిన్నసిల్లాడిలా విడవడం చిరాకకల్గిపోయింది. ఒక ప్రక్క నుంచి ఏం ప్రమాదమూ జరిగిందోనన్న ఆరాటం.

“బావా ! నీతో ఉండడం ఇష్టంలేక
 నీమీద కోపంవచ్చి, స్నేహితు లున్నారన
 బద్ధిదండెప్పి, టాక్సీ ఎక్కి, వో హూటలకు
 వచ్చేసేను. తొలితరచి మానుకుంటే
 గదిలో పెట్టెలో పెట్టె దబ్బు లేదు.”

“మీమీటి?—డబ్బంతా పోయిందా ?”

“అని మామగారు రిచ్చిన డబ్బంతా పోయింది. నువ్వే నాకు హెల్ప్ చెయ్యాలి. నీకోసం తిరిగి తిరిగి కాళ్ళరిగిపోయి, తిండి తినక, ఇదిగో ఇక్కడకు వచ్చి కూల బడ్డాను. కరుణను చూద్దామంటే మొహం చెల్లలేదు. నా కింతకన్నా మరణమే నయమనిపిస్తోంది. నువ్వు హెల్ప్ చెయ్యకపోతే ఇహ నా గతి అంతే. ఇహ నేను మన వూరు పోను. ఎవరికీ నా మొహం చూపించనలేను.”

మన్మథకు ఏం చెయ్యాలో తోచడం లేదు. వీరభద్రుడు పెద్దగా ఏడుపు మధ్య మధ్యలో ఎక్కిళ్ళు. జనమంతా తమ పైపే చూడడం. గబుక్కున కరుణ మాటలు జ్ఞాపకానికి వచ్చాయి. బంధువు అన్నవాళ్ళు కష్టాల్లోనే నహాయం చేసుకోవాలి!” మన్మథుడు ధైర్యం తెచ్చుకున్నాడు. ముగ్గురికీ కాఫీ తెప్పించి “ముందు కాఫీ తాగు. షాక్ తగిలినప్పుడే ధైర్యంగా ఉండాలి. వెధవ డబ్బు! డబ్బును మనం సంపాదిస్తాం కాని, అది మనసు సంపాదించదుగా ?” అన్నాడు.

అంతవరకూ ఏమీ మాట్లాడకుండా బరుగుతున్న నాటకాన్ని ప్రేక్షకుడిగా చూతమే ఆనందిస్తున్న సింహాద్రి అప్పుడు వాళ్ళ సంభాషణతో తనూ ఒక పాత్ర అయ్యేడు.

“అవును. అది నిజమే ! డబ్బును మనం సంపాదిస్తాం. సంపాదించటమేమిటి ?— కుక్కను కొడితే రాలు తుంది అది. మొన్నేమైందనుకున్నారు ?— ఖన్ను ఖన్నుమని దగ్గుతుంటే, మా దొడ్లో తిరుగుతున్న వో దేశవాళీ కుక్కకు రెండు తగిలించాను. క్రిందటి రాత్రి ఎవరింట్లోనో దొంగతనంగా తిన్న తిండంతా అది కక్కింది. ఆ కక్కుమన్న తిండితో డబ్బులు వస్తాయి.”

వీరభద్రుడు నవ్వులేదు. “నాకు కుక్క అంటే తగని భయం. వాట్ని కొట్టలేను.” అన్నాడు.

“ఏమి రెండుకూ కొట్టడం ?—నక్కన

నే నున్నాగా, అతిరథ మహారధుణ్ణి !!!”

వీరభద్రునికీ ధైర్యంచెప్పి ఆ ఇద్దరూ అతన్ని తీసుకుని, అతను బసచేసిన హోటాలుకు వెళ్ళి, పోయిన డబ్బు స్త్రీషయమై ఎంక్వయరీ చేశారు. ఆ హోటాలువాడు ఒక్కటే సమాధానం చెప్పాడు. “అయ్యో! ప్యాసింజర్లు గదుల్లో తేనెపుడు మేము వాళ్ళ సామాన్లకు హామీ ! ప్యాసింజర్లు గదుల్లో ఉండి, తలుపులు లోపల మేను కోకపోతే, అడ్డమైనవాళ్ళనూ లోపలికి రప్పించుకుంటే, వాళ్ళతో రాతల్లా కులాసాగా కాలక్షేపం చేస్తే, అప్పుడు నాళ్ళ దగ్గరేమైనా పోతే, మూదా తప్పు ?”

మన్మథ కళ్ళు చికిలించి వీరభద్రుడు వేపు చూశాడు. అతనికి తనకు రాత్రి జరిగిన అనుభవం జ్ఞాపకం వచ్చింది. తను దైవపువవల్ల బయటపడ్డాడు. వీరభద్రుడు వాడిపోయి ఉంటాడు. ఇంతటి బలహీనుణ్ణి కట్టుకుని కళ్యాణి ఏం సుఖపడతుంది ?

మారు మాట్లాడకుండా వీరభద్రుడు సామాన్లు తీసుకుని, మన్మథ, సింహాద్రి తోనూ, వీరభద్రులతోనూ కలిసి తన గది పోయాడు.

తగ్గరకు వచ్చేశాక, అప్పలసామి వీరభద్రునికీ షేకహండ్ యిస్తూ “నాకు తగిన ప్రేమదాని భాయ్ ! నేనూ ఇట్లాగే మొదట్లో వో వంద రూపాయలు పోగొట్టుకున్నాణ్ణి. ఏం బాధపడకు. నావి వంద. నీవి ....” అగి పోయి, ఎవరూ చూట్లాడక పోవడం చూపి, “సరే, మళ్ళీ కలుస్తా.”

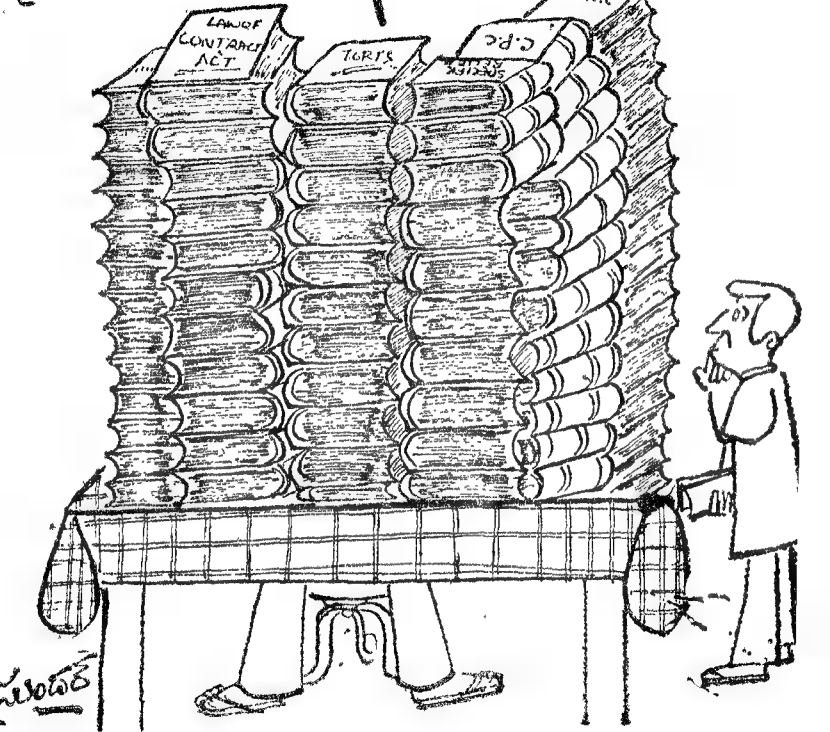
“విష్కర్ భద్రుని దోస్త్ వదీ” అంటూ వెళ్ళిపోయాడు.

అతను వెళ్ళిపోయి తర్వాత, గజాతున మన్మథ చేతులు రెండూ పుచ్చుకుని “ఇది చేతులు కావు. నన్ను క్షమించు” అన్నాడు కళ్ళల్లో నీళ్ళతో వీరభద్రుడు. వాంతో మన్మథ మాట్లాడలేక పోయాడు.

“మానుగారికి ఉత్తరం రాస్తాను. ముందు అవసరాలు గడవాలిగా ?—ఒక్క వంద రూపాయలీ చాలు.”

ఇష్టంలేకపోయినా మన్మథకు ఆ డబ్బు ఇవ్వక తప్పిందికాదు. వీరభద్రుడు కలం చోట్లో పెట్టుకుని మానుగారికి ఉత్తరం వివిధంగా రాయాలా అని ఆలోచిస్తూ మామంది (నవ్వడం)

నైసేనముఖం ఆ వకల్లు—అటాల్లు కరాహ్! !

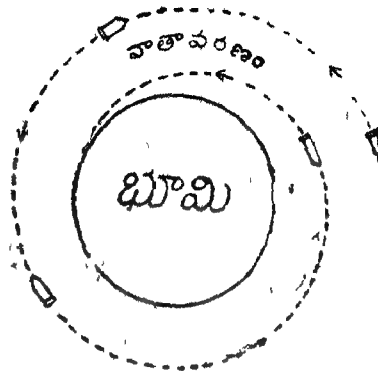

ఇంత వేగంతో కదిలిపోతున్న ఈ వస్తువును రాకెట్టుతో కొట్టడానికి ద్రౌపది స్వయం వర సమయంలో మత్స్యయంత్ర చేద వంతో అర్జునుడు చూపిన కౌశలం కన్న ఎన్నోరెట్లు కౌశలం అవసరం. రాకెట్టును సెకనుకి 7.1 మైళ్ళకన్న అధిక వేగంతో చంద్రాభిముఖంగా పంపించేసి ఊరికుంటే చాలదు. భూమిమీది గాలి విసురుకీ రాకెట్టు దిశ ఏ కొంచెం మారినా చంద్రుణ్ణి వేలకొద్దీ మైళ్ళ దూరం నుంచి దూసుకుపోతుంది. కనుక మధ్య దారిలో రాకెట్టు దిశను అవసరమైన మేరకు మార్పులు చేయగలగాలి. ఆపని భూమిమీద నుంచే చెయ్యాలి. అనుకున్న దిశను వదిలి రాకెట్టు ఏపాటి తప్పుగా ప్రయాణం చేస్తోందో ముందర తెలుసు కుంటారు. రేడియో ద్వారా రాకెట్టులోని యంత్రాలకు ఆజ్ఞలు పంపుతారు. ఆ ఆజ్ఞలనుబట్టి రాకెట్టు మోటారులు దిశను సరిచేస్తాయి. దీనికింత గ్రంథం ఉంది. శాస్త్రజ్ఞులు దీనిని కూడా సాధించారు.

దీని తరువాత అతి ముఖ్యమైన ఘట్టం చంద్రుని మీదికి రాకెట్టును నింపాదిగా దింపడం. గంటకు సుమారు 6000 మైళ్ళ వేగంతో చంద్రుణ్ణి సమీపించే రాకెట్టు వేగాన్ని తగ్గించాలి. గంటకు పది మైళ్ళకన్న వేగం అధికంగా ఉంటే రాకెట్టు, దానిలోని పరికరాలూ ధ్వంసమైపోతాయి.

భూమిచుట్టూ గంటకు 18000 మైళ్ళ వేగంతో ప్రదక్షిణలు చేసే కృత్రిమోపగ్రహాలను భూమిమీదికి దింపాలంటే, ముందుగా వాటి వేగాన్ని తగ్గించాలి. వేగం తగ్గించడానికి రాకెట్టు మోటారులు గమనానికి వ్యతిరేక దిశలో పనిచేస్తాయి. వేగం కొద్దిగా తగ్గగానే రాకెట్టు ఎత్తు తగ్గి భూ వాతావరణంలో ప్రవేశిస్తుంది. గాలి రాపిడికి రాకెట్టు వేగం మరింత కిందకి దిగుతుంది. కిందికి దిగినకొద్దీ వాతావరణం దట్టం అవడం చేత వేగం బాగా తగ్గిపోతుంది.

ఈ బొమ్మలో చూపినట్లుగా రాకెట్టు నెమ్మదిగా భూమిని చేరుకుంటుంది. ఈవిధంగా రాకెట్టు వేగం తగ్గి నింపాదిగా భూమి మీద వాలడానికి భూమిచుట్టూ ఉన్న గాలి తోడ్పడుతుంది.

చంద్రునిమీద ఈ పద్ధతి పనికిరాదు. ఏమంటే చంద్రుని చుట్టూ గాలి లేదు. చంద్రుని ఆకర్షణశక్తి, భూమి ఆకర్షణ శక్తిలో సుమారు ఆరవ వంతు మాత్రమే. ఆకర్షణశక్తి ఇంత స్వల్పంగా ఉండడంచేత చంద్రా కర్షణను విడిపించుకుని గాలి అంతా క్రమక్రమంగా విశ్వావకాశంలోకి జారుకుంది. గ్రహం చిన్నది అయినకొద్దీ దాని ఆకర్షణశక్తి తగ్గుతుంది. కనుక చిన్నగా ఉన్న గ్రహాలు గాలిని నిలుపుకోలేవు. బరువుగా ఉండే పెద్ద గోళాల చుట్టూ మాత్రమే వాతావరణం ఉంటుంది, గాలిలేని చంద్రమండలం మీదికి రాకెట్టును నింపాదిగా దింపాలంటే ఇంక ఒక్కటే మార్గం ఉంది. రాకెట్టు మోటారులను చంద్రునివైపు తిప్పి గమనానికి వ్యతిరేక దిశలో పని చేయించాలి. ప్రచండమైన వేగం అంతా పోయి రాకెట్టు బహు నెమ్మదిగా దిగేటంత వరకూ రాకెట్టు మోటారులు పని చేస్తూనే ఉండాలి. ఈపని చేయడానికి ఇంధనం చాలా కావాలి. ఒక్క కిలోగ్రాము బరువున్న ఇంధనం అదనంగా తీసుక వెళ్లాలంటే రాకెట్టు మొత్తం బరువు వెయ్యి కిలోగ్రాములు అధికం అవుతుంది.

అందుకనే భూమిమీదికి దిగడంకన్న చంద్రుని మీదికి దిగడం ఎన్నో రెట్లు కష్టం. చంద్రునికి మీదికి దిగిన రాకెట్టును మళ్ళి భూమిమీదికి తీసుక రావాలంటే వందలకొద్దీ టన్నుల ఇంధనం అదనంగా కావాలి. రానూ పోనూ మొత్తం ప్రయాణానికి సరిపడే ఇంధనమంతా ఒకే ఊపుతో భూమిమీద నుంచే తీసుకు వెళ్లాలంటే ఆ రాకెట్టు లక్షలకొద్దీ టన్నుల బరువు ఉంటుంది! అది ఎప్పటికీ సాధ్యం అవుతుందో మరి. దానిని సాధిస్తేకాని మనిషి చంద్రలోకానికి పంపడం సాధ్యం కాదు.

చంద్రమండలంమీద గాలి లేదు. నీరు అంతకుముందే లేదు. వగలెీ ఉష్ణోగ్రత $+120$ డిగ్రీలు సెం. (గ్రే. అంటే రౌలి ఉష్ణోగ్రత -160 డిగ్రీలు సెం. గ్రే. ఉంటుంది. పరిస్థితులు ఇంతదుర్భరంగా ఉండడంచేత చంద్రునిమీద జీవులేనీ లేవు. ఎక్కడ చూచినా ముదురు గోధుమ వన్నెలో రాళ్ళు, బండలు, కొండలు, గోతులూనూ. భూమిమీద నుంచి తెలిస్తోవు ఉపయాగించి చూస్తే చంద్రుని మీద వల్లని మచ్చలు కనిపిస్తాయి. వీటిని చూచి పూర్వకాలపు ఖగోళ శాస్త్రజ్ఞులు అని నమ్ముతారు అని భ్రమపడి పాటిన మధు సముద్రం, తమస్సముద్రం, తుఫాను, సముద్రం అని చిత్ర విచిత్రమైన పేర్లు పెట్టేరు. వాటిలో ఇప్పుడు నీరులేదు ఇప్పుడే కాదు, అసలు ఎప్పుడూ వాటిలో నీరులేదు. నీరులేదని తెలిసినా ఆ వెనకటి పేర్లనే ఇంకా వాడుక చేస్తున్నారు కొట్లకొద్దీ సంవత్సరాలకు పూర్వం చంద్రుడ ఇంకా వేడివేడిగా పచ్చిపచ్చిగా, ఉన్న రోజులలో అక్కడ శిలాద్రవం (లావా) ఉండిఉండవచ్చు అగ్నివర్షతాటి అధికంగా ఉండేవి. వా వల్ల ఏర్పడిన గోతులు (కేటర్లు) చంద్రమండలం మీద అంతటా స్పృటక మచ్చలులా కనబడుతూ ఉంటాయి 200 మైళ్ళ వ్యాసం మొదలుకొ ఒక మైలు వ్యాసం గల గోతులు ఇప్పు వరకూ 90 వేలు గుర్తుపట్టేరు.

చంద్రునిమీది గోతులు అన్ని ఆ పర్వతాలవల్లనే పుట్టినవి అన్నావా, దమైన ఉల్కలు కరిగిఉన్న శిలార్ధన సముద్రాలలో పడి ఈ గోతులు ఏర్పడ్డాయి (30 వ.పేజీ చూడండి)

చంద్రునిమీది గోతులు అన్ని ఆ పర్వతాలవల్లనే పుట్టినవి అన్నావా, దమైన ఉల్కలు కరిగిఉన్న శిలార్ధన సముద్రాలలో పడి ఈ గోతులు ఏర్పడ్డాయి (30 వ.పేజీ చూడండి)

ఉత్తర వియత్నాం

సి. ఎన్. ఆర్. బ్రహ్మం

వియత్నాంలో హోటాలు భోజనాలు చాలా వచక. మనిషికి ఆరుఆకాలకన్న అవదు.

త్రివిధముందు దక్షిణ వియత్నాం: కాంబోజీయా: లావోస్ గురించి రాశాను. ఇక ఇంకో ఓ వాళ్ మిగిలిన భాగం—ఉత్తర వియత్నాం. ఇప్పుడు ఉత్తర వియత్నాం పై నిక స్థానదాల పైన చక్షు నియత్నం, అమెరికన్ బాందర్లలో విలూనదాదులు నిరంపుమున్న విషయం పెత్తెరిలలో యుద్ధముగా గదా. ఈ పర్యటన వీ పరిస్థితిలో తొలిసారి తీవ్ర సంక్షోభాన్ని కలిగిస్తాయన్న అందో అని హెచ్చరిస్తున్నారు. ఇవివా బంధంబడికమందు దక్కని ఉత్తరవియత్నాములు ఏకైకకాల్పంగాఉండేవి. కేవలం ప్రపంచ సంగ్రామం తులనాత అసియాలో కొన్ని దేశాలు గెండు క్రంద నిలికలమయం. ఇంతలో రెండు కక్షలుగా మారటం గమనార్హం. కొరియా—ఉత్తర, దక్షిణ కొరియా అయి మారు కుంది. ఇండియాలోని పాకిస్తాన్ ఉద్భవించింది. అలాగనే వియత్నాం గూడా ఉత్తర, దక్షిణ భాగాలుగా విడిపోయింది.

ఉత్తర వియత్నాంలోని ప్రజలూ వారి ఆచార వ్యవహారాలు తెలుసుకుందామంటే పై ఉపాధ్యతం అవసరమే. ఉత్తర వియత్నాంకు ముఖ్యపట్టణం హానాయి. ప్రెంచివారి పరిపాలన గోదాలో వియత్నాం కండా 'హానాయి' ముఖ్యపట్టణంగా ఉండేది. ఇది చాలా అందమైన పట్టణం. విశాలమైన నీరులు: మనహారమైన భవనాలు: సగరింతో చక్కని కొలనులూ: సార్కులతో, ఆరోజులలో భూలోక స్వర్గంలా ఉండేది. అలాటి హానాయి, యువ్వుడు కమ్యూనిస్టు పరిపాలనలో ఒక సంస్కారములేని పురాతన పట్టణంలాగా కనిపిస్తుంది. స్త్రీలనుగమించే నిద్యుద్దీపాల తెలుగులాగా, అందమైన పువ్వులు గాని, జననమృత్యుంకాని. అలాగూ మనకి పెద్ద పట్టణమంటే వూహించుకుంటే భావంకు గోటులేకుండా ఉంటుంది. అలాగే కమ్యూనిస్టు దేశాలలో అడుగుపెట్టడం

మితం తేలికైన పని కాదు. ముందు 'మి' దొరకడం వాల కష్టం. అద్వైతంకోర్చి బహు ప్రయత్నముమీద దొరికిందే అనుకోండి. తీరా బయలుదేరి వాళ్ల దేశంలోనాలు పెట్టేమందు ఎన్నో అగ్ని పరీక్షలకు గురి కావలసిందే. ఏ ఫ్లెమింగోనో, వోడలోనో, దేరగానే, దిగదానికి మందుగా, ఆ దేశం 'షిష్టమైన' పోతన. కొకవారు ప్యూసెర్లులు, 'హెల్మ' ఎన్నికేట్లుల కృష్ణంగా పరిశీలిస్తారు. మీటిలో ఏ కొంచెం హెచ్చుతగ్గులున్నారో వారిని గ్రేండు అడుగుపెట్టుకుండా సాగంపుతారు. ఈ పరీక్షలలో విజయం సాధించానవి పూసెరిపీల్లకమందు 'షిష్టమైన' పద్ద పెట్టెలు, బేడలు అన్నీ తెరిచి స్వపరీక్ష చేస్తారు. మన దగ్గర 'కెమేరా', 'టేపు రికార్డర్', 'మందుగుండు సామాన్' వైర్లెస్ సెట్లు, లిక్కర్ మొదలైన నిషేధ వదార్దాలు లేవు గదా అని బుజువుపర్చుకుంటారు. పై సామాన్లు ఉన్నయెడల అవి వారు తమవద్ద భద్రపరుచుకొని తిరిగి వారి దేశం నుండి వెళ్లిపోవునున్నప్పుడు అందజేస్తారు. అక్కడ మనం వాళ్ల దేశపు పరిస్థితులు విశ్రాంతి పోతుంటే తీసి మనం యితర దేశాలలో ప్రవరించి ప్రచారం చేస్తే, వారు వాళ్ల దేశం గురించి చేసే ప్రచారానికి, వాస్తవికతకు భేదం కనపడుతుందని వాళ్లు మన్ని వెన్నేదా పట్టుక చెల్లనివ్వరు. 'టేపురికార్డర్'కూ యింతే. అక్కడ ప్రజల ఆభిప్రాయాలూ, వారి మనో ప్రస్థుత్తులు వాళ్ల గొంతుకలతో మనం యితర దేశాలలో ప్రచారానికి దారిశ్రీమతి—యాలంటి యంత్రాలను కూడా తీసుకుని వాళ్ల దేశంలో తిరుగ నివ్వరు.

తోగడ 'హానాయి' ఎయిర్ పోర్టు ఇంటర్ చెక్షన్లో ఎయిర్ పోర్టుగా ఉండేది. ఇప్పుడు అది ఒక బీడు పొలంలాగా కనిపించింది. ఇక పట్టణంలో మెదామా అంటే మనకు యితర దేశాలు లాగా కార్లు ఎక్కువ కనపడవు. తమనా ఏ ఏటా ప్రభుత్వంవారివి, ఇతరదేశ రాయజాన

కార్యాలయంవారి కార్లు—వాళ్ల చిదో అన్న—కార్ల కనపడవు. పోగా, డెండ్ మూడో రిక్తాలు కనిపిస్తాయి. ప్రజలు కూడా ఎవరూ పక్క రించరు. ఏదో తెల్లబోలునటు చూస్తారు. హోటాలలో ప్రవేశించే తంతు మరీ గమ్యుత్తుగా ఉంటుంది. సాధారణంగా మనం హోటల్లో ప్రవేశించిన పై మునుండి (ఆరోజు నుండి) గబ్బు కట్టు తాము. ఇక్కడ అలాగు కాక ముందుగా మన హోటలువారికి తెలియపర్చాలి.

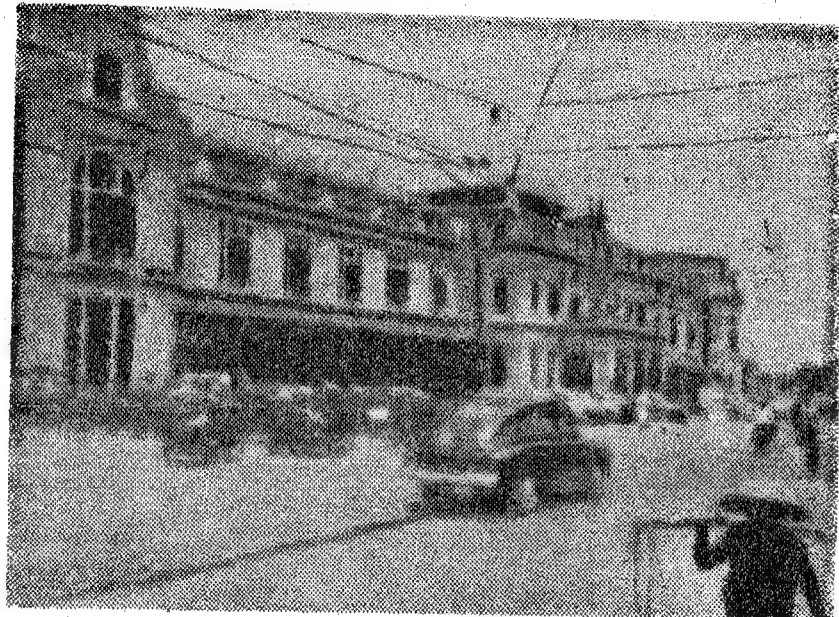
మనం వ్రాసిన జాబు అందిన నాటికిండి గదికి అట్టే ముసవద్ద ఎవరూలే లేనారు. అక్కడ హోటల్లో ఎక్కడా భారీలు లేని జనం దిక్కిలి ఉన్నట్లు అర్థంకాదు. అక్కడ కమ్యూనిస్టు పొండలిక చెందిన రాజ్యాలకి తప్ప, ఇతర దేశపులు నచ్చినప్పుడే యీ మద్యదలన్ని అని అనిపిస్తుంది. మరిచిపోయాను. కట్టే డబ్బు అంతా డాలర్ లోగాని, ఫ్రాంచులోగాని: బ్రిటిష్ పౌండ్లలోగాని వుచ్చుకుంటారు. ఇక్కడ మారకం కట్టు మరీ విచిత్రంగా ఉంటాయి. ఏళ్ల డబ్బుని 'డాంగ్' అంటారు. ఇది బ్రిటిష్ పౌండుకు 10 భాగమయి దొరుకుతాయి. అంటే మన ఒక రూపాయి కెదో పై నలకు ఒక 'డాంగ్' అవుతుంది మారకంలేదు. —ఆ దేశ వాటికా వ్యాపారాలలో వారి సరుకుల చెలామణిపై ఆ దేశపు డబ్బుకు 'విలువ' ఏర్పడుతుంది. ఇక్కడ అలాటి ఆర్థిక సూత్రాలకు తానే లేదు. అయితే ఈ మారకంలేకుండా ప్రస్తుతపు విలువ ఏలాగు నచ్చిందయ్యా అంటే—వారిది స్వతంత్ర దేశం వాలట్టి. దానికి ఆ విలువ ఏర్పయింది బడిందట! ఇక బోజన వదార్దాలు చాలా ఖరీదు అవుతాయి యీ. తెక్కలో నిదే తీయాలి యిక్కడి పురజనులలో మున్నాడాలన్నా చాలా బాధే. ఆ ప్రజలకు పాపం ఎవరిలో మున్నాడాలన్నా భయమే. తోటి ప్రజలు తాము ఆ నిదేశస్థులలో హుల్లాడుమండగా గమనించారంటే, ఆ విషయం ప్రభుత్వానికి తెలిస్తే అది ఏ వివరిత పరిణామాలకు దారిశ్రీమతి భయపడతారంటే ఆశ్చర్యంలేదు. పాపం సది సంవత్సరాల క్రితం వరకు అన్ని అభిరుచులకూ అలవాటుపడి, యిప్పుడో ఇట్టే కట్టుబాటులకు గోడవడం చాల రష. మే, అందుకే కావాలి మన చేతినున్న రిస్టువాని. శిశులతో పెన్ను, సిగరెట్ లైట్ వేసుకున్న వైలాన్ పెగ్గి వూలు బట్టలు: డెకరాన్: బెర్లిన్: ఫలాఫిల్, పేంట్లమూ: షర్టులనూ, రహస్యంగా కొనుజాస్తారు. అయితే యిది ఎంతో రహస్యం గా జరుగుతుంది. నాటికి ఎన్నో డబ్బుతో మనం మరో మూడు జతల: సుమారుగ్గకోగలం అనడంలో ఆశ్చర్యంలేదు.

ఇక్కడ నియ్యం, ప్రతిరోజు, కెరకు మోదలై నవి నాగా పండినా, అవి చైనా మొదలగు దేశాలకూ ఎగుమతిచేసి లక్కడనుండి దేశకర్తలు ఎటే షిష్ట కోసం మందుగుండు సామాన్లు, లుపాటలు, మరతుపాకలు, ప్యాక్లరీ సామాన్లు, దిగుమతి గేసుకుంటారు. ఇప్పటి ప్రాణిలు రంగం ద్వారా కాక అంతా గవర్నమెంటు స్థాయిలో జరుగుతాయి, దేశంలో చేపనింగు అమలలో ఉంది. ప్రతి వ్యక్తికీ, తోజామ రి లేక రి అవున్నటు బియ్యం, నెలకు ఒక

శేరు పంచదార, ఏడాదికి మూడు గుడ్డలు వుంటున్నాయి. స్త్రీలు గూడా ఆ ఆరుమీటర్ల గుడ్డతో రెండు పైజమాలు రెండు పాట్ల 'క్లాక్' చొక్కాలు తోడుగుకొని కాలక్షేపం చేస్తారు. అంటే కులాబాటిగా రెండు జతలు తయారవుతాయిన్నమాట. ఇవి సాధారణంగా అక్కడ తయారైన నల్ల సిల్కులో ఉంటాయి. చొక్కాలు పాడుగు చేతులవి కాని, మోచేతివరకు గాని ఉన్న "స్లాకులు" లాటివి కాని మెడతో కుట్టించు కుంటారు. అయితే వీరు మంచెరంగు కల్లి వసవి బంగారంలా ఉంటారు. డక్షిణ వియత్నాం (స్త్రీల తాగినా జాకాగా కాక, వారికన్నా బలంగాను, గట్టిగాను ఓసిస్తారు. దీనికి వారి శరీర శ్రమయే కారణం అనిపిస్తుంది. ఇక్కడ స్త్రీలకు పెద్ద పెద్ద అలకట్టులుంటాయి. కొందరు యాజమాన్యంతో ముడివేసుకుంటారు. పిల్లకారంతా చాలా మట్టుకు 'బాట్' దేసుకుని ఆ జట్టును సవరాల క్రింద అమ్మివేస్తారు. మంచి నవరం ఏ లేక 6 రూపాయల విలువ ఉంటుంది. స్త్రీలు కూడా నరుషుల వలెనే ప్యాక్టరీలలో గాని, హిటాలోనూ, స్కూల్లోనూ, ఆసుపత్రులలోనూ, కొట్లలోనూ పనిచేస్తూ ఉంటారు. ఇక్కడివారి జీతాలు, జీతాలు అన్న ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన పద్ధతులతో ఇతర ఉంటాయి. ప్రతి వ్యక్తికి 'అక్షరాస్యత' ఉండటం గొప్ప విషయం. 'నికాసి' పద్ధతులు లేవని విని గర్హించడం విషయం. ఆడ మొగా ఎక్కువగా రైకిళ్లు త్రొక్కుతూంటారు. ఇదే అందరికీ అందుబాటులో ఉన్న వాహనం. హావాయిలో బ్రామూకూ, సీట్ బస్సులు కూడా ఉన్నాయి. ఈ రైకిళ్లు నాటస్కు వీరి దేశం ప్యాక్టరీలలో తయారైనవి. ఇక్కడ 'లిఫ్టింగ్' మేకప్ వ్యయం, సేక్స్ ములు మేకుకుని, స్త్రీలు కనుడరు, అంటే అక్కడి స్త్రీలు అలంకరణ పరియత కూడు. ఇక్కడ కొట్లలో అవి ఎక్కువగా కనపడలేదు. అంటే దిగుమతులు రద్దు చేశారన్న మాట. ఇక్కడ సిగరెట్లు ప్యాక్టరీలు ఉన్నాయి. ఇంచుమించుగా చారమివారే సిగరెట్లు పత్ర ఫూటుగా ఉంటాయి. అయితే యిక్కడివారు మత్తు రహితం వాలు త్రాగరా! అవడం. త్రాగక కాదు. విదేశ పానీయాల దిగుమతి లేదు. ఇక్కడ బియ్యంతో ఒక రకం 'బీరు' తయారుచేస్తారు. అది పతామణి అవుతుందంటారు. ఇది బాగా ఫూటుగా ఉంటుంది. ఇక్కడ రెస్టారెంట్లు పెద్ద పెద్ద అంద పైసవి కాకుండా మనదేశంలో లాగునే చిన్న రైజల్ బవున్లలో కనపడే రెస్టారెంట్లు మొదటి రెస్టారెంట్లు ఉంటాయి. ఇక్కడ టీ, అక్కడ వాళ్లు తినే సేమ్యాలవలె ఉండే పదార్థంలో చిన్న మోంసంముక్కలు, కూరముక్కలు కలిపిన పదార్థము కప్పుతే అమ్ముతారు. అది తిని ఆ 'టీ' త్రాగుతారు. ఇది చవుకానే ఉంటుందని చెప్పారు. ఈ 'టీ' గూడా పాలు వెయ్యకుండా 'గిరావో' గా గూడా చాలామంది త్రాగుతారు.

సెంచెవారి రై ముతో కట్టిన ఆ పెద్ద పెద్ద హాటెల్లలో ఇప్పుడు చాలవరకు కమ్యూనిస్టు రైలా సంగి రిస్కో, చెకోస్లోవాకియా, పోలెండు నుండి వచ్చిన సాంకేతిక విప్లవాల బృందాలు ఉంటుంటారు. విళ్లతోటి కొద్దిమంది వియత్నా

కమ్యూనిస్టు రాజధాని హావాయి దృశ్యం

మీయులు మూట్టాడటం కనపడింది. బహుశా వారు వారితో కలిసి పనిచేసేవారై ఉండవచ్చు. ఇప్పుడు చెకోస్లోవాకియా, రష్యావారు ఎక్కువగా కనపడారు. రైలావారే ఎక్కువగా కనిపిస్తారు. ఈ హాటెల్లన్నీ బాగా భారీగా కనపడి పాత కోటల్లా కనపడతాయి.

ఇక్కడివారి వినోదాలు కమ్యూనిస్టు దేశాలలో తయారైన ప్రవాదానుకూలమైన చలనచిత్రాలు. ఇక్కడ ఉన్న కొద్దిపాటి సినిమా హాలుల్లో విడుదల అవుతాయి. రేట్లు మాత్రం చవుకనే చెప్పాలి. ఈ ఫిలిములన్నీ ఆయా దేశాల అర్థిక, రాజకీయ రంగాలలో రైతన్యం కలగడానికి తోడ్పడుతాయి. ఇదిగాక అక్కడ ఫుట్ బాల్, బస్కెట్ బాల్, స్క్విష్ గేమ్ వంటలా జరుగుతూంటాయి. వీరి సంగీత సాహిత్యాలు అన్నీ కూడా వారి రాజకీయ అవసరాలకు అనుకూలంగా నియోగపడుతూంటాయి. హావాయి నగరంలో వచ్చిన కొలనులున్నాయి. ఇక్కడ పెద్ద పార్కులాగు ఉండడం దానిలో అద్భుతంగా తెలిచింది, నెల్ల పాదలు పెద్ద వాహ్యుతికి యేదించిన జాత్యాధరాలు, యువతీ యువ కాల కానపెస్తారు. అక్కడ వాళ్లు జంటలుగా గడిపే సమయమే వారి అనందం. దీనికి కారణం లేకపోలేదు. ఇక్కడి ఇళ్లు చాలవరకు పెంకుటిళ్లు. గది వసారా, పోర్టుల్లు ఎక్కువ. ఒక కుటుంబంలో ఒక ముసలి అమ్మ, నాన్న లేక ముసలమ్మలు నల్ల రైదుగురు పిల్లలూ భార్య భర్త జీవించాలి. ఇక్కడ కొంచెం మరుగు కావలంటే కష్టమే. అందువల్ల ఆ పార్కులలో వాళ్లు కొంచెం స్వేచ్ఛగా వెలం గడుపుతారు. ఇక్కడ నూతన గృహనిర్మాణాల పథకం అమలులో లేదు. దిగుమతి ఆయ్యే సీమెంటు, ఇనుమూ, అంతా వాళ్ల దేశ పరిరక్షణ పథకాలకు సరిపోతుంది కాబోలు.

అసలు యిక్కడ ప్రతి వ్యక్తికీ ప్రభుత్వం ఒక 'సెక్యూరిటీ' వార్డు యిస్తుంది. దీనిలో ఆ వ్యక్తి సేరు, వియము, నల్లి, ముఖ్యంగా ఫోటో

ఉంటాయి. అది ప్రతి వ్యక్తికి ఇనుకట్ట ఎల్లప్పుడూ ఉండుకోవలసిందే. ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు గాని, సోలిసువారు అడిగిన తక్షణం చూపించాలి. అది హాయివా, మరోవిధంగా పారేసుకున్నా వ్యక్తి చాలా యిబ్బందికి తోచవుతాడు. వెంటనే అక్కడి గెజెట్ థాథికారికి హాయిపట్టు, హాయిన విధానం పేర్కారు చేసుకోవాలి. లేకపోతే ఆ వ్యక్తికి జైలు (ప్రెస్టిగని, దేశంలో యేమీ పండ్లని, దొరకని ప్రదేశానికిగాని, బదిలీయే ఇక్కడుగాని పాటా దవుతాడు.

ఇక్కడి పిల్లలూ అన్నీ దేశాల స్కూల్లలో పిల్లలవలె పడవడం మామూలు విషయమే. అయితే, విద్యానిధానం మాత్రం వేరుగా ఉంటుంది. పిల్లలు స్కూలుకు చెల్లకపోతే తిరిగిండ్లులా దండిపబడుతారు. ఇంతకున్న ముఖ్యం వయో అనుల విద్యాభ్యాసం. ఈ స్కూల్లు సాయంత్రం గాని, రాత్రిగాని జరుగుతాయి. వీళ్లు ముఖ్యంగా హాటెలు కావాలి. వీరికి చదువుతో ముఖ్యముగా ఆ దేశ నాయకుల ఉద్దేశనలు, వారి దేశపు పున విజయాలు, వారి విప్లవతరహా జీవితాలు, వారి అసంపల కృషి, పెట్టుబడి వ్యాపార దేశాలలోని ప్రజల దుస్థితి, నైతికపతనం, అటు దేశాలలో నానాటి పురోద్విగ్ధి గాంధుజున్ని అర్థిక, సాంఘిక వృద్ధి, కమ్యూనిస్టు సోలర దేశాలలో ప్రజలు సాధించిన పున విజయాలు గురించి, దేశ పరిత్ర, ప్రజాతైత్వం గురించి ముఖ్యముగా బోధిక పుపుతాంటాయి.

ఇక్కడ స్త్రీ పురుషులంతా (రింగిల్లతోపువారు) ప్రాద్దుల్నే (డిల్లకు, హోరపుతారు. వాత వాళ్లవాళ్ల పరులమీది వెడుతారు. వల్ల ముయంలో గూడా ఉద్దేశనలు జరుగుతూంటాయి. ఇంక రెడీమో (ప్రసంగా) ప్రాద్ వాళ్లు చేస్తుంటారు. ప్రాద్దుల్ని సాయంత్రం

తుషార్ రుచిగా వుంటుంది నిాకు ఆరోగ్యమును చేకూర్చును!

తుషార్ తో ఏ మరియు డి విటమిన్లు గలవు. మీ
భోజనమునకు అధిక ఆహార విలువను సమకూర్చును.
తుషార్ తో మీరు వండిన రుచిగల వంటకములు
వారిని ఆనంద బరుస్తూ మీ కుటుంబమును ఆరోగ్య
ముగా నుంచును.

తుషార్-పుష్టకరమైన, రుచిగల భోజనమునకు!
తుంగభద్ర ఇండస్ట్రీస్ లిమిటెడ్, కర్నూలు.

ASP/TI-15 Tel

వియత్నాం

విరామ సమయాల్లో యీ ఉద్యోగనలే. ఇలా
అనమానం వినడం అంటే ఆ పరిస్థితి మీదే
పూహించుకోండి ఎలా బ్రతకడమో. ఈమధ్య
దక్షిణ వియత్నాంలో జరిగిన మత కలహాలు,
బాద్మలు పడే బాధలు గురించి తమ దేశంతో
మతసామరస్యం ఎంతో ఉందన్నట్లు, ప్రభుత్వం
అన్యమతాలకు తగు స్వేచ్ఛ యిచ్చినట్లుగా పాదా
యిలో జరిగిన మత నిరకస ప్రదర్శనలూ,
సభలూ చూస్తే తమకు సామాన్యపు రచన
సాక్కులు లేకపోయినా, ప్రభుత్వ ఆదేశానుసారం
యీ వినాదాలు చేయవలసి వచ్చిందంటే ఎంత
విచారకరమో మనకి తెలుస్తుంది.

ఇక్కడ పిన్నా, పెర్లా అంతవని చేయవలసిందే.
మరి పెర్లావల్ల (పయోవృద్ధులు) సనిచేస్తుంటే
బాధగా ఉంటుంది. ప్రజలలో దీనత్వం కనిపి
స్తుంటుంది. సవ్యతూ 'చెతోపాతో' మంటూ
నప్పుడూ కనపడరు. బగవంతుడు వీళ్ళకి మన
శ్వాంతి, స్వేచ్ఛ అనందాలు ప్రసాదించాలని కోర
దాము.

చంద్రుని కో...

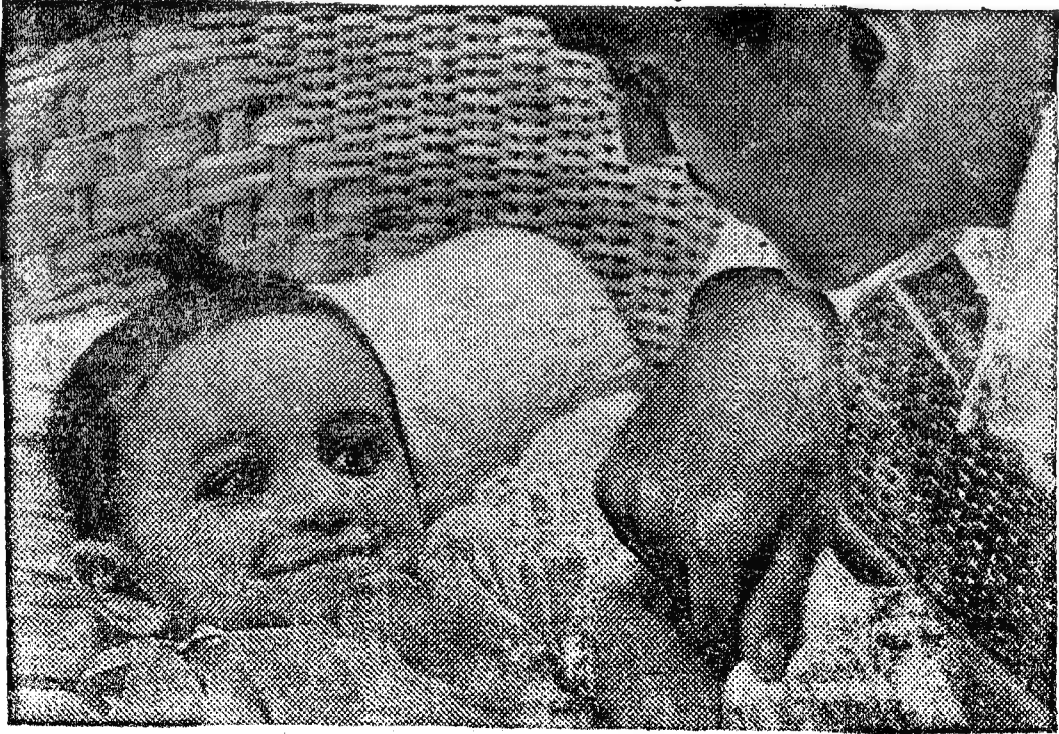
(27వ పేజీ తరువాయి)

ఉండవచ్చునని కొందరు శాస్త్రజ్ఞుల నుతం.
లూనా—9 నేకరించిన సమాచారాన్నిబట్టి
అగ్నిపర్వతాలవల్ల ఈ గోతులు ఏర్పడి
ఉంటాయన్న సిద్ధాంతంపైనే మొగ్గు
కనిపిస్తోంది.

చంద్రునిమీద అంతటా ఏర్పడ
చూచినా దుమ్ము పొర ఒకటి కప్పి
ఉంటుందనీ, ఈ దుమ్ము చాలా లోతుగా
ఉంటుందనీ, చంద్రునిమీదికి దిగడానికి
ప్రయత్నించిన అంతరిక్ష నౌకలు ఊబి
లోకి బండిలాగ దిగబడి నునిగిపోయే
సమాదం ఉందనీ కొందరు శాస్త్ర
జ్ఞుల విశ్వాసం. లూనా—9 అందించిన
సమాచారాన్నిబట్టి దుమ్ము భూమి చంద్రుడి
మీద రేపనీ, లావా త్వరగా చల్లబడి
నప్పుడు ఏర్పడే "స్పాంజి" ఆకారపు
శిలలు, చిన్నచిన్న గులకరాళ్ళు మాత్రమే
ఉన్నాయనీ తెలియవచ్చింది.

లూనా—9 అందించిన సమాచారాన్ని
అంతమా పరిశీలించి, చంద్రునికి సంబంధిం
చిన కొత్తకొత్త విషయాలను రష్యను
శాస్త్రజ్ఞులూ త్వరలోనే ప్రతిస్పాదని
అరిస్తాం.

వీరకు ఖర్చు ఇప్పుడే
ప్రారంభమౌతోంది.
మున్నుందుకు దాచిపెట్టుకోడానికి
ఇదే అదనుకాదా?

జ్ఞాపకముంచుకోండి, నేషనల్ ఆండ్ గ్రిడ్లెస్ కుటుంబపు బ్యాంక్

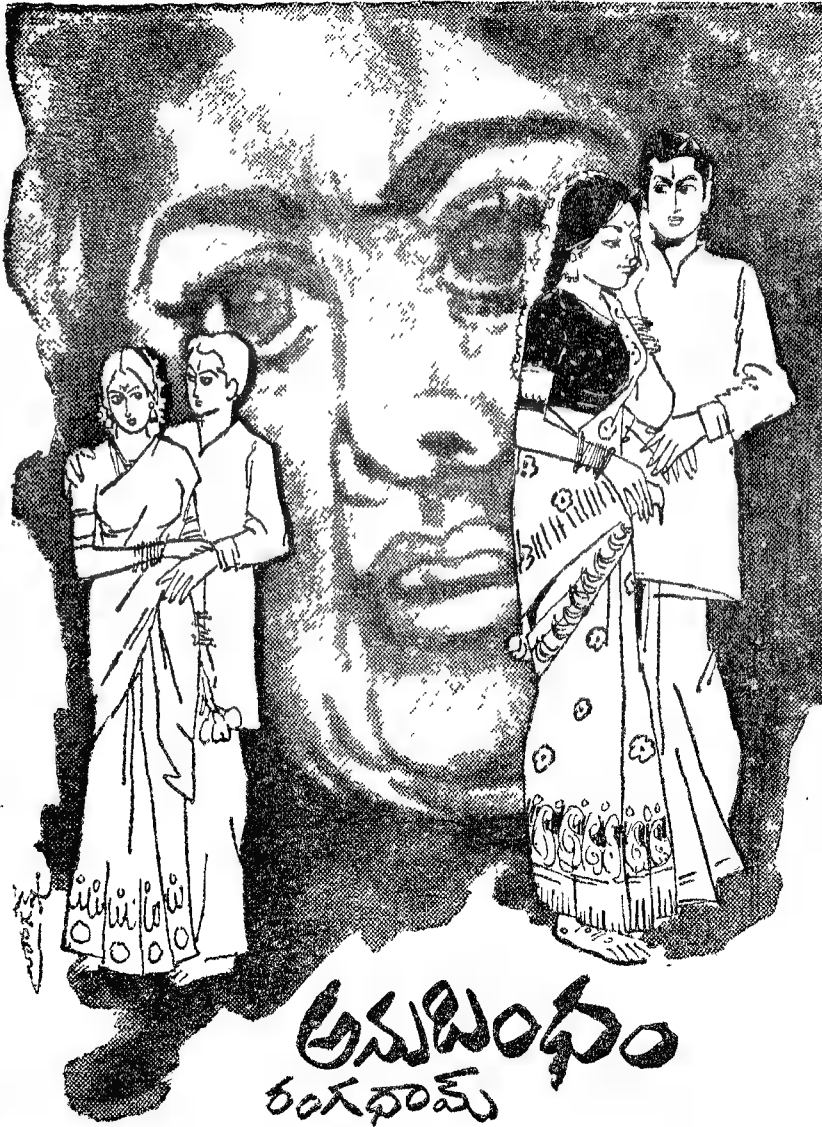
మీ పాత పెరిగిన కొండి మీకు ఎప్పుడు పెరుగగలవు.
మీ పాత కోర్కెలు తీర్చడానికి, అలాగే పోషణకు, తదుపరి,
ఉన్నాంకు, వున్నాంకు మీరు ఎప్పుడు పెట్టండి.
పైగా వైట్ బాల్ ఎప్పుడూ.
అలాగే అలాగే కలిగిస్తారా? నిజంగా?
నేషనల్ ఆండ్ గ్రిడ్లెస్ వచ్చి పేరింగ్ బ్యాంక్ అవుతుంది
ప్రారంభించండి.

అది నిన్ను ముక్తం చేస్తుంది. 5/- అంతే పాత మీరు తాళ ప్రారంభించండి.
వచ్చు. ప్రతి నెలా అలాగే నెం. ఈ వారాల్లో కొంత తాళుకోండి.
మీ వచ్చు కరణంగా పెండ్లదేగాక, ప్రతి ఏడాదికి కూడా
ఈ వాసాయిల వద్దే ఉంటుంది అది నంపాదిస్తుంది.
పైగా మీ వచ్చు ఎప్పుడు వదిలే అప్పుడు, మీ కనకరసైతనపు
మీరు తీసుకోవచ్చు.
జ్ఞాపకముంచుకోండి, నేషనల్ ఆండ్ గ్రిడ్లెస్ మీ బ్యాంక్.
కాకం మీరు ఉంటుంది పేరేస్తాం కనుక.

నేషనల్ ఆండ్ గ్రిడ్లెస్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్

యూనైటెడ్ కింగ్ డమ్ లో ఇన్ కార్పొరేట్ చేయబడింది • మెంబర్ లాండ్ నామికం
అఫ్ ఫిషియల్ బ్యాంకులు: లాయర్స్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్ • నేషనల్ ప్రొవిడెన్షియల్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్
ప్రాంచీలు: మద్రాసు: 8, నార్త్ బీచ్ రోడ్: 378, నేషనల్ మెట్రోపాలిటన్ రోడ్డు. (లాయర్స్ బ్రాంచి);
8, ఆర్మీవియన్ స్ట్రీట్: 158, పూంబ్ రోడ్డు. హైదరాబాద్: అలీద్ రోడ్.

అనుబంధం

రంగధామ్

విశాఖపట్నం నుంచి క్రీష్ణ మూర్తి తానెవరినో చూస్తున్నాడని తెగ మురిసిపోయింది సత్యవతమ్మ. “పెరినాగన్న ! మమ్మ వదిలి ఒక్క నిమిషం ఉండలేదు. పొద్దున్న లేచిన దగ్గర్నుంచీ రాత్రి వరకు నేనెవరకు వాడికి అన్నీ నే అనుచున్నానని వీవీ వాతకాడు. బోజనం చేసిపెట్టుకుంటూ నేను ప్రక్కనుండి ఇవీ అవీ చెప్పి తినిపించాలిందే. పాపం! అక్కడ ఏమి వస్తు వస్తున్నాడో ఏమో!” అని ప్రక్కనుంటున్న సత్యమ్మతో మాట్లాడుతూ అంది.

“అవును మరి. నెలల పిల్లడి దగ్గర్నుంచి మమ్మే పెంచావు. తల్లి నెరుగుడు కాని నిన్నే తల్లనవుకున్నాడు. బుద్ధిమంతుడు గాబట్టి, వస్తున్నాడని వుద్ధి తోకి వస్తున్నాడు. మరి

రంగన్న అలాగే పెంచావు. మరి వీడు ఇంకా పరీక్షలు తప్పకుండా ఉన్నాడు.” అంది రత్నమ్మ.

ఇద్దరికీ ఏదో దోషం దాటాయి. సత్యవతమ్మ చిరు పొంగి పడిపోయింది. ఆమెకు సంతానం లేదు. భర్త మరొక రెండేళ్లకు పోతాడనిగా చెల్లెలు సీతమ్మ ఇద్దరి పిల్లలతో, నిరాధారంగా అక్క దగ్గరకు వచ్చేసింది. చెల్లెల్ని, చెల్లెలి బిడ్డల్ని ఆదరించి అభినందించి సత్యవతమ్మ, చెల్లెలి కొడుకు కృష్ణమూర్తి. కూతురు కమలమరొక రెండేళ్లలోభర్త వనిపోతూ దగ్గర బంధువుల అబ్బాయి రంగయ్యనే క్షురవాణ్ణి దత్తత చేసుకున్నారు.

మనుషులలో అభినవాలూ, మమతలూ

విలా విధులుగాయో ఎవరికీ తెలియదు. పెంచుకున్న కొడుకైన రంగయ్యమీదకన్నా, చెల్లెలి కొడుకైన కృష్ణమూర్తిమీదే అవిడ కెక్కువ అభిమానం. దానికి కారణం ముఖ్యంగా పైకి కన్పించేది, కృష్ణ మూర్తి పెత్తల్లిమీద చూపించే నివేదికమైన అభిమానం. ప్రతి నవీకి అతను పెత్తల్లి అనుమతి అడుగుతాడు. అన్నివసలు పెత్తల్లికి చెప్పి చేస్తాడు. మాటలు వచ్చిన దగ్గర్నుండి, “పెద్దమ్మా ! ఏ బట్టలు తొడుకోమంటావు?” “పెద్దమ్మా, పడుపుకోనా?”, “పెద్దమ్మా, అడుకోనా ?” అని పెత్తల్లి అడుగుజాడలలో నడుస్తూ అవిడకు సంతోషము కలుగజేస్తూ నడుచుకుంటాడు. కమల కూడా అదేవిధంగా అన్ని విషయాలలోనూ పెత్తల్లి వసునరిస్తూ వాళ్ళిద్దరికీ తల్లి చాలా చిన్నతనంలోనే కరువవడంవల్ల, పెత్తల్లి మీదే ఆధారపడి పెరిగారు.

సత్యవతమ్మకు చాలా అన్నీ ఉంది. ఆమె మనిషి చాలా వక్కునిది. మనసు కూడా మంచిదే. అఖండమైన తెలివి తేటలు గల వ్యక్తి. బంధువుల నాదరింపటం లోనూ, పేదవారి కుసకారం చెయ్యటం లోనూ ఆమెకు అమే సాటి. ఎన్నో తిర్లయ్యతలు చేసింది. ఆయుర్వేద వైద్యం, జ్యోతిషం, వేదాంతం మొదలైన వాటన్నిటిలోనూ కొంత ప్రవేశం కల వ్యక్తి. ఆ మట్టుప్రక్కల వారందరికీ అమే ఉచితంగా మందు లిచ్చేది. శ్రీకాకుళంలో ఆమెకు మూడిళ్లున్నాయి. తనకు సంతానం లేక పోయినా ఎంతమంది పిల్లలతో సాయం చేసింది.

తన చేతులతో పెంచిన చెల్లెలి పిల్లలిద్దరియందూ ఆమెకు గల మమకారం సాటిలేనిది. తన దత్త పుత్రుడైన రంగడియందు ఆమెకు అంత మమకారం లేక సోపదానికి అతని ప్రవర్తన కూడా కొంత కారణం కావచ్చు. వా డెప్పుడూ అల్లరి చిల్లరిగా తిరుగుతూండేవాడు. వాడికి చదువు సరిగ్గా అబ్బలేదు. స్కూలు పైనలు రెండుసార్లు తప్పాడు. ఇంటికెప్పుడూ వస్తాడో, ఎప్పుడు వెళ్తాడో తెలియదు. సత్యవతమ్మ వాడి విషయం పట్టించుకోవ

దమే మోసేసింది. మీగడతో తోడుబెట్టిన గిద్ద పెరుగు కృష్ణమూర్తికి తను స్వయం ముగా దగ్గర కూర్చుని కృష్ణ మూర్తి చేతి తినిపిస్తే, రంగడికి పెచ్చని పుట్టిగ కూడ తరువయ్యేది. ఆదరంతోనూ, ఆప్యాయత తోనూ కృష్ణ మూర్తి పెరిగితే నిర్లక్ష్యం తోనూ, దివాట్లతోనూ రంగడు పెరి గాడు.

చెదు సావాసాలలో వడి చెదు తిరుగుళ్ళు తిరుగుతున్నాడని తెలిపి రంగడి వెష్యుం ఆమె నిరక్షి చెందింది. ఉద్యోగంలో ప్రవేశి పెట్టించాలని ప్రయత్నించింది. ఏవేవో చిన్న చిన్న ఉద్యోగాలు హాలుగైదు చేశాడు. దేనిలోనూ స్థిరంగా ఉండలేదు. వాడికి ఇరవై యేళ్లు దాటి, ఇరవై ఒకటో ఏడు వచ్చాక, పెళ్ళిచేస్తే కొంత స్థిరత్వం వస్తుందని అందరూ అనసాగారు. అప్పటికి కృష్ణమూర్తి విశాఖట్టుంలో ఎం. ఏ. పాసయి, ఉన్న చూరైన క్రికెటరు కావే జలో లెప్పించుగా వేరాడు. అతనికి కూడా పెళ్ళినంబంధాలు ఎన్నవాయి. పెళ్ళల్ని వీరి చేస్తే అది చెప్పడని అందరికీ తెలుసు కాబట్టి, పెళ్ళి పెద్దవారంతా వేలకొద్దీ తున్నాటిస్తామని ఎప్పున్నారు. ఆమెపట్టుకు! తను పిల్లల్ని చేసుకోమని ప్రార్థిస్తూ.

చిన్నప్పటినుండి అన్ని విషయాలలోనూ పెళ్ళల్ని మాట ప్రకారం నడుసుకోవడం అలవాటయిన కృష్ణమూర్తి, పెళ్ళి విషయంలో కూడా ఆమెకే విధ్యయాధికారం వదిలేశాడు. కాని చాలాకాలం నుండి అతని మనస్సులో ఒక కోరిక ఉంది. అతని చ్చాదయం ఒక అందమైన పిల్ల ఆకర్షించింది. ఆ పిల్లని చూసేగప్పుడల్లా అతని మనస్సు రెపరెప లాడుతుండేది. విశాల మైన కన్నులు, మెరిసే ఎరటి చెక్కిళ్ళు పొడుగాటి జడా, నన్నని నడుమూ గల ఇందిర అనే వద్దెమిడెళ్ళ అమ్మాయి, విళ్ళం టున్న వీధి గెరె ఇంటల్లో ఉంటున్న ఒక బీడ స్కూలు మాస్టారి మూడో అమ్మాయి. ఆమె వచ్చాలిగో ఏటి నుండి కృష్ణమూర్తి మనసులో తిరుగుతూ కళ్ళలో మెరులుస్తోందేది ఆమె రూపం. ఇందిర తన విశాలమైన కళ్ళలో, కృష్ణ

మూర్తిపైవు చూసేదంటే, ఆ రొత్తి కృష్ణమూర్తికి సరిగ్గా నిద్రవచ్చేదికాదు. ఇందిరను పెళ్ళిచేసుకుంటానని, పెళ్ళల్నిలో అనేకసార్లు చెప్పాలని ప్రయత్నించాడు. కాని తనంత తను ఒకమ్మాయిని పెళ్ళి చేసు కుంటానంటే పెళ్ళల్ని నిమంటుందో అని చాలారోజులు భయపడి పూరుకున్నాడు. చివరికి ఒకరోజున సత్యవతమ్మ ఏవో పెళ్ళి సంబంధాల గురించి మాట్లాడుతుంటే, తనే పెళ్ళిగా ఇందిర సంగతి కదిపాడు. గట్టిగా తనకా అమ్మాయిని నేనుకోవాలని ఉందని చెప్పలేకపోయినా, ఆమె అందం గురించి పొగిదాడు. ఆ పిల్లను చేసు కుంటే బాగుంటుం దన్నట్లు సూచించాడు.

“అ, వాళ్ళకేముందిరా. తిండికే సరిగ్గా లేక అవస్థ పడుతున్నారు. వాళ్ళు కట్టు మేమిస్తారు? లాంఛనాలే జరుపుతారు? మనకు తగిన సంబంధం ద్రాక్షారం జమిందారుగారిదేరా. వదిలేయి. కట్టుం ఇస్తామంటున్నారు. లాంఛనాలన్నీ జరుపుతా మంటున్నారు. పిల్ల చానుచానుగ్గా సార్వతీ డేవిలా ఉంటుంది...”

ఇక కృష్ణ మూర్తి వినలేకపోయాడు. మనసులో మెరిసిన ఇందిర, వాయిలు పైట చెరుగులో మొహం పెట్టుకుని భోరున ఏడవ్వా అనిపించింది అతనికి.

రంగడికి కూడా పెళ్ళి సంబంధాలు వస్తున్నాయి. కాని కృష్ణమూర్తికి వచ్చి నంత పై స్థాయిలో రావడంలేదు. ముఖ్య కారణం బంధువు లందరిలోనూ, సత్య వతమ్మ తన ఆస్తి వంతా కృష్ణమూర్తికే చెందేట్లు చేస్తుందనీ, రంగడి కేవ్వా ఇవ్వ దనే ఆభిప్రాయం కలిగింది. ఆమె భర్త ఆమెకు సర్వాధికారాలతోనూ వీలు వ్రాశాడు. అంతేకాక భర్త వనిపోయినప్పు డున్న ఆస్తిలో సగమే మిగిలింది, కృష్ణ మూర్తి చదువు పూర్తయ్యేవరకీ. కమల పెళ్ళికి చాలా డబ్బు ఖర్చయింది. పైగా బంధువులు వచ్చి నెలల కొద్దీ తిప్ప వెయ్యడం అంతా ఆడపెత్తనం అవడంవల్లా, ఆస్తి సగం హరించడంలో విశేషమేమీలేదు. చివరికి రంగడికి మిగలేదేమీ ఉండదనీ,

వాడిని అవి డెల్టాగూ సరిగ్గా చూడటం అంతా గ్రహించారు. సత్యవతమ్మకు కూడా రంగడికి చదువు లేదోపడంవల్లా, అల్లరి విల్లరిగా తిరుగుతున్నాడనీ, వాడికి తగిన సంబంధం రాదనీ తెలుసు. అందువల్లా వాడి విషయంలో తనేమీ వెట్టించుకో దల్చుకోలేదు. ఆమె దృష్టి ఎంతసేపూ ఎం. ఏ. పాసయి లెక్కరదుగా, నలుగురి దృష్టిని ఆకర్షిస్తున్న కృష్ణమూర్తిపైనే ఉంది. అతని వివాహం మనంగా జరగాలి.

అనుకున్నట్లుగానే కృష్ణమూర్తి వివా హము ద్రాక్షారం జమిందారుగారి అమ్మాయి తోనే జరిగింది. అతనికి వచ్చిన కట్నం వది లేయా బాంకులో అతని పేరనే వేసి, పెళ్ళి ఖర్చు తనే భరించింది. ఆ డంపతుల్ని చూసినవారంతా తిపి పొర్రతులుతా ఉన్నారన్నారు. కృష్ణమూర్తి పొడుగ్గా తెల్లగా ఉంటాడు.

ఈ పెళ్ళి జరిగిన కొద్ది రోజులకు ఒకనాడు అమె పిల్లి చివర ఉండే స్కూలు మాష్టారు తనతో మాట్లాడడానికి వస్తే, కొద్దిగా అశ్రువడింది సత్యవతమ్మ. అతడు తన సూడో కూతురైన ఇందిరను రంగడి కిచ్చి వివాహం చేసుకోమని అడిగాడు. దానికి కారణం రంగడి న్యయంగా ఆయన వద్దకు వెళ్ళి, చిను ఇందిరను వివాహం చేసుకుంటానని చెప్పడమేట. ఈ సంగతి విన్నప్పుడు ఆమెకు చాలా కోపం వచ్చివా, కొద్ది సేపు ఆలోచించిన తరువాత, ఆమె ఈ వివాహానికి అంగీకరించింది. రాసురాసు రంగడి చేష్టలు ఆవిడని విసిగిస్తున్నాయి. పెళ్ళాం వస్తేనేనా బాగుపడవచ్చు నను కుంది. పైగా వాడు క్రిష్ణమూర్తిలా తను చెప్పిన మాట వినే రకం కాదు. అందు చేత వాడిష్ట ప్రకారమే చేయదల్చింది. రంగడికి అంతకన్నా మంచి సంబంధం రాదనుకుంది.

రంగడి వివాహం నిరాడంబరంగా జరిగి పోయింది. కొడలికి వది తులాల బల్లారం పెట్టింది సత్యవతమ్మ. లోకం మౌనంగా రంగడి పెళ్ళిని కృష్ణమూర్తి పెళ్ళిలో పోల్చి చూసుకుని సత్యవతమ్మ వస్త్రసాత దృష్టి వాడిపోషుకున్నారు.

కొద్ది నెలల బేదలో ఇద్దరు కోడళ్ళూ కాపరానికి వచ్చారు. కృష్ణమూర్తి భార్యపేరు వరక. వాళ్ళిద్దరినీ పడకగది మేడ పైన. అసలే ఆమె జమిందారుల బిడ్డ. దానికి తోడు రెక్కరగుగారి భార్య. అందు వల్ల ఆమె, ఆమె భర్త, భోజనానికి తప్ప క్రిందికి రానేరారు. కాఫీ ఫలహారాలు, సత్య వతమ్మే నారికి మేడమీదకు వంపుతుంది. ఇరవై నాలుగంటలూ, చకవలలూ, చిక వికలూ, సంగీతాలూ, మోతు చేసుకో దాంతో వారికి కాలం గడుస్తోంది. అన్ని విధాలా సుషేరుగా తనను ఆనందింపజేస్తున్న పరకతో కాలం బాగా గడుస్తున్నా, కృష్ణ మూర్తి మనసులో ఎంతో ఇందిర గూఢం తోంగిచూస్తుండేది. సరక స్థానములో ఇందిర తేనెసోదానిని కారణం శవకు రంగడికున్న తెగింపు తేనెసోదానవేకదా—అని భావపడేవాడు.

క్రింది బాగంలో, మునుపు కొట్టుగదిగా పాడే, ఒక మూల గదిని రంగడికీ, ఇంది చకూ పడక గదిగా ఇచ్చింది సత్యవతమ్మ. ఎన్నో ఆశలతో ఆ యింటల్లో అడుగు పెట్టిన ఇందిర, తన భర్తకు ఆ ఇంటల్లో జరుగుతున్న అన్యాయానికి ఆశ్చర్యపోయింది. తను మునుపు కొంత వింది. కాని ఇప్పుడు కనులారా చూస్తోంది. తన స్థానం ఆ యింటల్లో, ఆమెకు కొద్ది రోజులలోనే బోధ పడింది. ఒక దాసిదానికున్న విలువ కూడా తనకు లేదు. ఎంతసేపూ క్రిష్ణమూర్తికీ, అతని భార్యకూ ఏమీ తోటు జరుగుతుందో అని సత్యవతమ్మ కొట్టుకుపోయేది. రంగడు వీరేశప్పడు వచ్చి భోంచేస్తాడోనని— ఒక్క ఇందిరకు తప్ప మరెవరికీ అక్కర లేదు. రెండుపూటలా భోజనానికి, రాత్రి పడకకీ తప్ప రంగడు ఆ యింటల్లో కని పించనే కనిపించడు. పగలల్లా ఎక్కడ తిరుగుతాడో ఎవరికీ తెలియదు. ఈ యింట యజమానైన రంగడికోసం, అందరికీ వడ్డీలవగా మిగిలిన భోజనం ఒక పళ్ళె ములో పెట్టి ఒకమూల ఉంచేవారనీ, ఓ క్షణములోనే వచ్చి రంగడు అది తిని పోయేవాడనీ తెలుసుకుంది.

కాపురానికి వచ్చిన ఆరు నెలల దాకా

అనుబంధం

ఇందిర, ఇంటల్లోని పరిస్థితులన్ని నూనూ వింటూ, వోచ్చు పట్టింది. కాని ఇక భరించ లేకపోయింది. ఒకనాటి రాత్రి రంగడికి నిద్రలో మెలుకువ వచ్చింది. ప్రక్కకి చూసే సరికి ఇందిర వెక్కివెక్కి ఏడుస్తోంది. రంగడి మనస్సు కరిగిపోయింది. ఇందిరను తన చేతుల్లోకి తీసుకుని చాలిస్తూ కారణ మడిగాడు. ఆయె మరింతగా ఏడుస్తూ “మన గతి ఇంతేనా ?” అని గట్టిగా ఏడ్చేసింది.

రంగడికంతా అర్థమైంది. తను ఈ ఇంటి వాతావరణానికి అలవాటు పడిపో యాడు. తన హృదయం మెరుద్దబాది పోయింది. కాని అది ఇందిరకు ఎంత బాధ కరంగా ఉంటుందో తను గ్రహించలేదు. ఇందిర ఏడ్చుతో తనకు కనువిప్పింది. ఆమెను వోదారుస్తూ, ఆమెను కొద్ది రోజులు వోపిక పట్టమనీ, అందరలోనే తనీ సమస్యను పరిష్కరిస్తాననీ చెప్పాడు రంగడు. మంచి ఆలోచనాపరుడూ, చాలా తెలివితేటలు గలిగినవాడు. కాని మూ సాహసీ. దేనినైనా ఎదురించి ఫలితాన్ని పొందే రకం. ఎవ్వరూ చెయ్యరేని కార్యాల్ని చేసి సాధించడంలో తృప్తి పొందుతాడు గానీ, అందరూ నడిచే బాటను నడవడాని కిష్టపడడు. అటువంటి స్వతంత్ర వ్యక్తిని స్కూల్లో టీచర్లు గానీ, ఇంటల్లో తల్లి దండ్రులు గానీ, బయట పెద్దలు గానీ అభిమానించి దగ్గరకు తియ్యరు స్కూలు టీచర్ల తమ మాట వివటంలేదనే అక్కసు

చెప్పిన ఆంధ్రతల్లిని ఆనందం

కొద్ది పరీక్షలు పాలు జేస్తారు. అతి దండ్రులు, ఎంతో సంస్కారం ఉంటే తప్ప అటువంటి పిల్లల్ని అర్థం చేసుకుని పరియ్యేని దారిలో పెట్టి ప్రోత్సహించరు. బయటవారు, నాణ్య పాగరుబోతనీ, రప్పడీ యనీ అంటారు. రంగడు రప్పడి కుర్రాళ్ళకు నాయకుడు. స్కూల్లో చదివినంత కాలం, మామూర్లనూ, అప్పిల్లల్ని తెగ విడిసించాడు, నాణ్య అదాబులో పెట్టా, అని సత్యవతమ్మ ఎంతో ప్రయత్నించి, వివరకు ఏమీ చెయ్యలేక వదిలేసింది. కొన్నాళ్ళు, చదువు మానేసేక, అన్ని దురభ్యాసాలకూ తోనై, రెండు మూడేళ్ళు తెగ తిరిగాడు. మళ్ళీ ఆ దురభ్యాసాలన్నీ నూనుకుని మామూలు మనిషై, సెల్ఫీ చేసుకున్నాడు. అలా ప్రపంచం అనే గ్రంథాన్ని తాసిగా వదిలి వింతలు తెలుసు కునే వోపికలేక, గబగబ సేజీలు తిప్పి సానాంశాన్ని తెలుసుకున్నాడు. చివరికి వేదాం తను కూడా అబ్బింది. ఏదెలా జరిగితే అలా జరగనీ—అనే స్థితిలో వివాహం చేసు కున్నాడు. భార్యతో ఆరైల్లు కాపురం చేశాక, మళ్ళీ—వేదాంతపు ముక్తు పదిలి— సామాన్య సంసారయ్యాడు.

అప్పటికి రెండుసార్లు, బిజినెస్ వెస్తా నని సత్యవతమ్మ వద్ద చదివేలదాకా డబ్బు పట్టిగెల్లి, ఈశ్వరయ్యడంవల్ల, రంగడు మళ్ళీ ఆమెను డబ్బడిగితే చిల్లిగవ్వ ఇవ్వ నంది. గత్యంతరంలేక ఉద్యోగంలోనే చేర దగివాడు. అదీ, ఆ ముట్టుప్రక్కల ఎక్కడా దొరక్క, దూరపుబంధు వోకాయన బెజి వాడలో ఒక టీ కంపెనీలో సేల్స్మన్ గా ఉద్యోగం వేయస్తే వెళ్లి చేరాడు.

దత్తపుత్రుడు తనకు శాంతి సౌఖ్య అనా వేకార్చకపోయినా చెల్లెలి కొడుకై న కృష్ణమూర్తి ద్వారానే తన ముద్దు ముచ్చటలు తీర్చుకుంటూ కాలం గడవసాగింది సత్యవతమ్మ. ఆమెకు తను చెప్పినట్లు నడుచుకుంటున్న కృష్ణమూర్తి రంగడికన్నా ముఖ్యు డనిపించింది. కాని, తనకు పెత్తల్లి న్నాశయిస్తేనే కాని, కాలం గడవదని చిన్న తనంలోనే గ్రహించి, మనసులో యిష్టం ఉన్నా లేకపోయినా, పెత్తల్లి చెప్పినట్లు

వివేకపోతే తనక అనాధననీ, నిర్భాగయుడననీ, వేరే గత్యంతరంలేక, కృష్ణమూర్తి తన నాశయించాడని ఆమె తెలుసుకోలేదు. సత్యవతమ్మ చెల్లెలు తన కొడుకును దత్తత చేసుకుంటూ రనుకుంది—అక్కా, బావానూ. కాని వాళ్లు రంగణ్ణి దత్తత చేసు కున్నాడే, తమకా యింట్లో స్థానం లేదని గ్రహించారు కమలా, కృష్ణమూర్తిను. వారికి చేతనయినదల్లా పెత్తల్లిని పూర్తిగా లొంగదీసుకని తమ పబ్బం 'గడుపుకోవ టమే. ఎంత తెలివైనవారైనా, పొగడ్తకు లొంగడం లోకంలో ఉన్నదే. సత్యవతమ్మ కూడా అలాగే లొంగిపోయింది. తనంటే కృష్ణమూర్తికీ, కమలకూ ఎంతో అభి మాన మనుకుంది.

కాలగర్భంలో ఇరవైయేళ్లు కలిసి పోయాము.

కృష్ణమూర్తి ఆరుగురు పిల్లల తండ్రి య్యాడు. ఈ ఇరవైయేళ్లులోనూ సత్య వతమ్మ అస్తంతా, ఒక్క మేడ తప్ప పూర్తయినట్లే. ఆమెకు వృద్ధాప్యం వచ్చింది. తియ్యగానే కబుర్లు చెప్తూ, ఇంట్లో నౌకర్ల వందర్శి మానిపించి సత్య వతమ్మకి వంట అప్పగించింది సరళ. ముస వటిలా ఆదరంగా పలకరించడం మానే శాడు కృష్ణమూర్తి. మేడను చాలాకాలం క్రిందటే రంగడి పేర రాసింది. అందు వల్ల ఇక ఆమెవద్దనుండి తమకు ముట్టే దేమీ లేదని గ్రహించారు కృష్ణమూర్తి కుటుంబం. ఆమెను ఎలా వదులుకోవాలా అని ఆలోచించసాగారు. ఇంటిల్లిపాదీ ఆమెను ఆమెను, నన్ననన్నగా విసుక్కొవడం ప్రారం భించారు. నడుం వంగిపోయినా, దేహం వడి వడిలిపోయినా, అలాగే సాగుతూ వంటచేసి పెడ్తూంటే, మనవలు వంట బాగులేదని నానామాటలూ అనేవారు.

అటు ఆరోజు వివేకమైన చలి జ్వరం వచ్చింది. ఈమధ్య ఆమెకు అడపా దడపా సుస్తీ చేస్తూనే ఉంది. ఇంట్లో ఒకమూల దుప్పటి కప్పుకుని వడుకుంది. ఆరోజు వంట చేసుకోవడానికి సరళ ఎంత బాధపడిపోయిందో, భర్తతో చెప్తూ, తెగ విసుక్కుంది. ఆమెను దగ్గరకు వచ్చి పలకరించనైనా పలకరించలేదు—కృష్ణ

అమోఘత. నేకల చాకిరి చేయించుకున్న ఆమె మనవలలో ఒక్కరు కూడా, పచ్చి మంచినీళ్లయినా ఆమె కివ్వలేదు. సాయం కాలమైనా ఆమె వడుకునే ఉండేసరికే సరళకు కోపం వచ్చింది. ఇహ అపూటకీ తనే వండాలన్నమాట.

కరెంటు లేకపోవడంవల్ల ఇల్లంతా చీకటిగా ఉంది. వంటయింట్లో ఎంతసేపు వెతికినా అగ్గిపెట్టె కన్పించలేదు. కుర్రవా న్నికణ్ణి అగ్గిపెట్టెకోసం వెంపి, తను గదంతా తడుముతోంది. మనస్సులోని అక్కసంతా బయటికి వచ్చేసింది. ■ సమ యంలో, “ఈని డొక్కర్లీ మా నెత్తి మీదకి, మాటాడితే మూలుగుతూ పడకే స్తుంది. ఎంతో పెద్ద అభిమాన మున్న దానిలా మమ్మల్ని వదలదు. ‘నీ కొడు కింటికి పోవమ్మా’ అంటే, ఇక్కడే తిష్ట వేసింది. ఆయన అంతకన్నాను. ఈవిడదో మనకీ చేసేసినట్లు మాటాడుతారు. ఇన్నాళ్లు ఈవిణ్ణి తిండి పెట్టి పోషిం చాము; ఇహ చాలు! ఇంతలో ఈ పీడ విరగడైతే బావుణ్ణు. ఏం? ■ కొడుకు వచ్చి తీసికెళ్లకూడదూ? ఇంకా మమ్మల్నే ఏడిపించాలా? ఈ రోజుల్లో ఒక మని షికి తిండి పెట్టడం ఎంత కష్టం!” అని సరళ అంటూంటే మాతాత్తుగా లైట్లు వెలిగియి.

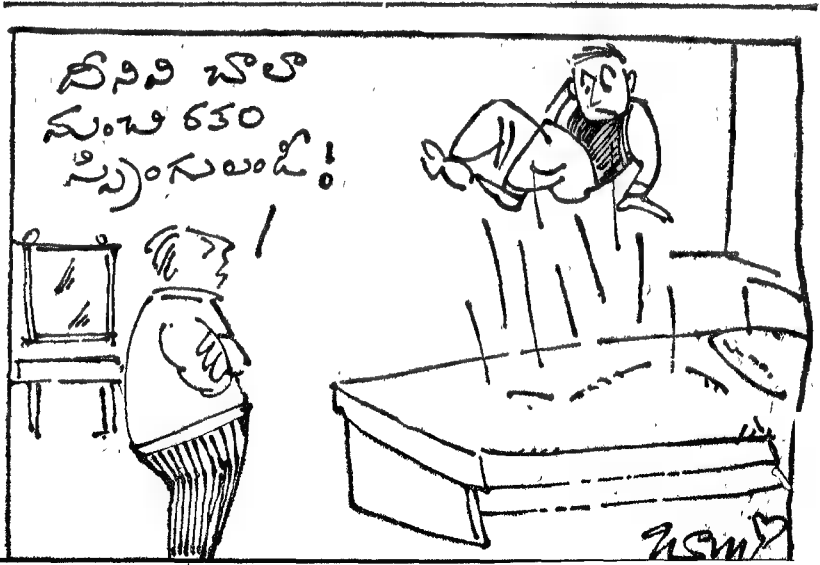
వెంటనే ఆమెకు కన్పించిన దృశ్యంతో ఆమె నిశ్చేష్ట అయింది. సత్యవతమ్మ మంచం దగ్గర, కూచుని ఆమె తల రాసు వ్వాడు రంగడు. చీకటిలో అతని రాక గమ

నించలేకపోతే తనన్న మాటలన్నీ విసుక్కుబాటు. ఏం చెయ్యాలో తెలియక, కొద్ది సేక మలు అలా నిలబడి, తరువాత గబగబా మేడమీదకి వెళ్లి, కృష్ణమూర్తితో, రంగడు వచ్చాడని చెప్పింది.

కృష్ణమూర్తి మేడ దిగి వచ్చాడు. రంగణ్ణి చూసి “ఎప్పుడొచ్చావ్?” అని అడిగాడు. దానికి సమాధానంగా రంగడు “ఇప్పుడే.” అన్నాడు, అతనివైపు ఉదా సీనంగా చూస్తూ. ఇద్దరి చూపులూ ఒక సారి కలిశాయి.

కొద్ది సేకనులు కళ్లు కళ్లతో సంభాషించాయి. రంగడు, మునుపెప్పుడూ కృష్ణమూర్తి ఎదుట నిల్చి మాట్లాడేవాడు వాడు. కృష్ణమూర్తి వస్తూంటే తప్పు కునేవాడు. ■ రోజులు వేరు. అప్పుడు కృష్ణమూర్తి పెద్దమనిషి, రంగడు రచ్చడి, కృష్ణమూర్తి బుద్ధిమంతుడు, రంగడు పోకిరి. ఇప్పుడు ఇద్దరి స్థితులూ మారాయి. రంగడు కూడా పెద్దమనిషి. రంగడి లోపాలు అందరికీ తెలుసు. ఇప్పుడు కృష్ణమూర్తి తత్వం కూడా అందరికీ తెలిసింది. ప్రక్క యింటి రత్నమ్మ, తన కోడలిచేత రంగడి పెళ్లానికి ఉత్తరం రాయించింది. అందులో యిక్కడ సత్య వతమ్మ పడుస్తూ అగచాల్సినీ వర్ణించింది. తొందరగా వచ్చి రంగడు తీసుకువెళ్తే ఆఖరి క్షణాల్లో నైనా సత్యవతమ్మ సుఖ శాంతులు పొందుతుందని తెల్పింది.

అది చదివిన వెంటనే రంగడు బయ ల్దేరి వచ్చాడు.

కంఠ సంధి ప్రదీపం పా.5.245 రి.2711

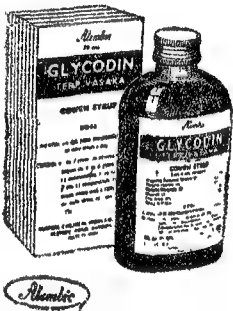
నంది
ఆభరణములు

296 168 207

నంది గోల్డు కవరింగ్ వర్క్స్
చిలకలపల్లి, మచిలీపట్నం, 2, ఇందియా

దగ్గును
పోగొట్టుకోండి

దగ్గు
శ్రీనివాసాచార్యులు, నిర్మలయముగా పోపుటకు
గైకోడిన్
అతి మృదువైనది

10 ఏళ్లకు పైగా
దగ్గుకు యింటి మందుగా
వాడబడుచోంది

ESTD 1925 T.L. EVEREST

అనుబంధం

“కృతఘ్నుడా ! ఇదా నీ అన్నదాతకు నువ్వు చేసే ప్రత్యవకారం ?” అన్నట్లు రంగడి చూపులకు తట్టుకోలేక తన మొహం ప్రక్కకి తిప్పుకున్నాడు కృష్ణమూర్తి. తప్పుచేసినవాడి మనస్తత్వం ప్రతిఫలిస్తున్న కృష్ణమూర్తి మొహం చూస్తూ “అమ్మని తీసుకువెళ్ళానుని వచ్చా” నన్నాడు, రంగడు. నన్నగా, ఎర్రగా, గాలిలో తేలిపోతున్నట్లుండే రంగడు ఇప్పుడు బాగా లావయ్యాడు. కొద్దిగా పొట్టు వచ్చింది. అతని చిన్న కళ్ళ మునుపు చిలిపిగా చక్క చూపులు చూస్తుండేవి. ఇప్పుడు ఏమీ తిక్కణంగా ఎదుటివారిని పరిశీలిస్తున్నాయి. వంచె కట్టుకుని, లాల్చీ వేసుకుని, దానిమీద సిల్కు కండువా వేసుకున్న రంగణ్ణి చూస్తుంటే, తన తప్పులమోది తీర్చివ్వ బోతున్న జడ్జిలా కన్పించాడు కృష్ణమూర్తి. “సరే” నన్నాడు.

వెంటనే రిక్తా పిలిపించి, రంగడు ఆమెను అందులో కూర్చోపెట్టి స్వేషనకు తీసుకు వెళ్ళాడు. ఆమె పీడ విరగడైందని సరళా, ఆమె పిల్లలా సంతోషించారా. కృష్ణమూర్తి మృత్యునంగా పూరుకున్నాడు.

తల్లిని తన యింటికి తీసుకువచ్చి డాక్టరు చేత మంచిప్పించి అనూ, ఇందిరా పరివర్య చేసి ఎలాగైతేనేం వారందోజాలో, ఆమెకు స్వస్తత కలిగేటట్లు చేశారు. సత్యవతమ్మ మెల్లిగా కోలుకుంది. ఇందిర ఆమెను కంటికి రెప్పలా చూసుకుంటోంది. మనిషి బాగా శుష్కించి నీరసించిపోవడంవల్ల ఏ వని చెయ్యలేకపోయేది. కోడలు తనకు అన్ని విధాలా వేస్తూంటే, ఆమె ఎంతో ఆనందించింది. ఇందిర కూడా అత్తగారికి, కృష్ణమూర్తి చేసిన అన్యాయానికి నాళ్లను నిందిస్తూ, తన శాయశక్తి ఉపయోగించేసింది. నాళ్లు సత్యవతమ్మను పెట్టిన హింసలూ, నాళ్లు కృతఘ్నులూ, స్వార్థపరత్వం అన్నీ తమకు తెలిసాయని రంగడూ, ఇందిరా అంటూంటే సత్యవతమ్మ విని పూరుకు నేది.

ఒక్కొక్కప్పుడు భర్తతో ఇందిర లనేది, “మోటు ఇంత అన్యాయం చేసిన తల్లిని

మీరు కాబట్టి అశరి దశలో ఆదరిస్తున్నారని మరొకరెవరూ ఆదరించరు”. దానికి జవాబుగా రంగడు, “అన్నయ్యకే బాగా సుఖం మప్పి అన్యాయం చేసినందుకుందాం. నేను కష్టాలలో పెరగడంవల్లనే జీవి తాన్ని అర్థం చేసుకుంటున్నాను. ఒకనిధంగా అవిడ నా కువకారమే చేసినందుకే” అనే వాడు. ఇందిర వెలుకారంగా నవ్వేది.

దత్తపుత్రుడి అభిమానానికి, కోడలి మంచిబుద్ధికి సత్యవతమ్మ ఎంతో సంతోషించింది. సరళకు, ఇందిరలో మంచితనం లేక మైనా లేదంటూండేది. ఇప్పటికైనా తమకు చేసిన అన్యాయానికి ఆమె పశ్చాత్తాపపడు తూంటుందని ఇందిర అనుకునేది.

మరొక రెండు నెలలు గడిచాక మళ్ళీ సత్యవతమ్మకు హఠాత్తుగా జబ్బు చేసింది. విపరీతమైన జ్వరం, పలవరింపులతో ప్రారంభమైంది. ఒక పూటంతా సరిక్ష్ణ చేసి, మంచి చాక, ఆమెకు ఆరోజు గడవదని డాక్టరు చెప్పాడు. గంటలలో ఉందని, అప్పులందరికీ తెలియబర్రునుని చెప్పాడు. ముఖ్యంగా ఆ ఉదయంనుంచి ఆమె “కృష్ణా” “కృష్ణా” అని పలవరిస్తోంది. కాబట్టి ఆయననుపిలి పించుచున్నాడు.

రంగడు కృష్ణమూర్తికి పుల్లిగా ఇచ్చాడు.

సాయంకాలం దగ్గర్నుంచి ఎగ్జాన్స ప్రారంభమైంది. మూసిన టబ్బు, అప్పుడప్పుడు తెరచి, ఎవరికోసమో చూస్తూండేది. చూస్తూవున్న రంగణ్ణి, ఇందిరనూ ఇతర బంధువులనూ, స్నేహితులనూ నాక, ఎక్కడో శూన్యంలోకి చూస్తుండేది. శ్రీకాకుళం నైపునుండి వచ్చే రైళ్లన్నీ వెళ్లిపోయాయి. రాత్రి తొమ్మిదయింది. ఒక్కసారి కళ్లు తెరిచింది. రంగడివైపుచూసింది. అతను దగ్గరకు వచ్చాడు. మెల్లిగా, హీన స్వరంతో, “కృష్ణ...ఉ...రా...లే...దా?” అని అడిగింది. రంగడు తలవూనాడు. అదే సమయంలో “పెద్దమ్మా!” అని కేకనూ, కృష్ణమూర్తివచ్చి ఆమె చేతుల్లోనలాడు. ఆమె ప్రాణం అసంత నాయువుల్లో కలిసి పోయింది. కృష్ణమూర్తి గుండెలు బాదుకుని ఏడుస్తూంటే, రంగడు నిశ్చేష్టుడై శూన్యంలోకి చూడసాగాడు.

మీ జుత్తును ఆరోగ్యంగా నిగనిగ లాడేలాగు వుంచుతుంది బ్రైల్ క్రీమ్

సర్వోత్తమ హేర్-డ్రెస్సింగ్

తేవలం బ్రైల్ క్రీమ్ మాత్రమే

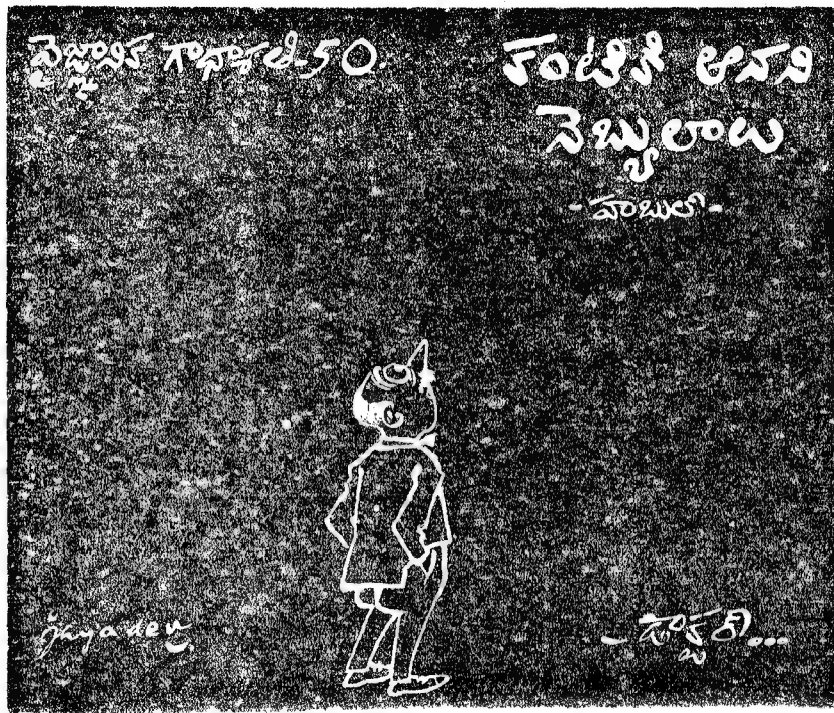
- చక్కగా జుత్తు చుప్పుకొనడానికి సాయపడుతుంది. జుత్తు జిడ్డు కాదు, చెదరి పోదు.
- చాలా పొడుపు అయినది, ఒక్కసారి రాస్తే చాలు రోజంతా జుత్తు రేగదు.
- దీనిలో చేర్చిన అద్వితీయమైన మిశ్రమము మూడున్న పోషింబి, జుత్తును బాగా పెంచుతుంది.
- మీ జుత్తు యొక్క సహజ రంగును బయలు పరచును.

మీరు కూడా బ్రైల్ క్రీమ్ ఉపయోగించడం మొదలు పెట్టండి

ప్రపంచమంతటా లక్షలాది మంది సొగసుకారులు ఉపయోగించేది.

మన సూర్యుడు ఉన్న ఒక పెద్ద నక్షత్రాల జగత్తు. మన కంటికి కనపడని, తెలిస్తే పుకారం వచ్చే నక్షత్రాలన్నీ ఈ పాఠశాల అనే నక్షత్ర జగత్తులోనే. దీనిలో కూడా సెఫీయడ్ నక్షత్రాలు ఉన్నాయి. నెబ్యులాలలోనూ ఉన్నాయి. మన పాఠశాలలోని ఒక సెఫీయడ్తో, నెబ్యులాలలోని సెఫీయడ్ కంటి ఆవృతకాలముతో సమాన మనుకొండి. అప్పుడు ఏటి కాంతి మత్నాన్ని పోల్చి, నెబ్యులాలలోని సెఫీయడ్ మన జగత్తులోని సెఫీయడ్ దూరానికి ఎన్నిరెట్లు దూరంలో ఉన్నదో లెక్క వేయవచ్చును. ఇలా లెక్కవేసే ఎడిస్ పి. హబుల్, వెస్లేయర్—31 అన్న నెబ్యులా 900 000 కాంతి సంవత్సరాల దూరము ఉన్నదన్నాడు. (కాంతి సెకనుకు 1,86,000 మైళ్ళ చొప్పున ప్రయాణిస్తూ ఒక ఏడాదికి ప్రయాణించగల దూరము ఒక కాంతి వత్సరము.

హబుల్ ఆక్స్ ఫర్డ్ నిశ్చయిద్దాలయములో న్యాయశాస్త్రము చదివి అమెరికా తిరిగి వెళ్లి, ప్రాక్టీసు పెట్టి హాథాల్ గా యార్కిన్ నక్షత్ర వేదశాస్త్రంలో పరిశోధన ప్రారంభించాడు. “హీనకాంతి గల నెబ్యులాల ఫోటోల పరిశీలన” అన్నది ఆతడు దాప్తిరేటు పట్టము కోసము చేసిన పరిశోధన. దీనిని పెంచి నెబ్యులాల దూరాలూ, వాటి కాంతి విశ్లేషణమునుబట్టి వాటిలోనూ, వాటియొక్క—, గమనములూ పరిశీలించాడు హబుల్. దీపావళి చక్ర టపాకాయలవలె కనబడే స్పెక్ట్రల్ నెబ్యులాలు తమ చుట్టూ తాము తిరుగు తున్నట్లు తెలిసింది. నెబ్యులాల కాంతి యొక్క వర్ణ పటము (Spectrum) లో ఒకే ఆకుపచ్చని రేఖను హగ్గిన్స్ లనే శాస్త్రజ్ఞుడు చూచాడని ఇంతకుముందు అనుకున్నాము. ఈ రేఖ నెబ్యులాల వర్ణ పటాలలో క్రమంగా ఎరుపువైపు జరగడము కనబడింది హబుల్ కి. అసలే నెబ్యులాల కాంతి అతి హీనము. ఎన్నో నక్షత్రాల సమమును ఉన్న ‘మచ్చ’ వెల్లరును, వర్ణపటము తీసే స్పెక్ట్రోస్కోపు

సూర్యుడు, చంద్రుడు, నక్షత్రాలూ, గ్రహాలూ, ఉల్కలూ, తోకచుక్కలూ దీప్తి వంతమైనవి. వైజ్ఞానికులు వీటి గమనాన్ని, దూరాల్ని పరిశీలించి పరిశోధించారా జనము వీటిని గురించి తెలుసుకుని వివోదించారు. అయితే, వైజ్ఞానికుల పరిశీలన ప్రధానమైన వాటినే చూచి వదిలేయరు. ఆకాశంలో అక్కడక్కడ నక్షత్రపు దూదిపంజరంగా, చిన్న చిన్న తెల్ల మచ్చల్లాగ కనపడేవి నెబ్యులా అన్నవి ఉన్నాయి. వట్టి కంటికి కనపడేవి అక్కడ ఒకటి ఇక్కడ ఒకటి ఉంటాయి గాని తెలిస్తే వాటిలో చూస్తే ఇవి చాలా కనపడతాయి. 1782 నాటికి ఫ్రెంచి జ్యోతిశ్శాస్త్రజ్ఞుడు ఛార్లెసు మెస్సీయరు నాటికి గుర్తించిన నెబ్యులాల్ని గుర్తించి సట్టిక వేశాడు. నక్షత్రాల దూరాలు కనుక్కోవడానికి కష్టమై పోతూంటే వీటి దూరాల్ని కనుక్కోవడానికి ఏమరు తంటాలు పడతారా? హెర్షెల్ వీటిని నక్షత్రపు గుంపులన్నాడు. నక్షత్రపు గుంపుల వెల్లరైన వర్ణరేఖ దర్శని (Spectroscope) లో చూస్తే VIBGYOR రంగులు చారలాగ కనపడతాయి, నియోను దీపాల కాంతిని హెర్షెల్ గీతలు గీతలుగా కనబడతాయి.

నెబ్యులాలు ఉన్న చోట్ల చూపేయూ, కొన్ని అవిరి (Vapour) దీపాలలాగ గీట్లు చూపించాయి. 1867లో నెబ్యులాల నుంచి వచ్చే కాంతిని వర్ణపట దర్శనిలో చూచి సర్ విలియం హగ్గిన్స్ ఒక్క కాంతివంతమైన గీతను గుర్తించి విస్తృతపరచాడు. కొన్ని నెబ్యులాలు నక్షత్రాల గుంపులు కాగా కొన్ని జ్వలిస్తున్న వాయువు లైవాయి. ఇవి ఎంత దూరాన్న ఉన్నాయో అన్నది జవాబులేని ప్రశ్న అయిపోయింది. 1912లో హెన్రీటా లీవిట్ అన్నామె నక్షత్రాల హిట్ గాపులు—ఒకే ఆకాశ భాగాని వేర్వేరు కాలాల్లో తీసినవీ—పరిశీలిస్తూ, అవి కాంతిలో తగ్గి, పెరిగి, తగ్గి, చేస్తున్నాయనీ, ఈ ఆవృత కాలము కాంతి గల నక్షత్రాలకు ఎక్కువ, తక్కువ కాంతి గల వాటికి తక్కువ అని కనిపెట్టింది. రెండు నక్షత్రాలకు గాని ఈ ఈ కాంతి ఆవృతకాలము ఒక్కటే అయితే, వాటి కాంతిమత్నాన్ని బట్టి దగ్గర నక్షత్రానికి దూరానిది ఎన్నిరెట్లు దూరంలో ఉన్నదో లెక్కవేయవచ్చును. ఈ రకపు నక్షత్రాల్ని సెఫీయడ్ నక్షత్రాలన్నారు. ఇలాంటి నెబ్యులాలలో కూడా కనబడ్డాయి. పాఠశాల అన్న నక్షత్రాల చార

గొట్టాము ముఖమందున్న పీరికమీద వడుతుండేటట్లు ఏర్పాటు చెయ్యాలి, ఒక రాత్రి కాదు, వది రాత్రులు చెయ్యాలి, నకాలానికి మూసి తెరుస్తూ, భూమి తిరుగుడుతో ఆ వెల్తురు తప్ప వడకుండా చేసుకోవాలి. ఇలాగ ఎన్ని నెబ్బలాలకో చెయ్యాలి. అన్నిటికీ కూడా వర్ణపట రేఖల “ఎరుపు జరుగుడు” సిద్దమే అయింది.

మనము స్పేషనులో ఉన్నప్పుడు కూత టూస్తూ రేలు మనల్ని జోరుగా దాటు తోందుకుంటే, రేలు మనవేపు మన్నాన్న కొద్దీ దాని కూత కీచదనము స్థాయి హెచ్చుతుంది, అది మనల్ని దాటిపోయి మారమే పోయినట్లే కూత స్థాయి తగు తుంది. కాంతిలో నీలముది ఎక్కువ స్థాయి, ఎరుపుది తక్కువ స్థాయిని. నెబ్బలా కాంతిరేఖలు ఎరుపువైపు మొగ్గిన నంటే, ఆ నెబ్బలాలు మనకు దూరమే పోతున్నాయన్నమాట. నెబ్బలాలు అన్ని మనసుంచి దూరముగా పరుగెత్తి పోతున్నాయన్నమాట.

అయితే అవన్నీ భూమినుంచే ఎందుకు పారిపోవాలి? కారణము లేదుకదా? భూమినుంచి కాదు అని పారిపోతుంటుంటే ఒకదాని నుంచి ఇంకొకటి దూరమవుతున్నాయి. అంటే, నెబ్బలా అన్నిటి తోనూ చేరివున్న యీ విశ్వము ర్యాకో చిస్తున్న దన్నమాట. చిన్న ఉండగా చేసి ఉడికిందిన రొట్టె ఉబ్బితే, దానిలోని ద్రాక్షపండ్లు పరస్పరము దూరముకావూ! అలాగే నెబ్బలాలు—వ్యాకోచమాన విశ్వములో—దూరమవుతున్నాయి.

ఇక్కడితో సాగను అయిపోలేదు. నెబ్బలా దూరమవుతూన్న కొద్దీ వాటి వేగము కూడా ఎక్కువవుతున్నది! దగ్గర వాటికంటే దూరానివి ఎక్కువ వేగంతో పారిపోతున్నాయి. వెళ్ళగా వెళ్ళగా ఒక నెబ్బలా వేగము వెల్తురు వేగము (సెకనుకు 1,86,000 మైళ్ళు) కంటే ఎక్కువైపోయింది దనుకుందాము. అయిన స్పేస్ ను సాపేక్షతావాదము ప్రకారము ఏ వస్తువూ వెల్తురు వేగాన్ని అందుకోలేదు. అందుకుంటే, అది ఏమవుతుందోనూహించ

లేము. ఇది ఒక దారి. ఒక వస్తువు కంటికి కానరాని వక్రతను మచ్చ వెలురు వేగంతో మనకు దూరంగా అను వెంటాడితే బయల్పడ్డ సత్యము, పోతూంటే దానినుంచి మనకు చేరే మన విశ్వ పరిమితి. అది మన దగ్గర వెలురు వెల్తురుగా ఉండదు. అంటే నుంచి, నెబ్బలాలు సెకనుకు 1,86,000 అది మనకు మరి కానరాదు. తెలిస్తేనే మైళ్ళ వేగం అందుకున్న ఆ....హా అకూ అందదు అది. దూరము పరమాను !

అశోకా రాయల్ టాల్క్ షాడరు మరియు అశోకా స్టా

మాకు కౌవలసినది
“బెంగాల్”

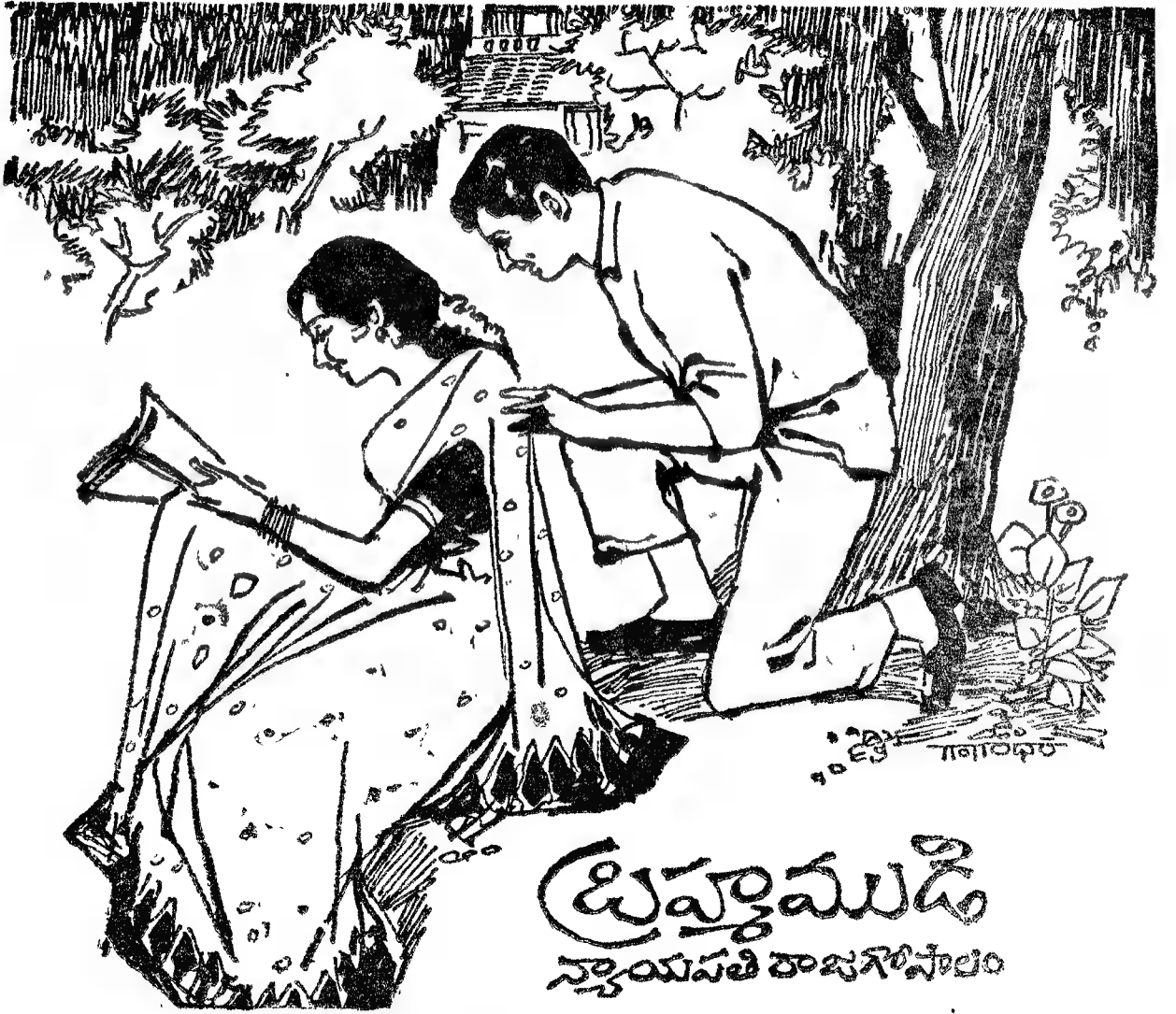

బెంగాల్ లాంపు.
నేడు యిదే శ్రేష్ఠమైనది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సోల్ షాంట్లు:

జి.వి.పరమేశ్వరం అండ్ కో. “బెంగాల్ హౌస్”
నిల్దాపర్ హాసిండుల్ రోడ్, లక్ష్మీకా పూల్, P.B 121, హైదరాబాద్-4

Chari

ప్రవృత్తముడి న్యాయపతి బాబుగోపాలం

(గత పంచక తరువాయి)

రాత్రి వచ్చింది గంట రెండు. అసలే చీకటిరాతులు. అందులో మేనూలు దట్టముగా అలముకొని ఉన్నాయి. బ్రహ్మాండమైన చీకటిగా ఉన్నది. రాజేశ్వరరావు రామయ్యగారి పెరటి గుమ్మం వద్ద చేరాడు. అప్పటికే గోపన్న బండి సిద్ధంగా ఉన్నది. స్వర్ణముందో, లేక తన ప్రయత్నమంతా వ్యర్థమవుతుందో అని ఎంతో ఆతృతతో రాజేశ్వరరావు ఎదురుచూస్తున్నాడు. అయిదు నిమిషాలు గడిచాయి. కాని అతడికి ఒక గంట గడిచినట్లు యింది. అప్పుడే ఒకవైపు నుండి నిరాశ అతడిని ఆపరిస్తోంది. 'ఇంతట్లో రోపరినుండి గడియ తీస్తున్న శబ్దం వినిపించింది. ఆ తరువాత తలుపు తెరుచుకున్న శబ్దం, దానితో గుమ్మం నిర్భయమైన. ఉత్తర క్షణంలో అతడి దృష్టికి ఏదో గట్టిగా తగిలింది. రాజేశ్వర

రావు త్రుళ్లిపడ్డాడు. కాని, అది మూట కేసు అని, దానిని ఆమె తనకి అందిస్తోందని గ్రహించాడు. వెంటనే ఆమె చేతిలో నుండి దానిని తీసుకొన్నాడు. వెళ్లి బండిలో పెట్టాడు. ఆమె కూడా అతడి నెనక వచ్చింది.

జయం మనదే అని ఒక్కసారి గట్టిగా కేకవెయ్యా లనిపించింది రాజేశ్వరానికి. ఆమెను తన బాహువుల్లోకి తీసుకోవాలని ఎంతో ఉబలాట వచ్చింది. కాని ఇది చాలా ప్రమాదకరమైన సమయం. సైగా కైము అయిపోతోంది.

ఆమె బండిలో కూర్చోన్నది. రాజేశ్వర రావు గోపన్న వద్దకు వెళ్లి "గోపన్నా, నేను బండి వెంట రావడం అంత క్షేమకాదు. అడ్డుదారిని వచ్చి స్టేషనుకు ముందుగా కలుసుకొంటాను." అని అతడి చెవిలో చెప్పాడు.

బండి పదిలమైంది. రాజేశ్వరరావు అడ్డు దారి వచ్చేడు.

స్టేషను ఇంకొక సర్కిలగు ఉన్నదనగా ఈ అడ్డుదారి రోడ్డుకి కలుస్తుంది. అది అక్కడివరకు త్వరగా వెళ్లాడు. గోపన్న బండి వచ్చేవరకు అక్కడ నిలబడ్డాడు. అక్కడినుండి బండివెంట నడక ప్రారంభించాడు.

ఇంతలో దగ్గరం నుండి రైలు వస్తున్నది వినిపించింది. అప్పుడే ప్యాసింజరు వచ్చే సారి అని అతడు ఖంగారు పడ్డాడు. కాని, స్టేషను దగ్గర వడినా ఆ రైలు వేగం తగ్గలేదు. సైగా ప్లాట్ ఫారం రెండవ చివర అతడికి అకువచ్చి దీపాలు కనిపిస్తున్నాయి. వోచా, ఇది ఎక్స్ ప్రెస్ అయివుంటుంది దనుకొన్నాడు.

స్టేషను ఇంకో వంద గజాలు ఉన్న దనగా రోడ్డు ఒక మలుపు తిరిగి పటా

వక్కు నుండి వెళుతోంది. గోపన్న బండి మలుపు అరిగేసరికి ఎక్స్‌ప్రెస్ ముఖం మీది పెర్ఫెక్ట్ బండిలో పడి రోపతి అంధకారాన్ని ఒక్కసారి తరిమివేసింది. రాజేశ్వరరావు బండిలోకి చూశాడు.

బండిలో స్వర్ణ లేదు. జగదాంబ కూర్చోని ఉన్నది.

రాజేశ్వరరావు అదిరినవాడు. “ఈ పీక చము ప్రవేశించిందేమిటి?” అనుకొన్నాడు. అతణ్ణి ఒక్కసారిగా నిరుత్సాహం, కోపం ముంచెత్తివేశాయి.

కాని అతడు ఏమాత్రం బయటపడలేదు. మనస్సుని విగ్రహించుకొన్నాడు. ఇక మీదట జరగబోయే సంభాషణ మూడో ప్యక్టి ఎవరూ వినకూడదని అతడికి స్ఫురించింది. వెంటనే “గోపన్నా, ఎక్స్‌ప్రెస్ ఇంకా ఇప్పుడు వెళ్తోంది. మన ప్యాసింజరు బాగా లేటు అయ్యేటట్లు ఉన్నది. నీ బండి ఇక్కడ నిలబెట్టి ఒక్కసారి స్టేషనుకి వెళ్లిరా. ఎంత లేట్ కనుక్కో. ఇవిగో పది పైసలు. ఆచేత్తో కాస్త టీ కూడా తాగు,” అని గోపన్నని పంపివేశాడు. గోపన్న కాస్త దూరం కాగానే,

“వారు రాలేదా” అని జగదాంబ ప్రశ్నించింది.

“నా రెవరు? ఎవరు వారు?” అన్నాడు రాజేశ్వరరావు ఒక్క మండిపోతూ.

“సుబ్బరాజుగారు.”

“సుబ్బరాజుగారు వస్తామన్నారా?”

“అవును. గోపన్న బండి తీసుకోని ఎస్తా మెసి కూడా వ్రాశారు.”

“అంటే? ఉత్తరం వ్రాశారా?”

“అవును.”

“వోహో, రాత్రి పెరట్ ద్వారం తెరుచు కొని మిమ్మల్ని రమ్మని, ఒంటి గంట ప్యాసింజరుకి ప్రయాణమని, ఏ కారణం వల్ల మీరు రాలేకపోయినా వారి శిక్ష జీవితం చీకటి అవుతుందని కూడా వ్రాశారా?”

“అవును. అన్నీ తెలిసి కూడా పాతు రాలేదా అంటే ఎవరు రావాలి అని అడగు తోపేం?” అన్నది జగదాంబ కోపంగా.

రాజేశ్వరరావు రోడ్డుమీద కూర్చున్నాడు. “రండి, బండి దిగండి. కొంప మునిగింది” అన్నాడు.

జగదాంబ బండి దిగి వచ్చింది.

“కూర్చోండి” అన్నాడు రాజేశ్వరరావు. జగదాంబ కూడా రోడ్డుమీద వదిలివేసినట్లు ఉన్నది.

“ఆ ఉత్తరం నేను వ్రాశాను” అన్నాడు.

“ఏమిటి? మువ్వ మనిషివా పశువా? నీ వయస్సేమిటి, నా వయస్సేమిటి? మువ్వ నాకు అలా వ్రాయవచ్చా? నాపైన నీకు కోపం ఉన్నమాట నిజమే. కాని నా పరువు తీసి నన్ను నడినీధిలో నిలబెట్టడానికే పూనుకొన్నావా? నీకు తల్లి లేదా, అక్కచెల్లెళ్లు లేరా?” అన్నది జగదాంబ గొంతెత్తి.

“నో. గోల చేయకండి. నేను కలలో కూడామీకు అటువంటి ఉత్తరం వ్రాస్తానా? దానిని నేను స్వర్ణకి వ్రాశాను” అన్నాడు రాజేశ్వరం.

“స్వర్ణకా? టిహో, అదా నీ ప్రయత్నము అయితే దానిమీద రాజా అని ఎందుకు సంతకం చేశావ్?”

“నాపేరు అదే.”

“పోనీ అలాగే అనుకో. ఆ ఉత్తరాన్ని నా గదిలోకి ఎందుకు విసిరావ్?”

“మీ గదిలో ఎలా పడుతుంది? తోటలోంచి మేడమీది ఎడంచేతిపైపు కిటికీలోకి విసిరాను.”

“అదే నా గది అని చెప్తున్నాను.”

రాజేశ్వరరావుకి అంతా అయోమయంగా ఉన్నది. “ఈమధ్య మీరు స్వర్ణ గదులు మార్చుకొన్నారా?” అని అడిగాడు.

“లేదు.”

ఇది ఎలా తలుస్త వడ్డదా అని రాజేశ్వరరావు తీవ్రంగా ఆలోచించాడు. కొంతకాలం ఆలోచిస్తే జరిగిన పొరపాటు అతడు గుర్తించగలిగాడు. ఇదివరకు తను రామయ్య గారి ఇల్లు చూసినప్పుడు నాలాగిళ్ల వాకిట్లోంచి మెల్లెక్కి మేడమీదకి వెళ్లాడని అప్పుడు ఎడంచేతిపైపు గది చూపించి ఇది స్వర్ణ గది అని హేమ చెప్పింది. కానీ ఇప్పుడు తను తోటలో నుండి ఉత్తరం

చేసేవాడు. అంటే ఇదివరకు తన గది చూచిన పైపుకి అభిముఖంగా నిలబడ్డాడు. అంటే కుడిచేతిపైపు కిటికీ స్వర్ణ గది అవుతుంది. ఎంత పొరపాటు జరిగిందో!

“అవును. నా కిష్టులు అంతా అక్క పంపింది. నా పొరపాటు ఏమిటంటే—” అని జగదాంబకి అంతాచెప్పింది రాజేశ్వరరావు.

దూరాన్నుండి ఒక గూడ్సు మందగమనంతో గజగజదాడుతూ వస్తున్నది. దాని దీపపు కాంతి వారిద్దరిపైన కురకగా పడుతోంది.

“అయితే నే నిప్పుడు ఏం వెయ్యడం? నేను తిరిగి మా అన్నయ్యగా రింటికి వెళ్లలేను. నేను వచ్చేటప్పుడు మా అన్నయ్య పేట ఒక ఉత్తరం కూడా వ్రాసిపెట్టి వచ్చాను. వాళ్లెవరైనా లేస్తే ఈపాటికి దాన్ని చూచే ఉంటారు. ఇక నాకు గత్యంతరంలేదు. ఆ వస్తున్న రైలుకింద పడి ఇంతటితో ఈ జీవితంనుండి విముక్తి పొందుతాను” అని ఏడుస్తూ జగదాంబ మళ్లించే పని చేస్తోంది.

రాజేశ్వరరావు హాదీహియోడు. ‘అగండి’ అని గట్టిగా ఒక కేక వేశాడు—అమె నిత బడ్డది—“దీనికి ఏదో ఉపాయం మనకు లభ్యమౌతూ దొరుకుతుంది. మీరు ఆవేశ పడకుండా కూర్చోండి. నేను ఆలోచిస్తాను” అన్నాడు.

జగదాంబ తిరిగి వచ్చి కూర్చోంది. రాజేశ్వరరావు మునుసంగా కొన్ని నిమిషాలు ఆలోచించాడు.

“సుబ్బరాజుకి మీపైన నిజంగానే అమరాగం ఉన్నదా?” అని ప్రశ్నించాడు చివరికి.

“ఉన్నదనే అనుకోంటున్నాను. లేకపోతే ఆయన ఉత్తరం వ్రాస్తారని నేను ఎలా భావిస్తాను?” అన్నది జగదాంబ కళ్లు తుడుచుకొంటూ.

“అయితే పడండి ఆయన వద్దకి మిమ్మల్ని తీసుకు వెళ్తాను” అన్నాడు రాజేశ్వరరావు.

“ఛీ, ఛీ. నేను అడదాన్ని. ఆయన వద్దకి వెళ్లి ఏమని చెప్పుకోను?” అన్నది జగదాంబ “అవన్నీ నేను చూసుకొంటాను. ఇందులో మీకు ఏవిధమైన అపకీర్తి రావచ్చను

అపూచీ నాది. ఏమీ దిగులువడకండి. మీరు మాత్రం ఆ గోజులు, ఆ పువ్వులు తీసేసి తల కాస్త చింపిరి చేసుకోండి. గోపన్న వస్తున్నట్టుంది. వెంటనే బండి ఎక్కండి” అన్నాడు రాజేశ్వరావు.

జగదాంబికీ కాస్త ధైర్యం వచ్చింది. అతడు చెప్పినట్లు చేసి తిరిగి బండిలో కూర్చోవడం.

“తమరు వెళ్లే రైలు మూడు గంటలు లేకుండా” అని వచ్చి చెప్పాడు గోపన్న.

“మూడు గంటలే ! అయితే లాభంలేదు. తిరిగి మమ్మల్ని నా బస్ వద్దకు చేర్చు” అన్నాడు రాజేశ్వరావు.

బండి తిరుగుమొహం వట్టింది. సుబ్బరాజు ఇంటికీ కాస్త దూరంగా ఆపించాడు రాజేశ్వరావు. తను ఒక్కడూ వెళ్లి సుబ్బరాజు తలుపు తట్టాడు.

సుబ్బరాజు తలుపు తీశాడు. రాజేశ్వరావు లోనికి వెళ్లి కూర్చోన్నాడు.

“ఇంకా మీరు పడుకోలేదా? ఇంత రాత్రి వరకు ఏమీ చేస్తున్నారు ?” అని సుబ్బరాజు ప్రశ్నించాడు.

“ఇది ప్రత్యేకంగా భగవంతుడు నా కోసం విర్భరచిస్తే రాత్రి. నే నెలా పడుకోగలను? ఒక ముఖ్యమయిన విషయం గురించి మీతో మాట్లాడడానికి వచ్చాను. నేను అడిగే ప్రశ్నకీ సూటిగా జవాబు చెప్పండి. మీరు జగదాంబను నిజంగా ప్రేమిస్తున్నారా?” అని రాజేశ్వరావు అడిగాడు.

సుబ్బరాజు ముఖం కండగడ్డలా చేసు కోన్నాడు. “ఈమధ్య మన ఇద్దరికీ కొంత వసువు విర్భదిన మాట నిజమే. కాని ఇటువంటి ప్రశ్న మీరు వెయ్యడం చాలా తప్పు” అన్నాడు కోపంగా.

“అది నిజమే ననుకోండి. కాని ఒక వ్యక్తి చావు బ్రతుకులు మీ సమాధానం పైన ఆధారపడి ఉన్నవి. నేను చెప్పేది పూర్తిగా ఎంటే మీకే తెలుస్తుంది.” అన్నాడు రాజేశ్వరావు.

“ఎంటున్నాను” అన్నాడు సుబ్బరాజు ముక్తనరిగా.

“భోజనం ముగించి ఏమీ తోచక అలా తిరిగి వద్దామని వెళ్లాను. చెరువు సమీపించే

బ్రహ్మ ముడి

సరికి ఎవరో వ్యక్తి అత్యహత్యకి ఉష్క మిస్తున్నట్టు నాకు కనిపించింది. వెంటనే ఆమెను వారించాను. ఆమె ఎవరనుకున్నారు? జగదాంబ” అన్నాడు రాజేశ్వరావు.

“ఏమిటి? జగదాంబే ?” అన్నాడు సుబ్బరాజు అదిరిపడి.

“అవును. ఆ తరువాత ఆమెను బుజ్జు గించి ఎందు కింత హెరమైన పనికి తల పెట్టిందో అడిగాను. చివరికి ఆమె నాతో యదార్థమంతా చెప్పింది. ఏనాటినుండో ఆమె మనస్సు మీపైన అగ్గుమయిందనీ కాని, మిమ్మల్ని పొందే అవకాశం ఆమెకు ఇక లేదని నిరాశతో ఆనని చేస్తున్నట్లు చెప్పింది. ఆమెకు ధైర్యం చెప్పాను. ఆమెను స్వీకరించమని మిమ్మల్ని అభ్యర్థించడానికి ఇప్పుడు మీ వద్దకు వచ్చాను” అన్నాడు రాజేశ్వరావు.

“ఎంత ఘోరం! నాకు మాత్రం ఆమె అంటే అభిమానం లేదా? ఒక్కమాట ఆమె ఎప్పుడైనా నాతో అనివుంటే యీపాటికి నేనామెను పువ్వుల్లో పెట్టి వూజించే నాడిని కదా ! అనలు వేనే ఆమెను ఈ విషయము అడగాలని అనుకోన్నాను. ఇవాళ సాయంత్రం ఆమాట నా నోటి చివరివరకు వచ్చింది కూడా. కాని ధైర్యం చాలలేదు. ఆమె ఇప్పుడు ఎక్కడ ఉన్నది? పదండి వెంటనే వెళ్లి తీసుకువద్దాం. మీరు వక్కన నిలబడితే నాకు బాగా ధైర్యం వస్తుంది.” అన్నాడు సుబ్బరాజు లేస్తూ.

“ఆమె ఇక్కడే ఉన్నది. మీరు కూర్చోండి. నేను తీసుకొని వస్తాను” అంటూ రాజేశ్వరరావు వెళ్లాడు.

“అంతా జయం అయింది. మీరు అత్యహత్య చేసుకొంటున్నట్టు, నేను అడ్డు పడి నట్టు సుబ్బరాజుతో చెప్పాను. దానితో అతడు పాత బస్సులాగ గడగడ లాడిపోతున్నాడు. మీకోసం ఎదురు చూస్తున్నాడు” అని జగదాంబతో చెప్పాడు.

జగదాంబ బండి దిగి రాజేశ్వరరావు వెనుక వచ్చింది.

“ఎంత ఘోరం తలపెట్టావు? నీకు

యిది వ్యాయమేనా? ఈ ఇల్లు, నావృద్ధయం కోసం ఎప్పుడూ తెరిచే ఉంటాయని నీకు తెలియదా ? సమయానికి మాస్టారిని భగవంతుడు పంపించాడు. లేకపోతే ఏమై నట్టు? లే, లే, నా జగ—నా గదా—నా దంబా—” వాడవడిలో ఆమె ముద్దుపేరు మరిచిపోయాడు సుబ్బరాజు.

“శుభం” అన్నాడు రాజేశ్వరావు గట్టగా వూపిరి వదుల్తూ.

“మేం వెంటనే ఎవరికి తెలియకుండా ఏ అన్యవరమో వెళ్లి దేవాలయంలో వివాహం చేసుకోవాలి. లేకపోతే ఈ వూళ్లో చాలా గొడవ జరుగుతుంది—” గోడ గడియారం వైపు చూశాడు సుబ్బరాజు— “అయ్యో, ఒంటిగంట దాటిపోయింది. లేకపోతే మాకు వెంటనే ప్యాసింజరు దొరికేది” అన్నాడు చేతులు నులుముకోంటూ.

“మీకు ఆ భయం అవనరంలేదు. ఆ ప్యాసింజరు మూడు గంటలు లేకుండా నాకు తెలిసింది. గోపన్న బండి బయట నిద్దంగా ఉన్నది. అప్పీ వూహించే పెట్టెలో బట్టలు తెచ్చుకోమని జగదాంబగారిలో నేను మొదటే చెప్పాను. ఇక మీ పెట్టె సర్దుకోవడమే ఆలస్యం” అన్నాడు రాజేశ్వరావు సుబ్బరాజుతో.

క్షణంలో జగదాంబ సుబ్బరాజు కలిసి పెట్టె, బెడ్డింగు తయారు చేశారు.

“మీరు కూడా మాతో స్టేషనుకి రావాలి మాస్టారు. మీరు సాయంగా ఉంటే నాకు ధైర్యంగా ఉంటుంది.” అన్నాడు సుబ్బరాజు.

రాజేశ్వరావు గుండెలో రాయి పడింది. కాని కాదనలేకపోయాడు.

“అలాగే వస్తారేండి. ఈ రాత్రంతా నేను పరోపకారానికే వినియోగించ దలిచాను” అన్నాడు విషాదంగా నవ్వుతూ.

రైలు కదులుతుంటే జగదాంబ అన్నది. “నీ చేతు నేను మరచిపోలేను రాజేశ్వరావ్! సువ్వు స్వర్ణని వివాహం చేసుకోవడం నాకు ఇష్టమేనని నేను చెప్పినట్లుగా మా అన్నయ్యతో చెప్పు.

“పోతూ పోతూ బోల్లెడ్డు కుడిలి” అన్నాడు రాజేశ్వరరావు.

కాని ఆ మాటలు జగదాంబకి వినిపించలేదు. రైలు చక్రాలు తమ రోదలో తక్కిన శబ్దం లన్నిటిని తీనం చేసుకొన్నాయి.

రాజేశ్వరరావు స్టేషను బయటికి వచ్చాడు. "గోపన్నా, ఈ రాత్రికి ఇది ఆఖరి ప్రయాణం. ఈ దేహాన్ని ఎలాగో నా బనకి చేర్చించు. ఈ రాత్రికి, ఈ అంధకారానికి అంతమంటూ లేదనుకొన్నాను. కాని అదిగో తూర్పు తెల్లవారుతోంది" అన్నాడు బండి ఎక్కుతూ.

ఉదయం వది గంట లవుతోంది. ఎవరో తలుపు కొట్టిన శబ్దంతో రాజేశ్వరరావుకు తెలివవచ్చింది. తేచి తలుపు తీశాడు. రామయ్యగారి పాలేరు ప్రత్యక్ష మయ్యాడు.

"అమ్మగారు మిమ్మల్ని రమ్మంటున్నారు" అన్నాడు పాలేరు.

అయితే రాత్రి తను వహించిన పాత అప్పుడే రామయ్యగారింట్లో తెలిసిపోయిందన్నమాట. అందుకే రమ్మంటున్నారు. తను వెళ్లాక ఎంత రసాభాస అవుతుందో అనుకొన్నాడు రాజేశ్వరరావు. ఇక తనకి స్వర్ణకి వివాహం జరగడం అన్నది ముమ్మాటికి కల్గి. ఈ జగదాంబ తనకి అన్నివిధాలా అవకాశమే చేసింది.

"ముఖం కడుక్కొని స్నానంచేసి వస్తాను సువ్వు వెళ్లు" అన్నాడు.

"మమ్మల్ని వెంట వేసుకొని రమ్మన్నారు. మీరు వచ్చేవరకు నేను ఇక్కడే కూర్చుంటాను" అన్నాడు పాలేరు మతంవేస్తూ.

అతడి వెంట వెళ్లడం రాజేశ్వరరావుకి తప్పింది కాదు. అడుగు ముందుకు పడడం లేదు. ఎలాగో రామయ్యగారి ఇల్లు చేరాడు.

"రండి మాస్టారు" అంటూ ఎంతో ఆప్యాయంగా పలకరించింది పార్వతమ్మ. ఈ స్వాగతం అతడిని ఆశ్చర్యపరిచింది.

మండువారో పీలువేసి అతడిని కూర్చో పెట్టింది. స్టేటుతో ఏదో ఫలహారం తీసుకు వచ్చి అతడి ఎదుట పెట్టింది.

"నా బ్రతుకే ఒక కాళరాత్రి అనుకొన్నాను మాస్టారు. ఈ అంధకారాని! ఇక అంతం లేదనుకొన్నాను. కాని ఇంతలోనే భక్తున తూర్పు తెల్లవారింది" అన్నది పార్వతమ్మ.

రాజేశ్వరరావు గతుక్కుమన్నాడు. ఈ

నృతో అన్నాడు. అయితే తను అడిగిన మాటలతో సహా జరిగినదంతాగోపన్నవీళ్లకి చెప్పే ఉంటాడు. ఎంత ప్రమాదమయినా పరిస్థితిలో వడ్డాను! అనకొన్నాడు.

పార్వతమ్మ నవ్వింది. "అలా తెల్ల బోతున్నారేం మాస్టారు ! నా మాటలు మీకు అర్థంకాలేదనుకుంటాను. వది సంవత్సరాల నుండి ఈ ఇంటిని ఆవరించిన జగదాంబ పీడ ఈనాటితో వదిలింది. తిరిగి నా ఇంట్లో నాకు స్వతంత్రం లభించింది. సిగ్గులేని మనిషి—అన్నగారి పేర ఒక ఉత్తరం కూడా వ్రాసిపెట్టి వెళ్లింది. రాత్రి మీరు వాళ్లతో సేషనుకి వెళ్లి నట్లు తెలిసింది" అన్నది.

"నేను స్టేషనుకి వెళ్లానని ఎవరు చెప్పారు?" అన్నాడు రాజేశ్వరరావు.

"జగదాంబ, సుబ్బరాజుతో మీరుకూడా స్టేషనులో కనిపించారని, వాళ్లు రైలు ఎక్కాక సామాన్లు మీరు అందించారని ఎవరో చూచినవారు మావారితో ఈ ఉదయము చెప్పారు" అన్నది.

రాజేశ్వరరావు ఒకసారి గట్టిగా వూపిరి వదిలాడు. అయితే గోపన్న వీళ్లకి ఏమీ చెప్పలేదు. పూర్తి వివరాలు వీళ్లకి తెలియవు. కొంత నయం అనుకొన్నాడు.

ఇంతలో ఎక్కడినుండో రామయ్యగారు వచ్చారు. రాజేశ్వరరావుని చూసి కూడా పలకరించలేదు.

"ఈ ఇంటికి దర్శనం పట్టుకొన్నది. ఆ పెల్లికొడుకు ఇవాళ రాడట. అసలు

ఇప్పట్లోనే రాడట. ఇదిగో ఉత్తరం వచ్చింది." అంటూ ఉత్తరాన్ని పార్వతమ్మమీదకు గిరవాటు వేశారు.

పార్వతమ్మ ఆ ఉత్తరాన్ని విప్పకుండా అలాగే ప్రక్కకి తోసివేసింది.

"మన రాజేశ్వరరావు మాస్టారు కూర్చోన్నారు. ఇంకా మీరు చూడలేదా ?" అంటూ భర్తకి విద్యుత్తదర్శాన్ని జ్ఞప్తికి తెచ్చింది.

"అ. చూడకేం ? చూశాను. ఏమయ్యా మాస్టారు. రాత్రి సుబ్బరాజుని, మా జగదాంబని స్టేషనుకి దిగబెట్టావట కదూ. ఇటువంటి ఉద్యోగాలుకూడా కొత్తగా ప్రారంభించావా?" అన్నారు ఇంకొకవైపుచూస్తూ.

పెల్లికొడుకు ఇప్పట్లో రాదు అన్న మాటలు వినగానే రాజేశ్వరరావు మనస్సు ఒకసారి ఎగిరి గంతులేసింది. ఇప్పటివరకు అన్ని శుభసూచనలే అనుకొన్నాడు. అతడికి ఎక్కడలేని ఉత్సాహం వచ్చింది.

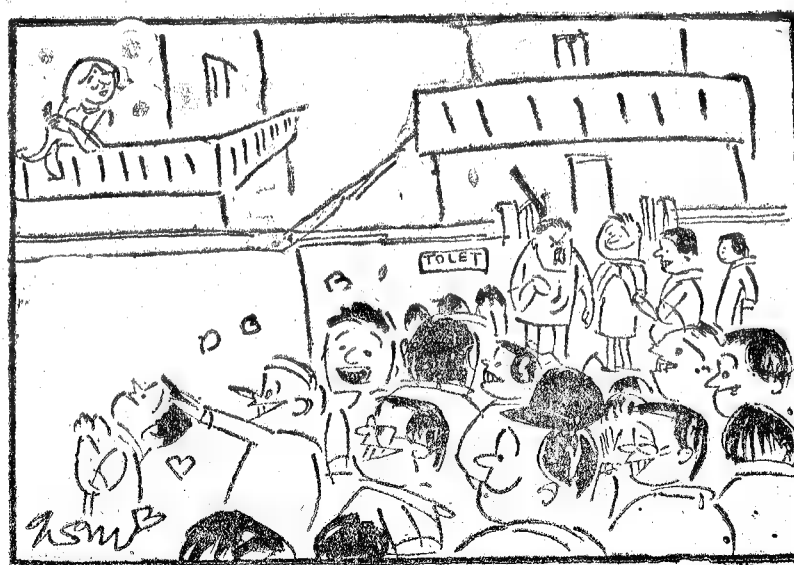
"అసలు జరిగిందేమిటో తెలుస్తే మీరు నాలో ఈవిధంగా మాట్లాడరు" అన్నాడు రామయ్యగారితో.

"అదేమిటండీ, అలా మాట్లాడతారు ? జరిగిన విషయం ఏదో ఈయన ద్వారా తెలుసుకోకుండా అలా నిందిస్తా రేమిటి ? ఇంతకీ మీ చెల్లెలికి బుద్ధిలేకపోయాక ఇతరులని అనుకోంటే ఏమిటి తాళు ?" అన్నది పార్వతమ్మ.

"జరిగిన దేమిటంటే—" చెప్పడం

మొదలెట్టాడు రాజేశ్వరరావు—

"తెల్లవారుజామున మూడు గంటల్లో

నా గది తలుపు ఎవరో కొట్టారు. తేలికానూ, అగదాంబ. ఎందుకు సచ్చారసి అడిగాను. తూర్పు వెళ్ళే ప్యాసింజరుకి తను అర్థంబుగా చెళ్ళవలసి వచ్చిందని, స్వేషము వరకు నన్ను సహాయం రమ్మని చెప్పింది. పోలేర్లు లేరా అన్నాను. లేరు అన్నది. కామయ్యగారు లేరా అన్నాను. పూల్కో లేరు అన్నది. మీ హేసులతో ప్రయివేటు చెప్పి వద్దన్నప్పటికీ, మీ గుమ్మం తొక్కవద్దని మీరు నాకు ఇటురు పంపినప్పటికీ, నాకు మూత్రం మీ అందరిపైన అభిమానం పోలేదు. మీ అవసరాలకి సహాయపడడమే నా ధ్యేయం. అందుచేత ఆమెకి సాయంగా స్వేషనుకి వెళ్లాను. మేము స్వేషనుకి చేరే టప్పుటికి అక్కడ సుబ్బరాజు మాకు కలిశాడు. ఇద్దరికి టక్కెట్టు అతడే కొన్నాడు. రైలు రాగానే ఇద్దరూ ఒకే పెట్టెలో కూర్చోన్నారు. అంతవరకు నాకు ఏ అనుమానం లేదు. కాని అప్పుడు పంజేవాం కలిగింది.

“మీ రిద్దరూ కలిసే వెళతారా ?” అని అడిగాను.

“అవును” అన్నారు వాళ్ళు. స్వేషనులో గంట కొట్టారు.

“ఏవూరు?” అన్నాను నేను.

“అన్నవరం” అన్నది జగదాంబ. గార్డు పిజిలు కొట్టాడు.

బ్రహ్మ ముడి

“ఎందుకు ?” అన్నాను నేను.

“పెల్లికి” అన్నాడు సుబ్బరాజు. ఇంజను కూతవేసింది.

“ఎవరి పెల్లి?” అన్నాను నేను.

“మా పెల్లి!” అన్నారు ఇద్దరూను. రైలు కదిలిపోయింది.

“ఏం చేయను? అసవసరంగా ఈ వ్యవహారంలోకి నన్ను దింపారు. నాకు ఏ తల వంపులు వస్తాయో, ఎవరిచేత మాటలు పడాలో అని క్రుంగిపోతూ ఇంటికి దారి తీశాను” అని జరిగిన కథ చెప్పాడు రాజేశ్వరావు.

“చూశారా ? పాపం అతడు అనుకోన్నట్లే మీరు నిజం తెలుసుకోకుండా నిష్పారం వేశారు” అన్నది పార్వతమ్మ భర్తతో.

“అవునండి మాస్టారు. వాళ్ళిద్దర్నీ మీరు రైలు ఎక్కించడం చూచినవాళ్ళెవరో చెప్తే నేను అన్యధా భావించాను. అది చేసిన పనికి నా మనస్సు వికలమయిపోయింది. నా బాధ మీరు గుర్తిస్తారనే నేను అనుకుంటున్నాను” అన్నారు రామయ్యగారు ప్రాణేయపడుతూ.

“మీరంత బాధపడుతున్నారో నాకు పూర్తిగా తెలుసును” అన్నాడు రాజేశ్వరావు.

“ఒకసారి యిలా వస్తారా” అంటూ భర్తని వంటింటోకి తీసుకొని వెళ్ళింది పార్వతమ్మ.

“స్వర్గని వివాహం చేసుకోమని అతడిని కోరండి. అతడికి స్వర్గ అంటే ఎంతో ప్రేమ. సంతోషంగా అంగీకరిస్తాడు. ఆ జగదాంబ బావగారి అబ్బాయి గురించి మనం ఆశ పడులుకోవలసిందే. ఉదయంనుండి నేను అదే అలోచిస్తున్నాను. అసలే వాళ్ళు ఇబ్బందేనట్టు కనబడుతున్నారు. ఇప్పుడు జగదాంబ ఇటువంటి పని చేసిందని తెలుస్తే వాళ్ళు ఎంతమూత్రం చేసుకోరు. ఇతడిని ఈవూరు ఇక్కడే భోజనంచేసి వెళ్ళమని చెప్పండి” అని రహస్యంగా చెప్పింది.

కాని సాంది వింటున్న స్వర్గకి ఈ రహస్యం వినిపించింది. ఆమె ఆనందాన్ని పట్టలేకపోయింది. ఒక్క పరుగున చాచిట్లోకి దారితీసింది. అదే సమయానికి రాజేశ్వరావు కూడా చాచిట్లో ప్రవేశించాడు. అతడిని చూచి సిగ్గుతో తిరిగి స్వర్గ పారి పోవడానికి ప్రయత్నించింది. రాజేశ్వరావు ఆమె చెయ్యి పట్టుకొన్నాడు.

“ఈ కొత్త సిగ్గేమిటి ? ని ముఖం అనందంతో కలకలలాడిపోతోంది. ఏమిటి కథ?” అని అడిగాడు.

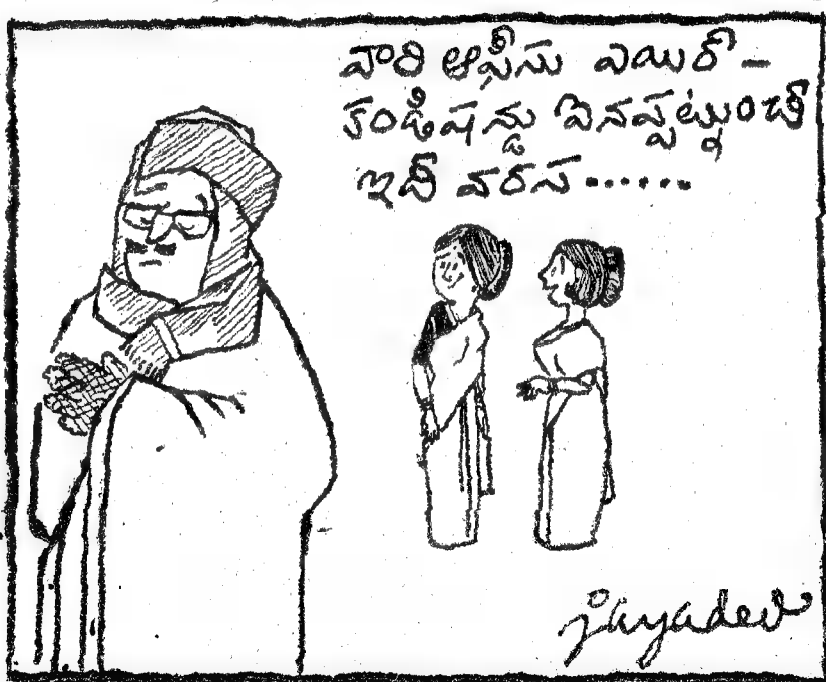
“ఇంకేముంది ? మన ఆశయం ఈనాటికి ఫలించింది” అన్నది స్వర్గ చిన్న గొంతుతో.

“హూరే ! ఇప్పటికి లైన్ క్లియర్ అయిందన్నమాట” అంటూ స్వర్గని అమాంతంగా ఎత్తి కుర్చీలో కూర్చోనెట్టాడు రాజేశ్వరావు.

“అప్పట్టు లైన్ క్లియరంటే జ్ఞానకరం వచ్చింది. ఇందాకుట, రాత్రి జరిగిన కథ ఎంత అమాషాగా కల్పించి చెప్పారు! నిజంగా ఏమిటి జరిగిందేమిటి?” అని స్వర్గ ప్రశ్నించింది.

రాజేశ్వరావు తెల్లబోయాడు. “అదేమిటి ? నిజంగా జరిగిందే చెప్పాను” అన్నాడు.

“అలాగా ! అయితే ఈ ప్రశ్నలకి జవాబు చెప్పండి. మా అత్తయ్య మీ బసక ఎన్ని గంటలకి వచ్చిందన్నారు ?”

"నరిగ్గా మూడు గంటలకి రాతి విప్పుడు లేచినా నాకు టైము చూడడం అలవాటు."

"మరి తూర్పు వెళ్లే ప్రిసింజరు ఒంటి గంటకి వస్తుంది. ఆ రైలు అందుకోవడం అసాధ్యం అని ఆమెతో మీరు ఎందుకు చెప్పలేదు?"

"అందకపోవడ మేమిటి? అది మూడు గంటలు లేటు కదూ. నాలుగు గంటలకి వచ్చింది. మేము స్టేషనుకి చేరడానికి ఒక గంట పట్టింది. అలా నరిగ్గా నరిపోయిందే."

"అదే! మీరు వేసిన లెక్క నరిపోయింది. కానీ స్టేషనుకి వెళ్లకుండానే ఆ ప్రాసింజరు మూడు గంటలు లేటని మీకు ఎలా తెలిసింది? బహుశ కల వచ్చి ఉంటుంది" అన్నది స్వర్ణ నవ్వుతూ.

"ఏమిటీ, ఏమిటీ" అంటున్నాడు రాజేశ్వర రావు గాభరాపడుతూ.

"మీ సహాయం కోరుతూ జగదాంబ మీ బనకి వచ్చిందని చెప్పినప్పుడే మీ కథ నిజంకాదని రూఢి అయింది. మీ ఇల్లు సుబ్బరాజు ఇల్లు ఒకటే. ఆమె అక్కడి వరకు వచ్చి మీ సహాయం కోరడమేమిటి? అదిగాక మీరంటే ఆమెకి ఎంత కోపమో అందరికీ తెలుసును. అటువంటిది మీ సహాయాన్ని అర్థిస్తూ ఆమె మీ వద్దకు వస్తుందా" అన్నది స్వర్ణ.

"భేష్, స్వర్ణా నీ తెలివితేటలు అద్భుతం నయం. నీవద్ద ఏదీ దాచడానికి నీలులేదని ముందుగానే తెలియచెప్పివ్! నేను మీవాళ్లలో చెప్పిందంతా ప్యూర్ గ్యాస్. నిజం కథ వేరే ఉన్నది. సావకాశంగా నీతో చెప్తారే" అన్నాడు రాజేశ్వర రావు నవ్వుతూ.

"రాజేశ్వరావ్! ఈ పూట నువ్వు ఇక్కడే భోజనం చెయ్యాలి సుమా. అన్నట్లు నీతో ఒక ముఖ్యమయిన విషయం గురించి మాట్లాడాలి. ఇలా నాతో వస్తావా?" అంటూ రామయ్యగారు చాచిట్లోకి వచ్చారు.

"వదండి నేను సిద్ధంగానే ఉన్నాను" అంటూ ఆయన వెంటపడ్డాడు రాజేశ్వర రావు.

అలాంటి గొప్పకొడు

కేశవ్ కేరళ

ఎ జేడుతోనా ఎ జేడుతోనా

మీరు చాలా బాగా గడ్డం చేసుకోవచ్చు

ప్రిక్స్ & బోల్స్

కేశవ్ సోప్ & అయిర్ లిమిటెడ్

ఆంధ్ర ప్రదేశ్, హైదరాబాద్, ౫౦౦౦౧౧ (౧౯౬౬ ప్రభుత్వ సంస్థ)

ఐ టెక్

అలంకరణ సామగ్రి

- * ఐ టెక్ కాటుక
- * ఐ టెక్ బింది
- * ఐ టెక్ కుంకుం పేన్ట్

తమ దు చేయు వారు

అరవింద్ లేబర్ టెరీన్

హై స్ట్రాబా క్సు నెం. 1415, మద్రాసు-17.

ముత్యాలవంటి

తెల్లని పలువరస...

నుభవమైన డెంటానిక్

పద్ధతి ద్వారా మీరు

అందమైన తెల్లనిదంత

ముత్యం, ఆరోగ్య

కరమైన చిగుళ్లను

సొందగలరు.

సాదా, మరెవరి

గ్లోరిఫైడ్ తోలించును.

బెంగాల్ డెంటిక్.

డెంటానిక్

ఆంటి-సెప్టిక్ టూత్ పౌడర్

బెంగాల్ * బొంబాయి * కాచిగూడ * ఢిల్లీ

DENTONIC

ANTISEPTIC TOOTH POWDER

BEHRA CHROMA & PHARMACEUTICAL WORKS

100% BORONATE

పల్నాటి యుద్ధం

(గత సంచిక తరువాయి)

నలగామ రాజ కుమార్తె పేరిందే నవయవ్వన విలాసినిలా చెలికత్తెలతో వనవిహారం చేస్తుండగా అలరాజ అటువైపు వెళ్ళి లీలగా చిన్ననాటి మధుర స్మృతులు మురణకు రాగా ఆమెను దప్పిక తీర్చు కునేందుకు మంచితీర్థ మిమ్మని అడిగాడు. "అంతః పుర స్త్రీ ఉద్యానవనంలో ఆగడాలు ఏమిటి?" అని అనరింది ఆమె. అలరాజ రాజమందిరం వైపు వెళ్ళి పోయాడు !

నరసింహరాజు దగ్గరకు పేరిందే వెళ్ళి "ఎవరో రాజకుమారుడి లాగానే యున్నాడు. దాచా మిస్టరీ యని మాతోనే నరిహసాలు మొదలుపెట్టాడు" అని ఫిర్యాదు చేసింది.

"ఆ దుర్మార్గుడ్ని శిక్షించవలసిందే" అని పేరిం దేవిని నలగామరాజు అలరాజ కుర్రుని ముచ్చటిస్తున్న తోటకు తీసుకువెళ్ళి "ఈ దుర్మార్గుడేనా ? ఏం ఆళ్ళర్యపోయావ్ ! మీ బావ అలరాజమ్మా" అని బిచ్చుతూ సరివయం చేసాడు నరసింహరాజు.

పేరిందేవి సిగ్గుతో తలవంచుకుంది. తరువాత వళ్ళరసం తెచ్చి యిచ్చిన పేరిందేవితో "గురజాల వచ్చి నందుకు గుక్కెడు మంచినీళ్ళిస్తే సరిపోవే" అన్న అలరాజతో, "ఒక్క చుక్కెన్నా మంచినీళ్ళివ్వం, గుర జాలవారు బంధువులకు ఫలరస మివ్వడమే ఆచారం" అన్నది పేరిందేవి. మలిదేవరాజువివాహం గురించి వేగుల ద్వారా తెలుసుకున్న నాగమ్మ "మహాధారతంలో పాండ వులు ద్రౌపదిని పరిగ్రహించినట్టు బ్రహ్మన్న దూర దృష్టితో వేసిన ఎత్తు గడయింది" అనుకున్నది. అన్నమ్మ అనే రాణివస్తువుదాసి, రాజకుమారి మాచర్ల వ్రయాణ దన్నాచోలు గురించి ఆమెకు తెలియజేస్తూ, అల రాజుపై ఆమె మక్కువగని యున్నదని తెలియ జేసింది.

నలగామరాజుకు, నరసింహరాజుకు ఈ పెళ్ళి తీరింబంధం నిర్ణయించుటలో బ్రహ్మన్న ఎత్తుగడ

గురించి ప్రస్తావిస్తూండగా "నీ వేమిటి హర్షించావ్, ఎప్పుడు హర్షించావ్ ? మా చల్లాటిసీమ వచ్చగా వుండటం హర్షించావా? పదిమంది పాతుగా వుండ టం నీవు హర్షించావా?" అని పరమంగ మాట్లా డింది పేరిందేవి.

"ఎవరు వచ్చినా రాకపోయినా నేను పెళ్ళికి వెళ్ళి తీరుతాను" అన్నది.

"ముఖ్యంగా నీవే వెళ్ళకూడదు" అన్నది నాగమ్మ. "ఎందుకు?" అన్నది పేరిందేవి నిప్పులు గ్రక్కుతూ.

"ఏప్రిల్లా, రేపేమాసా అలరాజుకి నిన్నిచ్చి వివా హం చేసి వలనాటి రాజ్యాన్ని మీకు కట్టబెట్టాలను కుంటున్నప్పుడు మహారాజ మర్యాద కూడా దక్క నిచ్చేట్టులేవే" అన్నది నాగమ్మ. ఆమృత సమాన మైన ఆ మాటలతో పేరిందేవి పొంగిపోయింది. ఆనందం ముప్పిరిగొనగా పేరిందేవి నాగమ్మ కాళ్ళ మీద పడి తన తప్పు క్షమించమని వేడుకొంది.

నలగామరాజు తొలి నిర్ణయం మార్చుకొని మాచర్ల వెళ్ళడం విరమించుకున్నాడు. అలరాజుకు తన కుమార్తె నిచ్చి వివాహం జరిపించదలచినట్లు వర్తమానం వంపాడు. మలిదేవరాజు పట్టాభిషిక్తు డయ్యాక అలరాజ పేరిందేవిని వివాహానికి మాచర్ల నుండి అందరూ తరలివెళ్ళారు.

వివాహానికి ఏర్పాట్లన్నీ భారీ ఎత్తున జరిగాయి. నాగమ్మకు బ్రహ్మనాయునికి కోడిపందల యందుగల మక్కువ తెలుసు కనుక విడిది బయట కోడిపందలు ఏర్పాటు చేయమని వీరభద్రునికి పురమాయించింది. అతడు ఏర్పాటు చేసిన కోడిపందలు జరుగుతుండగా మాచర్ల కోడి పారిపోయిందని ఎడ్డేవా చేయసాగారు కొందరు ప్రేక్షకులు. "ఏమిటి పేరావన ! మాచర్ల కోడై లే మడం తిప్పుతుందా, ఎదుట కోడిని ఎగర విస్తండా?" అని మీనం దువ్వాడు బ్రహ్మన్న.

"ఆ దౌర్భాగ్యుడైన కోడి పుట్టింది గురజాలలోనే

కాని మాచర్లలో కాదు" అన్నాడు కన్నమదాను.

"మా గడ్డలో పుట్టినవి తిండిపోతులు కావు కన్నమదానూ, అని సిగ్గుదేరిన నెమలి డేగలు" అన్నాడు నరసింహరాజ వ్యంగ్య ధోరణిలో.

అది విన్న మలిదేవరాజ ఆగ్రహించి "ఇక్కడి మనుష్యులకు వెన్ను పొడవడం తెలుసుకానీ, ఎదురు విల్చి పోరాడే పౌరుషతెక్కడివి" అని ఎత్తి పొడిచాడు.

నాగమ్మకు ఆమాట కలుకుక్కుమంది.

ఆమె వ్రసన్నంగానే "ఆ, = ఇప్పుడు తెలిసిందిగా వ్రతాపం" అన్నది. బ్రహ్మన్న అభిమానం దెబ్బ తిన్నది.

"సరే, మాచర్ల కోళ్ళ వ్రతాపం చూడదలచు కుంటే మా కోళ్ళను యిక్కడికే తెప్పిస్తా" అన్నాడు బ్రహ్మన్న.

"అంతేకాదు ఆ పందెంలో ఎవరోడిపోతే నాళ్ళు ఏడు సంవత్సరాలు అరణ్యవాసం చేయాలి" అన్నాడు మలిదేవరాజు. ఉద్రేకంలో నోరుజారిిన మలిదేవ మహారాజు మాటే భాయవ్వేంది. కోడి పందాంకు ముహూర్తం సైతం నిర్ణయమయింది.

కోడిపోరు కూడా మాయోపాయం ఉపయోగించి గెలవాలనుకున్నది నాగమ్మ. అందుకు తగ్గు ఏర్పాట్లు ముందుగానే చేసింది. తన కోడికి గువ్వమైన రక్తణ కవచం తొడిగించింది. కోడిపోరులో మాచర్ల కోడి "చిట్టెమల్లు" ఎంత చక్కగా బాకవక్కంగా పోరాడినా వ్రయోజనం లేకపోయింది. దానికి ఒడలంతా గాయాలు తగిలాయి. గురజాలవారి నెమలిడేగకు గాయమే లేదు. చిట్టెమల్లు ఏరోచితంగా పోరాడి బరిలో రక్తం గ్రక్కి చనిపోయింది. ఇంతలోనే బరిలోంచి గురజాల నెమలి డేగను తప్పించి వేసారు. బ్రహ్మన్న వక్షాన కోడిని బరిలోకి దింపిన గోవన్న అనుమానం భృథవై కోడితో బాటు వ్రజల్లోకి గాలిలా దూసుకుపోయాడు. అతన్ని గురజాలవారు పాత్య చేసారు.

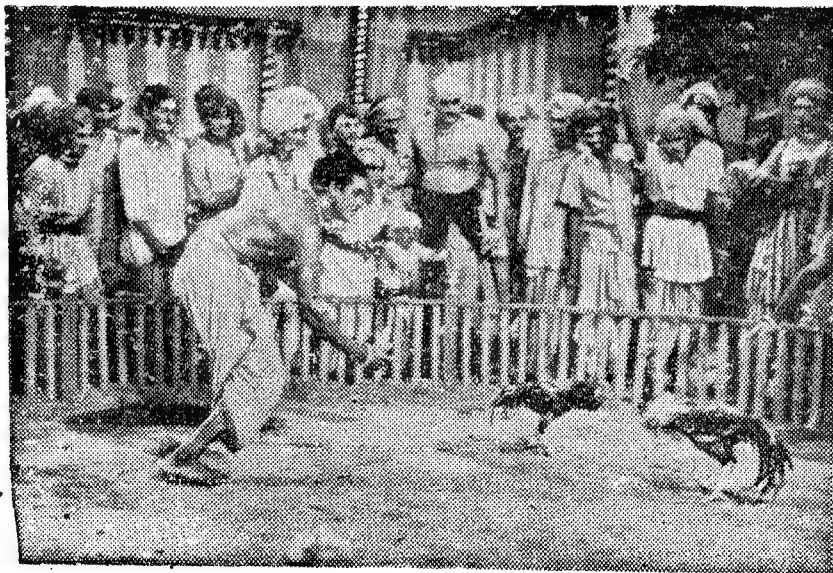
ఉభయ వక్షాలవారు ఉద్రక్తులై యుండగా తన వారిని శాంతపరుస్తూ "అగండి. కత్తులు దూయడానికి కదనభూమి కాదు" అన్నాడు బ్రహ్మన్న.

"ఈ ఆర్యాటాలెందుకు బ్రహ్మన్నగారూ! అత జయాన్ని అంగీకరించండి" అంది నాగమ్మ.

ఈమాటకు మలిదేవరాజ అడ్డువచ్చి "బరి నుండి మీ కోడి పారిపోయింది కనుక విజయం మాడే" అన్నాడు.

ఇది అందరకూ కలిగిన ధర్మసందేహం, క్లిష్ట మైన ఈ తీర్పు చెప్పడానికి న్యాయవర్తనుడైన అలరాజును ఉభయవక్షాల వారు నా యనిర్దేశితా ఎన్నుకున్నారు. గురజాలవారి నెమలి డేగను తెప్పించి బరిలో వున్న చిట్టెమల్లుపై విడిచాడు. నెమలిడేగ మొగిసింది. అందువల్ల డేగ భీరువు కాదని న్యాయ నిర్ణయం చేసాడు అలరాజు. ఓటమి ఒప్పుకుని మలిదేవారులు మాచర్ల వెళ్ళిపోయారు.

నాగమ్మ చిరకాల వాంఛ నెరవేరింది. అన్న దమ్ముల మధ్య అగ్ని రగుల్కొన్నది. మలిదేవారులు అరణ్య వాసానికి సిద్ధ మయ్యారు. వారిలో బాటు తానూ అరణ్య వాసానికి పోగలనంటూ మామగారి కెరక

కోళ్ళ పందెం

బెరవాడు అలరాజు. కృతనిశ్చయముడైన అలరాజుకు నలగమరాజు ఎన్ని విధాలుగా చెప్పినా ప్రయోజనం లేకపోయింది. పేరిందే కూడా భర్తతో అరణ్య వాసానికి పోతానని, అనుమతించమని తండ్రిని వేడు కోస్తుంది. “మీరిద్దరూ నాకు రెండు కళ్ళు. వా చే తోనే నారెండు కళ్ళూ పొడిచివెళ్ళమ్మా.” అని వాపోయాడు. అసీతిలో యున్న తండ్రిని చూచి ఆమె హృదయం ద్రవించిపోయింది.

బ్రహ్మవాదులు మలిదేవాదులను వెంట బెట్టు తుని విశేష గోగణంతో మండలి అడవులో విడిచి వేసారు. “బ్రహ్మన్న, కమరాజా, కన్నమనాయుడు శ్రీశైలం రాజవద్దకు వెళ్ళి కొంత ధనం అప్పుతెచ్చారు. మలిదేవాదులకు యిబ్బంది కలిగించేందుకు విన్నపాలు స్థితిలో ఉన్న వారి గోగణాలను తరలించే వన్నాగం చేసింది. అలరాజు, కన్నమదాసు వెంతు మూకలను వెళ్ళవెదురు చేసి గోగణాన్ని రక్షించారు. శ్రీశైలం మహారాజు వద్ద లభ్యమైన ధనంతో వీరమేడపి పోవాన్ని నిర్మించుకుని అచట స్థిరపడ్డారు.

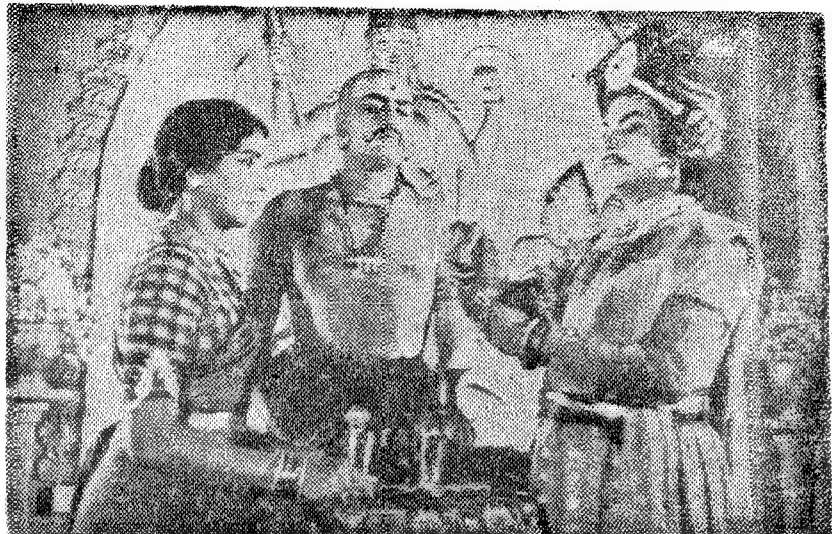
మాంచాల పెరిగి పెద్దదైంది. ఆమె పుట్టుక ముందే ఆమెను బాలచంద్రుని కిచ్చి వివాహం చేస్తా మని చెప్పకేళ్ళవునిపై ప్రమాణం చేసి చెప్పాడు బ్రహ్మన్న. మాంచాల యుక్తవయస్కురాలయ్యే నరికి బాలచంద్రుణ్ణి అజ్ఞాతవాసం నుండి బయటకు తీయవలసినతరుణి మానవుడైందని కన్నమనాయుడు భావించాడు.

కన్నమనాయుడు యాదవ చంద్రమ్మ లుంటితో ప్రేమర్థమానుడై పెరిగిన బాలచంద్రుణ్ణి వెంట బెట్టుకుని మహామంత్రి బ్రహ్మన్న వివాసానికి వెళ్ళాడు. గవాక్షంలోంచి ఆ యువకుడు గుర్రం మీద స్వారి చేస్తూనే తంపిగా నరిచేసుకోవడాన్ని చూచి అయితాంబ తన భర్త అలా చేసేవారని గుర్తుకు వచ్చి ఆ యువకుడితో ఆ పోలకుల కావచ్చు థని కొడుకీ యాడువాడై యిలా వుండేవాడు కదా అన్న ఆలోచన కర్తవ్యవర్గా మార్పుపోయింది. బాలచంద్రుడు బ్రహ్మనాయుడి కంటబడి వరికి బ్రహ్మనాయుడు దీగ్గాంతుడయ్యాడు. “వేత రట్టాం నువ్వు” అని అడిగాడు.

“వెళ్ళాటి మహామంత్రి బ్రహ్మనాయుడు వారి కుమారుణ్ణి, నాపేరు బాలచంద్రుడు” అంటాడు ధర్మంతో ఆ నవయవ్వనడు!

“ఇంకా నువ్వు బ్రతికే వున్నవా?” అంటూ తన కత్తిని బలంగా బాలచంద్రుని మీదకు విసిరాడు. బాలచంద్రుడు బ్రహ్మన్న ప్రచండయ్యుడై వేసారు. బ్రహ్మన్న చేతి కత్తిని నరికి మూం చేసాడు బాల చంద్రుడు. రోషంతో బ్రహ్మన్న రాగం చేత ధరించాడు. “శై చెన్నకేశవా” అంటూ ఒక్క ప్రేటుకు బాలచంద్రుని తిరస్కరించి ఖండించ నుడ్య మించాడు! అంతలో మూర్ఖు నుండి లేరుకున్న అయి తాంబ, రేఖాంబ కన్నమనాయుడు బాలచంద్రుడున్న తావుకు వెళ్ళారు. బలాంబ భర్తకు కాంతించమని ప్రాణేయపడింది. బాలచంద్రుడు తాను పోరాడు మన్నదని తండ్రితోయని తెలుసుకుని ఆయన పిదాలపై బడి క్షమాభిక్ష వేడుకున్నాడు.

చెన్నకేశవుని కృపవలన బ్రహ్మన్న తన ప్రమా ణం నిలబెట్టుకుని మాంచాల బాలచంద్రుల వివాహం అతివైభవంగా జరిపించాడు. తన వంశాచార ప్రకారం భార్యభర్తల్ని ఒకరికరు మామకొకండా పరదా చాటునే మాంగళ్యధారణ చేయించారు. వివాహంతరం నల్లాయి వృత్తి విధే బాలకేశవ

అలరాజు పాసియంలో విషం కలుపుతున్న నరసింహరాజు

విర్రాటు చేసారు, కాని పాసి నల్లాయిపై బాలచంద్రుని కన్నుపడింది.

కోధవపు గది కమలచంద్రునిగా అలంకరించారు. సుగంధ పరిమళ ద్రవ్యాలతో మందిరం ఘనమయము లాడింది. బాలచంద్రుడు మందిరంలో ఉప విష్ణుడై యున్నా అతని మనసు నల్లాయి మీదనే యున్నది. కృతనిశ్చయముడై తృటిలోనల్లాయింటికి వెళ్ళాడు. అయితే మాంచాల శనంగతివరికి తెలియ వివ్వలేదు. అయితాంబకు పరిచారికల వల్ల తెలిసింది. భర్తతో విర్రాడు చేసింది. దానికి బ్రహ్మన్న “మన అరణ్యవాసం పూర్తి కావచ్చింది. మలిదేవరాజు మాచర్ల తిరిగి అప్పగించవలసిందని నలగమరాజు వద్దకు రాయబారం వంపజేయన్నాడు. బాల చంద్రుడుంటే నంది భగ్గుం కావచ్చు” అంటూ తన పుత్రుడు వేళ్ళ రోలుడనటం బాధాకరమే యున్నా అప్పటికి ఉపేక్షాభావం మహామంత్రి యుక్తమన్నాడు.

తల్లితో మాంచాల పుట్టింటికి వెళ్ళింది. మూగ బాధ ననుభవిస్తూ ఉండిపోయింది.

బ్రహ్మనాయులు అలరాజును నలగమరాజు కడకు రాయబారిగా పంపారు. ఈ వార్త తన కూతురికి సంతోషాన్ని కలిగించగలదని నలగమరాజు ఆమెకు స్వయంగా తెలియ చేశాడు.

అలరాజు రాయబారం నాగమ్మను నరసింహ రాజును కర్తవ్యస్మృతులుగా చేసింది. అరణ్య వాసం గడుపు ముగిసింది కనుక వారు తిరిగి రాజ్యం పంచి యుమ్మంటారని అంది. పానగళుండా చేయాలని వారలోచన చేసారు. అలరాజును మట్టు పెట్టుటమే నంది భగ్గుమనదానికి ఏకైక మార్గమని వారు భావించారు. నాగమ్మ నరసింహరాజును ఆ పనికి నియోగించింది. సింహాసనానికి అలరాజు అడ్డు అన్నమాట నమ్మి అన్న కుమార్తె మాంగళ్యం తెంపి చేయడానికి మొకాడలేడు నరసింహరాజు.

నిండు కొలుపు వాలియున్న నలగమరాజు సమ గ్నానికి అలరాజు వెళ్ళి అర్ధరాజ్య మిమ్మని మలిదేవ రాజు అడిగిన విషయం తెలియజరచాడు. నాగమ్మ నరసింహరాజుల పుల్లెనిరువు మాటల వల్ల మాటా మాలా పెరిగి “నంది పన మిరివకవతే సమరంతో మేమే తేల్చుకుంటా” అని గర్జించాడు అలరాజు. “ఉత్తరకుమార వ్రజ్జులు మేము చాలా విన్నాం”

అని చుంకన చేసింది నాగమ్మ. ఆవేశాలు పెరిగాయ్ అఖరి మాటగా “నంది మాట ఏమి చెబుతారు?” అ అడిగాడు అలరాజు.

“నంది కుడరడు!” అని తెగసి చెప్పింది మహా రాజు తరపున నాగమ్మ.

“అయితే యిక యుద్ధమే తరణ్యం” అన్నాడు అలరాజు కృతనిశ్చయముడై.

“కుడర! కులభిష్టుడైత బ్రహ్మన్నతో యుద్ధమా?” అని చెప్పలు మూసుకుంది నాగమ్మ. “పురుషోత్తముడైన బ్రహ్మన్ననే నిందిస్తావా, పాసి!” అంటూ ఒళ్ళు తెలియని ఆవేశంతో వళ్ళు పలుచలా కొరకుతూ కత్తి విసిరాడు అలరాజు. నాగమ్మ చారులా వెన్నంటి యున్న వీరభద్రుడు ఆ కత్తిని చేతిలో బట్టి అవతల పారవేసి కత్తి విసరినా అలరాజు మీదకు లంఘించాడు. అతడ్ని తృటిలో నిరోధించాడు అలరాజు అంగరక్షకుడు కన్నమదాసు. నలగమరాజు ఉభయం ను వారించాడు.

నలగమరాజు జరిగిన విషయాలకు పరితాపాన్ని ప్రకటిస్తూ అల్పాన్ని ఒక్కమారు కూతురికి ముఖం చూపించి వెళ్ళమన్నాడు. మలిదేవ మహారాజు సింహా సన మధిష్ఠించేంత వరకూ ఈ ఎడదాటు తప్ప దన్నాడు అలరాజు. అల్పాన్ని కనీసం ఫలదనమే వా డినుకునెళ్ళమని ప్రాణేయపడ్డాడు నలగమరాజు. అలరాజు, కన్నమదాసు ఎంత చెప్పినా వినకుండా మెత్తబడ్డాడు.

వళ్ళ రనంతో అలరాజుకి విషం కలిపి ఇచ్చింది నాగమ్మ. గుర్రజాం పొలిపేర దాటుకమందే అతడు మరణించాడు. కన్నమదాసు ఆ వార్త తీసుకుని రాజ మందిరానికి వెళ్ళాడు. ఆవార్త విన్న పేరిందేని, కూలాభూతం తిన్న రేడిమిల్లలా కూలిపోయింది నాగమ్మ. “ఈ దుర్మార్గులే ఆయనను దారిలో హత్య చేసి యుంటారు. ఈ నేరం మీ మీద మోపడానికి బ్రహ్మన్న మన్నిన కుట్ర యింది.” అన్నది మహారాజుతో!

“మీరేం చేసినా పర్యవశనమైనది నేను! తెయ్యెల్లి మనుస్కరించినందుకు మీరానే వుండమని దీవించావు. చగబట్టిన పాములా నా భర్తను కాటు వేసావు” అని పేరిందేని నాగమ్మను దులిపేసింది. తరువాత నరసింహరాజుతో “ఈ నల్లాటి రాజ్యాన్ని, ఈ మహాపాతకాన్ని మీరే మూటగట్టుకోండి” అని కన్నమదాసుతో వెళ్ళిపోయింది పేరిందేని. (నశేషం)

అందరికీ అసంఖ్యకంగా ధియేటర్లున్నాయి. ఈ ధియేటర్లలో రకరకాలున్నాయి. వగలాలో ఉండే ధియేటర్లకు, వట్టణాలలో ఉండే ధియేటర్లకు పోలికలే ఉండవు. అలాగే వట్టణాలలో ఉండే ధియేటర్లకు, మారుమూలలో ఎక్కడో గ్రామాల్లో ఉండే ధియేటర్లకు ఎన్నో వ్యత్యాసాలుంటాయి. ఈ వ్యత్యాసం ముఖ్యముగా రూపంలోను, అక్కడ ఉండే వసతుల్లోను ఉంటుంది. ఆ ప్రాంతంలో నివసించే ప్రజలనుబట్టి వారి అలవాట్లనుబట్టి అక్కడి ధియేటర్లు రూపొందుతూ ఉంటాయి. అందువలన యీ వ్యత్యాసాలు ఉండటం ధర్మం మాత్రమే గాక ఒక తకంగా వాంఛనీయం కూడ. చిన్న వల్లెటూళ్లు ఉన్నాయంటే అక్కడ చిన్న ధియేటరు ఉంటుంది. కారణం అక్కడ నివసించే ప్రజల స్థానిక సాధారణంగా అంతవరకే పరిమితమై ఉంటుంది. అలా అనుకుంటే తాత్కాలికమైన గుడారాలతో మూడున్నర గంటల కథను తెరమీడ నడిపించగల యీ చిన్న ధియేటర్లను ఏమనాలి? వట్టణాలలో మోస్తరు ధియేటర్లు ఉన్నాయి. వగలాల్లో అంతకంటే మంచి ధియేటర్లు ఉన్నాయి.

వ్యక్తుల అంతస్తులను బట్టి, వట్టణాల అంతస్తులనుబట్టి మారుతూఉండే యీ ధియేటర్లు అన్ని రాష్ట్రాలలోపాటు లెదుగు దేశంలో కూడా బాగా సంస్కరించబడవలసిన అవసరం కనిపిస్తున్నది. వట్టణాల

లోను, గ్రామాల్లోను ఉండే కొన్ని ధియేటర్లు యీనాడు రోపభూయిష్టంగా ఉన్నాయి. ఏటి అన్నిటికీ సవరణలు కావాలి. కాని అది ఎంతవరకు సాధ్యం అని అన్నదే యీ తరయుత సందేహం.

ఉదాహరణకు యిందుకు సంబంధించిన కొన్ని రోపాలు చెప్పుకుందాం. ప్రేక్షకులకు కావలసిన మొదటి సదుపాయం టికెట్లు. గమక యీ టికెట్లు పంపిణీలోనే ఎన్నో గల్లంతులు జరుగుతుంటవి. చాలచోట్ల క్యూ వద్దతి ఉన్నప్పటికీ యీ వద్దతి అట్టే ప్రయోజనకరంగా కనిపించదు. బుకింగ్ కౌంటర్ తెరచేవరకూ క్యూ బాగానే ఉంటుంది. ఆ తరువాతనే క్యూ విచ్చలవిడిగా చెల్లాచెదురైపోతుంది. చెల్లాచెదురైపోయిన క్యూలో టికెట్లు యివ్వడం ఎంత కష్టమో టికెట్లు పుచ్చుకోవడం కూడ అంతే కష్టం. ఇందువల్ల ఎవరికీ తాభంతేదు. కొత్త వీధులు విడుదలైన మొదటి రెండు వారాల్లో ఈ పరిస్థితి బాగా కనిపిస్తుంది.

రెండవ సమస్య బ్లాక్ మార్కెట్. కొన్ని

ధియేటర్లలో బ్లాక్ మార్కెట్ వివరీతంగా జరుగుతుండటం వల్ల చాల సమస్యలు కలుగుతున్నాయి. క్యూలో ఉన్నప్పటికీ నిజంగా టికెట్లు కు అర్హులైప్పటికీ బ్లాక్ మార్కెట్టు మూలంగా కొందరకు దొరకవు. ఈ బ్లాక్ మార్కెట్టు ఎవరు చేస్తున్నారనేది కూడా చర్చనీయాంశమే. అక్కడక్కడ కొన్ని ధియేటర్ల యాజమాన్యానికి కూడా యీ బ్లాక్ మార్కెట్టులో సంబంధము ఉందని వింటూంటాం. ఇదే నిజమైతే మన పరిస్థితికి మనం సిగ్గుపడాలి, మనం ముందుకు వెళ్తున్నామా? లేక—వెనకకు వెళ్తున్నామా? అని సందేహం.

ప్రభుత్వాధికారుల ప్రాబల్యం

ఒక ధియేటరును నడిపించటానికి సహనము, సహనాన్ని మించిన నట్టుదల కావాలి. ఎందర్నీ కూడగట్టుకోని రాలి. విశ్వలో ముఖ్యులు పోలీసు అధికారులు, ఇతర పన్నుల అధికారులు. ధియేటర్లకు తమతో ఉండే అవసరాన్ని పురస్కరించుకొని ఏరంతా ప్రే టికెట్లకోసం ఎదురుచూడడం స్వయముగా యీ తరయుతకు తెలుసు. ధియే

బిర్లవారికి కూడ ఎన్నో నమస్కలుంటాయి. అలాంటి స్థితిలో వీరంతా వెళ్లి బిక్కెట్లు కోసం ఎదురుచూడటం వలన ధియేటరు వారిని యిబ్బంది పెట్టడమే కాక తమ వ్యక్తిత్వపు స్థాయిని ఒక మెట్టు దిండు కున్నవారవుతారు. దీనిని అరికట్టవలసిన బాధ్యత ఆయా వ్యక్తులమీదనే గాక ప్రభుత్వమీద కూడా ఉన్నది.

వివామనమయంలో
వది నిమిషాలసేపు నిశాంతి అంటారు. వగలాది ధియేటర్లు పరమలేడు కాని యితర ప్రాంతాల ధియేటర్లలో ఏమాత్రం అవకాశాలు లేవు. టి, కాఫీ సదుపాయాలు సరిగా ఉండవు. బాల్కనీలు కూడా పరిశుభ

ముగా ఉండాలి. అఫ్టర్ ప్యాన్లు మార్పు కొనడం, అమ్మటం, అరికట్టాలి.

ఫర్నిచర్ పట్ల మరికొంత శ్రద్ధ అవసరం. కుర్చీలలో నల్లులు ఉండటం, యివి మరి బాధాకరం కావటం ధియేటర్ల స్థాయిని పెరిపిస్తున్నాయి.

ముగించేముందు రెండుముచ్చట్లు:

ఒకసారి ఒక తల్లి తన పాపాయిని ఎత్తుకొని సినిమాకు వచ్చిందట. మధ్యలో వట్టేండుకు పాలసీసా కూడ తీసుకు వచ్చిందట. బాల్కనీలో కూర్చున్న ఆమె చేతిలోని పాలసీసా పీరపాటున జారి తక్కువ తరగతిలో ఉన్న ఎవరిమీదనో పడింది. ఆ సందర్భంలో చిన్న గలాటా కూడ జరిగింది. బాధపడ్డవారు కొందరైతే, నవ్వుకున్నవారు చాలమంది మిగిలిపోయారు.

—రమ్య జీ—

పద్మశ్రీలకు అభినందనలు

సౌత్ ఇండియా ఫిలిం ఫౌండర్ ఆఫ్ కామర్స్ వారు యిటీవల భారత ప్రభుత్వంచే పద్మశ్రీ బిరుదును పొందిన నటీ నటులు శ్రీమతి భానుమతి రామకృష్ణ, శ్రీ శివాజీ గణేశన్లను ఆహ్వానించి అభినందన సమావేశాన్నొకదాన్నేర్పాటు చేశారు. ఫిబ్రవరి పదవ తేదీన ఫిలిం ఫేబర్ కార్యాలయా వరణలో జరిగిన ఈ అభినందన సమావేశానికి పలువురు సినీ పెద్దలు, యితర ప్రముఖులూ విచ్చేశారు. శ్రీ పి. ఎల్. శ్రీనివాసన్ అధ్యక్షతన జరిగిన ఈ సమావేశం శ్రీ పి. బి. శ్రీనివాస్, ప్రార్థనాగీతంతో ప్రారంభం అయింది.

శ్రీ నాగరెడ్డి తమ స్వాగతపన్యాసంలో శ్రీమతి భానుమతి రామకృష్ణ, శ్రీ శివాజీ గణేశన్ల నటన కౌశలాన్ని ప్రభుత్వం గుర్తించి వారికి పద్మశ్రీ బిరుదును ఇవ్వటం, వారిని అభినందించటానికి ఫిలిం ఫేబర్ కి అవకాశం లభించటం ఎంతో ఆనందంగా ఉందన్నారు.

శ్రీయుతులు ఎ. ఎల్. శ్రీనివాసన్, బి. ఎన్. రెడ్డి, ఉమాపతి, శ్రీమతి సొందరం కైలాసంలు, పద్మశ్రీ భానుమతి, పద్మశ్రీ శివాజీ

పద్మశ్రీ శివాజీ గణేశన్

గణేశన్ల నటనా చతుర్యాన్ని, ప్రభుత్వం వారికి పద్మశ్రీ యివ్వటంలోగల జైవిద్యాన్ని పేర్కొని ముందు ముందు వీరు యింకా పెద్ద పెద్ద పెద్ద బిరుదులనుపొంది దక్షిణ భారత చలన చిత్రంగానికి, భారతదేశానికి యింకా పేరు తేవాలని ఆశిస్తూ ఉపన్యాసం చారు. అనంతరం పద్మశ్రీ లిద్దరూకలసి తమ వాహ్వానించిన సౌత్ ఇండియా ఫిలిం ఫేబర్ ఆఫ్ కామర్స్ వారికి, సభికులకు కృతజ్ఞతలను తెలిపారు.

శ్రీ క్రిష్ణపాండవీయం

రామకృష్ణ, ఎన్. ఎ. టి. కంబైన్స్ వారు తామునిర్మించిన పౌరాణికచిత్రం “శ్రీ క్రిష్ణ పాండవీయం” యిటీవల మదరాసులోని కృష్ణవేణి ధియేటర్ లో ప్రేక్షకుల వేశారు. ఈ ప్రదర్శనకు సలుపురు సినిమా పెద్దలూ, ఇతర ప్రముఖులూ కూడా విచ్చేశారు. ఆహూతులకు శ్రీయుతులు ఎన్. టి. రామారావు, త్రినికమరావు స్వాగతం చెప్పారు.

శ్రీకృష్ణుడు పాండవులను కాపాడు తానని కుంతికి అభయమివ్వటం, తర్వాత కుంతి పాండవులు వారిదాసిలోని లక్క యింటల్లో ప్రవేశించటం మొదలు శిశు పాలన వరకూ గల కథను ఈచిత్రంలో

పద్మశ్రీ పి. భానుమతి

మీ తలవెండ్రుకలను మిలమిలమెరిపించే
రహస్యముతో అలంకరించు కొనుడు....

బంగారుగ్రుడ్డుతోనిండియున్న TIARA టియారా
షాంపు మరియు గ్రుడ్డు

తలవెండ్రుకలను నిల్కువలె మెరిపించి మృదువుగాను తేలికగాను ఉంచును, మీ తలవెండ్రుకలు బంగారు గ్రుడ్డుతోకూడిన షాంపూ. వలస కలిగే లాభాలకు ఎట్లు ఆహ్లాదముచెందునో, మీరు స్వయముగ చూచుకొని ముగ్ధులగుదురు. మీ తలవెండ్రుకలకు కావలసిన ప్రాణమును, వెలుగును, మృదుత్వమును షాంపూయిచ్చుటయేమీ అచ్చెరువుకు కారణము, మీ వెండ్రుకలు ఎట్లు సొగసులేతునో చూచు కొనుటకు మీరు ఉత్సాహ పడుదురు. మీ రొక సారి షాంపూ నువాడి చూడండి. మరల ఎల్లప్పుడు షాంపూనే వాడగలరు.

J.K. Helene Curtis

భారతదేశంలోని రిప్రెజెంటేటివ్,
స్పెషల్ అండ్ కం. లి.
మైదానంలో బొంబాయి-26 ఢిల్లీ-8 కలకత్తా-23

చక్కగా చిత్రించారు. (శ్రీ కృష్ణ) దుర్యోధనులుగా ఎన్. టి. రామారావు ప్రశంశనీయంగా వటించారు. ద్విపాత్రాభి నయం అద్వితీయంగా ఉంది. భీముడుగా ఉదయకుమార్, ధర్మరాజుగా బాలయ్య అర్జునుడుగా శోభన్ బాబు, జరాసంధుడుగా ముక్కామల, శిశుపాలుడుగా రాజనాథ్ చక్కని నటనను ప్రదర్శించారు. రుక్మిణిగా కె. ఆర్. విజయ, చెలికత్తెగా గీతాంజలి, కుంతిగా ఎన్. వరలక్ష్మి, హిడింబిగా రత్న పాత్రచితంగా నటించారు. ద్విపాత్రాభినయం చేసిన నటుడే దర్శకత్వం బాధ్యతనుకూడా తీసుకోడం, ప్రతిభా వంతంగా నిర్వహించటం చెప్పుకోతగ్గ విషయం. వీనులవిందైన సంగీతం, చక్కని ఛాయాగ్రహణం చిత్రానికి మరింత వన్నె తెచ్చాయి. —మాధవ్

హిందీ సినిమా వార్తలు
సవనోంకా సాదాగర్

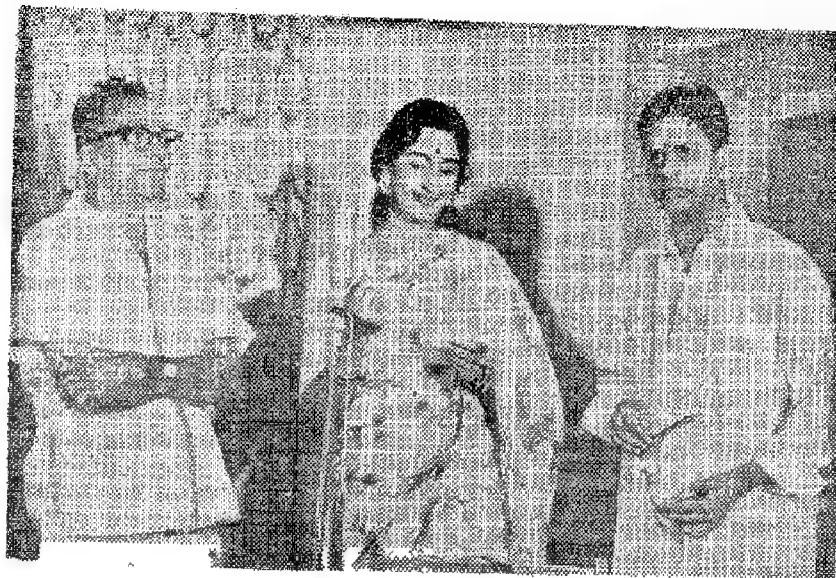
(స్క్రీన్ జెప్పి జేనర్ లో (శ్రీ బి. అనంత స్వామి నమర్చించున్న 'సవనోంకా సాదాగర్' చిత్రం షూటింగ్ ప్రారంభమయింది. ఈ చిత్రంలో హేమమాలిని అను అందాలతారను నిర్మాత పరిచయం చేస్తున్నారు. కథానాయకుడు రాజకపూర్. ఇంకా జయంతి, సురోచమ, దుర్గాభోమి, అవలనందేవ్, డేవిడ్, భూమి మొదలగువారు నటిస్తున్నారు.

ఈ చిత్రానికి కథ—ఇందర్ జ్ అనంద్ వ్రాశారు. సంభాషణలు, స్క్రీన్ ప్లే—కె.వి. అబ్బాస్ వ్రాశారు. పాటలు—కైలేంద్ర హజరత్ కూర్చారు. శంకర్ జై కిషన్ యా చిత్ర సంగీత దర్శకులు. నిర్మాత—బి. అనంతస్వామి. దర్శకుడు—మహేష్ కౌల్.

ఈచిత్రం పూర్తిగా ఈస్ట్ మన్ కలర్ లో నిర్మాణం జరుగుతుంది.

'శ్రీ మాన్ ఫంటూష్'

ఎన్. బి. ప్రాడప్తు స్పృహను నిర్మించిన 'శ్రీమాన్ ఫంటూష్' చిత్రంలో కిశోర్ కుమార్, ఆశాలత, కుంకుం, జీవన్ కళ, అమావ్ కుమార్, జేబి యస్ వీర్ మున్నగు వారు నటించారు. శ్రీరామకృష్ణ ఫిలిమ్స్ ద్వారా ఆంధ్రలో విడుదల కానున్న యా చిత్రానికి దర్శకుడు—శాంతిలాల్ సోనీ, సంగీత దర్శకత్వం—లక్ష్మీకాంత్, ప్యారేలాల్.

అవీ - యివీ...

సిండికేట్ బాంక్ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ గా శ్రీ టి. ఎ. పాం 1-1-66 క ఛార్జీ లీపకున్నారు. ఈయన 31-12-64 వరకు బాంక్ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ గా పని చేసి, ఫుడ్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ గా పనిచేయటానికి రాజీనామా చేసి వెళ్లారు. ఫుడ్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియాలో ఒక సంవత్సర కాలం పని చేసి కేంద్ర ప్రభుత్వం మరో మూడు సంవత్సరాలపాటు ఛేర్మన్ గా ఉండమని కోరినా నిరాకరించి తిరిగి సిండికేట్ బాంక్ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ గా పని చేయటానికి వచ్చేశారు. 31-12-65 క తదితర మజిలీలోని బాంక్ ప్రధాన కార్యాలయంలో డైరెక్టర్లు, యితర ఉద్యోగులూ శ్రీ పాంకి సునంగా స్వాగతమిచ్చి, ఆయన తిరిగి మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ గా వచ్చినందుకు తమ హర్షాన్ని వెల్లడించారు.

ఆత్మా అర్ఘ్య విర్మిస్తున్న 'చిలకా గోరింకా' చిత్రంలో హిందీ నటి సూతన్ తెలుగు పాటను పాడినప్పటి చిత్రం. ఆమెకు ఇరువైపులన్న స్వర రచయిత శ్రీశ్రీ, స్వర కల్పనచేసిన కాశ్యపరావు.

బెంగాలీ చిత్రంలో వైజయంతీమాల

శ్రీ ఆశిష్ దత్తా బెంగాలీలో విర్మించిన బోయే చిత్రంలో కథానాయకిగా సునసిద్ధా దక్షిణాది తార వైజయంతీమాల నటిస్తుంది. శ్రీ తపన్ సిన్హా యీ చిత్రానికి దర్శకత్వం చేస్తారు.

ఫీ గీ రా త్

మాయా ముషీన్ వారి 'ఫీ గీ రా త్' పూర్తి అయింది. త్వరలోనే ఆంధ్రలో విడుదల కాబోతుంది. ఈ చిత్రంలో అశోక్ కుమార్, ప్రదీప్ కుమార్, మినాకుమారి ప్రధాన పాత్రలు ధరించారు. ఇంకా యీ చిత్రంలో కామినీకాశల్, శశికళ, రాజేంద్ర వాద్, ఉత్పాస్, మరియు ఐ. యన్. జోషి మొదలగువారు నటించారు.

ఈ చిత్రానికి రమేష్ వంత్ రచన, పాటలు—మజరూఫ్ వ్రాశారు. సంగీతం—రోషన్. దర్శకత్వం—కాశిదాస్.

ఈ చిత్రం పూర్తిగా ఈస్ట్ మన్ కలర్ లో నిర్మించబడింది. —ధర్మాజీ

'కొప్పురుష్-ఓ.. మహాపురుష్' హిందీ అనువాదం

మొట్ట మొదటిసారిగా నత్యశీర్ కావ్యే

విర్మించిన చిత్రం 'కొప్పురుష్-వో-మహాపురుష్' హిందీలో అనువాదంపబడి, రాజశ్రీ పిక్చర్స్, ద్వారా విడుదల కావటానికి సిద్ధంగా ఉంది.

సోమిత్రా చటర్జీ, మాధవీ ముఖర్జీ, హర్లాన్ బెనర్జీలు యీ చిత్రంలో ప్రధాన భూమికలను పోషించారు.

పూనా ఆంధ్రా ఎనోసియేషన్ రజతోత్సవ సందర్భంలో నాటకాల పోటీలో బహుమతి పొందిన ఐ. విశ్వనాథ్ శ్రీమతి రామనమ్మగారివద్ద బహుమతి పుచ్చుకుంటున్న దృశ్యం.

పుస్తకములు

5 పుస్తకముల పెట్టు రు. 5-50.

- (1) కాక్స్ కళాస్రవం (2) సుపాగ్రాత్
(3) ముంబై వర్ణాశ్రయం, (4) 84 అసన
ములు, (5) గోపాస్యభిట్ ఆల్బం. ఐక్యోక్త
పుస్తకం రు. 2/-, పోస్టేజీ, ప్యాకింగ్
ఆదనం. ఇంగ్లీషులో వ్రాసుండి.

SULEKHA BOOK DEPOT
APW(75) PHAPALA, ALIGARH.

ఫోటోగ్రాఫ్ 50 ప్యాచ్ పిస్తోల్

ఇస్కాన్ కలెక్షన్. అమెరికన్ మోడల్. దొంగలు
కూలమ్యముల నుండి రక్షించుకోండి. ఉత్తమ
ప్రదర్శనలు, యాత్రలు, నాటకాలకు ప్రశస్త
మైనది. ఆటోమేటిక్

50 ప్యాచ్ నిర్మాణ
గలదు బేలికైనది. ఇంగ
నుండి వెలువడు నిష్ప
రవ్వల మిమ్మను గాని
దును. ధర: 50 ప్యాచ్ గల వా. 33 రు. 13/50
జర్మన్ మోడల్ వే. 99 రు. 15/50 వి.పి.సి.
చార్జ్ రు. 2/50. లెడర్ కేస్ రు. 3/50.
అదనపు ప్యాచ్ 100 క రు. 5/-.

SULEKHA TRADERS (WAPT-13)
Beat No. 13 Aligarh.

30 సం॥ బుగా

వసీది చెందినది

ప్ర
టా
★
ప్ర
టా

అన్ని వేళలా సేవించదగిన
ఉత్తమ పానీయం.

స్నేహప్రభా ప్రధాన్

1940లో బొంబాయిలోని గాంట్
మెడికల్ కాలేజీ వార్షికోత్సవాల సందర్భంలో
మరాఠీ నాటక ప్రదర్శనం ఒకటి జరిగింది.
అందులో ఆ కాలేజీ విద్యార్థినొకామె
ప్రముఖ పాత్ర నొక దాన్ని సమర్థవంతంగా
పోషించి ప్రేక్షకుల మన్నన లందుకుంది.
నటనావిషయంలోనే గాక, నాట్యంలో ఆమె
ప్రదర్శించిన నేర్పు, గాత్రంలోని మాధు
ర్యము నలుగురినీ ఆకర్షించాయి. క్రమ
క్రమంగా నాట్య ప్రదర్శనా లిష్టమనికోరుతూ
ఆమెకు ఆహ్వానాలు రావటం ప్రారంభిం
చాయి. కొంత కాలం తర్వాత నవేయింగ్
ఫిలిం కంపెనీవారు ఒక మరాఠీ చిత్రంలో

స్నేహప్రభా ప్రధాన్

నటించటానికి అవకాశాన్ని కల్పించారు. ఆ
చిత్రంలో నటించటానికిగాను స్నేహప్రభా
ప్రధాన్ తన చదువును ఒక సంవత్సరం
వాయిదా వేసింది. ఆమె ఆ చిత్రంలో
మాపిన ప్రతిభ, నటనా చాతుర్యం గుర్తించి
ఆ చిత్ర నిర్మాణ సంస్థవారు ఆమెతో
తాము తయారుచేసే హిందీ, మరాఠీ,
చిత్రాల్లో నటించటానికి దీర్ఘకాలిక ఒప్పందాన్ని
కుదుర్చుకున్నారు. దీంతో చదువు
పూర్తిగా మూలబడి స్నేహప్రభా ప్రధాన్
కళాసేవకే అంకితమైపోయింది.

ఆ చిత్ర నిర్మాణ సంస్థ తయారు
చేసిన చిత్రాలలో స్నేహప్రభా ప్రధాన్ ప్రధాన
భూమికలను పోషించి కొద్ది కాలంలోనే అనాటి

ప్రముఖ తారలలో ఒకరైంది. ఆమె జీవితంలో
ముఖ్యంగా గమనించదగ్గది ఒకటి
ఉంది. 1944 లో ఒక చిత్రానికి ఇంగ్లీషు
నవల 'సైన్ అండ్ సెజ్' ఆధారంగా
ఆమె స్క్రీన్ ప్లే వ్రాసింది. అదే చిత్రంలో
నాయకి పాత్రను పోషించింది.

అలా ఒక చిత్రానికి స్క్రీన్ ప్లే వ్రాసి,
అదే చిత్రంలో నాయకిగా నటించిన నటి,
ఒక్క స్నేహప్రభా ప్రధానే అనవచ్చు.

వరుసగా మూడు తరాలకు

సంక్రమించిన నటనా వృత్తి

మహారాష్ట్ర బాంకింగ్ వ్యాపారంలో
డాక్టర్ షిలోత్రి పేరు పొందిన వ్యక్తి.
కాలంలో ఆయన పేరు ప్రఖ్యాతులు
నాలుగు దిశలా వ్యాపించాయి. ఆయన ఆమె
రికా విశ్వవిద్యాలయంలో బాంకింగ్ విషయాలను
ప్రత్యేకంగా చదివి ఇండియా వచ్చి
1920లో స్వంతంగా తన పేరు మీద
వో బాంక్ ని స్థాపించాడు. పూనాలో అలా
స్థాపించబడిన షిలోత్రి బాంక్ ఏ కారణం
నల్లనో 1925లో తీవ్ర నష్టానికి గురి
అయింది. దాంతో బాంక్ దివాలా తీసింది.
తర్వాత కొంతకాలం డాక్టర్ షిలోత్రి భయం
కరమైన దాదీద్యా స్వనుభవించి, 1930లో
చనిపోయాడు. ఆయన చనిపోయేప్పటికీ నడి
పయస్సులోనున్న ఆయన భార్య 1943లో
వో మరాఠీ చిత్రంలో ఒక పాత్రను పోషించింది.
అంతే ఆ తర్వాత మళ్లీ ఆమె తెర
మీద కన్పించలేదు. కానీ ఆమె కుమార్తె
శోభన చిత్రరంగంలో ప్రవేశించి కొద్దికాలం
లోనే దేశంలోని పెద్ద నటీమణుల్లో ఒకరుగా
పేరు పొందింది. ఆమె నటించిన
చిత్రాలకు దర్శకత్వం వహించిన శ్రీ సమర్థ్ వి
వివాహం చేసుకుంది. శ్రీమతి శోభనా
సమర్థ్ కుమార్తె మాత్రం 1952లో
చిత్రరంగంలో ప్రవేశించి ప్రస్తుతం దేశం
లోని అగ్రశ్రేణి తారలలో ఒకరుగా పేరు
తెచ్చుకున్నది.

ఒకే కుటుంబంలో వరుసగా మూడు
తరాలకు నటనా వృత్తి సంక్రమించటానికి
ఉదాహరణ భారతదేశంలో యిదొక్కటే అన
వచ్చు.

—వి. ఎస్. స. కృంకర్.

ఎక్కువ ఖాతీ వార్షికులకుచ్చారని చెప్పు
వచ్చు.

విజ్ఞాన క్లావంతలో పట్టభద్రులైన
శ్రీ ఎన్. వి. రంగారావు కాలేజీలో చదివే
రోజుల్లో సరదాగా పాటలు పాడుతూ
ఉండేవారట. మిత్రులంతా చుట్టూ చేరి
ఆయన గాత్రం వంకజ్ మల్లిక్ గాత్రంతా
ఉందని మెచ్చుకుంటూ మరీ మరీ కోరి
పాటలు పాదించుకునేవారట. ఓ సందర్భంలో
ఆయన స్నేహితులతో కబుర్లు చెప్తూ 'నాకు
సైగర్, వంకజ్ మల్లిక్ లంటే ఐదన్నీ' అని
అని అన్నారు. పోట్ గ్రేఫీపై ఆసక్తి
ఎక్కువ. హూవ్ మూవీస్ చిత్రీకరించటం
ఆయన నెరదా. ఛాయాగ్రహణం నోడయం
ఆయనకి క్షుణ్ణంగా తెలుసు. తెలుగు, తమిళ
చిత్రరంగాల్లో కార్టూన్ యాక్టర్ గా పేరు
పొందిన ఏరు హిందీ 'పాతాళభైరవి' వ్యాస
ఉత్తరాది వారం అభిమానాన్ని కూడా చూర
గొన్నారు. ప్రస్తుతం 'మైథీ లక్ష్మీ హూ'
చిత్రంలో కోత్త తరహా పాత్రని పోషించి
ఉత్తరాది ప్రేక్షకులకు తమ నటనతోని
నైవిద్యాన్ని వెల్లడించబోతున్నారు.

'వర్తనకాల' జాతా జాత వైతోత్స
కాలకు వెళ్లివస్తుంటే అందులో ఉత్తమ
ముఖంగా ఎన్నికయ్యారు. నటువీరంలో బత్తి
వైత పాత్రలకు పోషించే ఈయన విజ
వీరంలో విరుణ్ణులతో అభిమానులకు

ప్రతిభగల నటుడు ఎన్. వి. రంగారావు

త్రైలుగు, తమిళ చిత్రరంగాల్లో విభిన్న
నక్కుతులు గల పాత్రలను అవలీలగా, సమర్థ
వంతంగా పోషించి అఖండ ఖాతీ వార్షికులు
కున్న నటుడు శ్రీ ఎన్. వి. రంగారావు.
ఆయన నటన మూసిన ప్రతి ఒక్కరికీ
ఆయన పోషించిన పాత్రను వేరొకరూ
అంత సమర్థవంతంగా పోషించగలరా అని

తటం నటనా, సంభాషణలకు చెప్పుటంలో
ఈయన తనదన్న ఒక ప్రత్యేక వర్ణతని
అనుసరిస్తాడు. అందువల్ల పింట్ సెర్వ
సంభాషనైనా ప్రేక్షకునికి అభిగ్రహ్య
మవుతుంది. తమిళ దేశంలో కూడా ఈయ
నకి మంచి పేరుంది. అమూలకొప్పే తెలు
గుతో కంటే తమిళంలోనే ఈయన

ప్యంగులం యిస్తాడు. సరదాగా కబుర్లు చెప్పే
ఈయన్ని మూసుంటే 'పాతాళభైరవి
మాంత్రికు డీయనేనా' అనిపిస్తుంది. ఏ రక
మైన పాత్రనైనా వేర్పుతో పోషించి
తనకు తనే పాటీ అనిపించుకున్న నటుడు
శ్రీ రంగారావు.

—మాధవ్

“నా మెడ ఎవరైనా ముట్టుకుంటే నాకు చక్కలిగింజలు. వాటిని నేను భరించలేను. కనుక మెడకి బదులుగా నా నడుముకి ఉచ్చావేసి నన్ను ఉరితీయించండి. గాల్వా!”

మ స్త కా లు

మగ్ర ఆంధ్ర సాహిత్యం

శ్రీ ఆరుద్ర రచన. ఎనిమిదవ సంపుటం, నవల యుగం. (కావ 280 పుటలు. వె 5 రూ. కాళులు ఎం. శేషచలం ఇండ్ కంపెనీ, ద్రాసు, మచిలీ పట్టణం, పీకిందరాబాదు.

అపూర్వ పరిశోధనలు చేస్తూ ఆరుద్రగారు 'రుస్తున్న సాహిత్య చరిత్ర సంపుటాలలో ఇది మిదవది. రాయల మరణంతో క్షీణదశకు వచ్చిన యువగర రాజ్య కాలంలోని సాహిత్య చరిత్ర గృత మహమ్మదీయ పాలకుల కాలంలో వెలసిన సాహిత్య చరిత్ర ఇందులో ఈయబడినవి. నలభై ఐదికి పైచిలుకు కవులను గూర్చిన విషయాలు వైరెండు ప్రకరణాలలో ఉన్నవి. రమారమి కథాల్నికీ పైగా ఉష్ణకాలంలో వెలువడిన గ్రంథ సాహిత్య సమీక్ష యీ సంపుటంలో జరుపబడింది.

ఇందులో ఏభై పుటలు తెనాలి రామకృష్ణ శే ప్రత్యేకించ బడినవి. తర్వాతి స్థానం పింగళి రన్నది. తర్వాతి వాడు రామరాజ భూషణుడు, మకృష్ణ కవి రచనల గురించి, వాటి కథాంశాల గురించి కృతి పఠాలను గూర్చి రచనా చమక్కిరాలను గురించి చక్కని పరిశీలన యిందులో వుంది. 41 వ పుటలో ఉన్న రామకృష్ణుని బుచ్చ "ఒకని కవిత్వమందెనయ—" అనే దానిలో వుండు తప్పులు' అనేదానికి బదులు "తప్పులు పుండు" అని సడిచింది. దాని మూడవ పాదంలో బుక్కలు వోప' అనివుంది. 'మొక్కలు వోప' అని ండవలెను. సరాభవం పొందడం దాని ఆర్థం. ఒక నాయనం ఉద్యోగి అంటూనే వేదాద్రిమంత్రికి పొందు యగ కృతిని రామకృష్ణుడు అంకిత మివ్వడం వింతగా వుట్టు ఆరుద్రగారు సూచించారు. రామకృష్ణుని పురుషు ప్సేకరించినవారు సామాన్యులగుట, అతని

విల్ల నిరపేక్షతను వ్యక్తం చేస్తుంది. భక్తి, మైత్రి ముఖ్యంగాని, అతనికి ధనం ముఖ్యంకాదు. అతడు రాయల వంటివారిని కూడా లెక్కచేయలేదనే కథలు ఈ విషయాన్నే తెలియ జేస్తాయి.

శంకర కవిని గురించి చెప్తున్నప్పుడు పారిశ్రామిక కథల వివరణ, తారతమ్యాలు, శంకరకవి రచనా పై శిష్యుల సమగ్రంగా చూపబడినవి.

వెంగ వూడివెంకన్న కృష్ణ కర్ణామృతంలో చక్కని మూలశ్లోకాలూ, వాటికి సరియైన ఆంధ్రానువాద వద్యాలూ చూపబడినవి.

కానుకొలను అన్నమరాజునూ, అతని అనురుక కావ్యాన్నీ గురించి వ్రాస్తూ ఆరుద్రగారు అమరు కాన్ని మొదలు తెలిగించినవాడు అన్నమరాజే అని అభిప్రాయ వడ్డారు. (చూ. పుట 102) కాని దీనిని మొదలు తెలిగించినది తాళ్ళపాక తిరువెంగళప్ప అని, అ అనువాదాన్ని పీఠికతో కూడా ప్రకటించిన శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు వెల్లడించారు. (చూ. Journal of Sri Venkateswara Oriental Institute, Tirupati 1949.)

అయ్యలరాజు రామభద్రుణ్ణి గురించి (వాసేటప్పడు అతని రామాభ్యుదయంలోని కథా సంవిధాన మునూ, రచనా చమత్కృతిని ఆరుద్రగారు చక్కగా నిరూపించారు. పాతపాపణలో కవి తన శత్రు శివుని కోలేదని ఉదాహరణలతో నిరూపించారు. ముని బాలుణ్ణి చంపిన దశరథుడు 'తనవల్ల యింతదారుణం జరిగిందే' అని బాధ పడడు, 'పైగా సంతోషిస్తాడు' అని విమర్శించారు. కాని దశరథుడికి విచారం లేక పోలేడు. తనకు యిప్పటివరకు పుత్రులు కలుగలేదు. ఇక కలుగుతారనే ఆశకూడలేదు. 'పుత్రకోకంవల్ల పికు మరణం కలుగుతుంది' అనే ముని శాసనవల్ల, తనకు పుత్రులు కలుగు తారనే గొప్ప సంతోషం దశ రథుడికి కలిగింది. అదా సంతోషం కలగడంవల్ల

యూకోకం తగ్గి పోయింది. ఈవిషయాన్నే రామ భద్రుడు "పుత్రసంతాన కారణంబగు తాపనగోపం బమోమంబని యంతరంగంబున కోకంబు లెక్కించక వరమ సంతోషభర మగ్నుడంబు మరలి పోవుచు" అని తెలియజేశాడు. ఇట్టి భావాలు కలగడం స్వభావికమే!

కందుకూరి రుద్రకవిని గురించిన 17వ ప్రకరణంలో ఆపేరుగల ముగ్గురు రుద్రకవులను గురించి వివరణం విపులంగా ఉన్నది. మర్రికథాం కాలంలో ఉండిన రుద్రకవి నిరంకుశోపాఖ్యానమనే శృంగార కావ్యం చెప్పినాడని నిరూపించ బడింది. ఆ కథ విపులంగా విమర్శించబడింది. వందేలో గెల్చిన నిరంకుశుడు శివుని "గళంబునన్, బొగడ దండ యొనరె" నని చెప్తున్నప్పుడు అది శిక్షా సాధనమై వుంటుందిని సూచిస్తూ ఆరుద్ర గారు 177 పుట అధ్యాయానికీ, సురవరం ప్రతాపరెడ్డిగారు ఆంధ్రుల సాంఘిక చరిత్రలో వ్రాసిన "కవిరాజుకంఠంబు కాలించెనుగదా పురపీఠ వెదురెండ పొగడదండ" అని శ్రీనాథుడు చెప్పిన చాటువులోని పొగడదండ అప్పులున్న వాళ్ళకు వేసే ఇనుపనంకెళ్ళో, తాళ్ళో అని చెప్పిరి అనేదాన్ని ఇచ్చారు. కాని, శ్రీనాథుడు చెప్పినది బొగడదండ కాని, పొగడదండకాదనీ, అది ఇనుప బొగడలతో కూడిన శిక్షాసాధనమై న—మెడలో వేసే దండ అని 1936—వ సం. డిసెంబరునెం భారతి పంచికో 'పొగడదండ' అనే వ్యాసంలో శ్రీ బులుసు వేంకటరమణయ్యగారు వివరించి ఉన్నారు. వద్యాలే కాన వస్తున్న 'బొగడదండ' లోని ప్రథమాక్షరం స్వభావికంగా సరళమేకాని పరుషానికి అదేకంగా వచ్చిన సరళంకాదు.

ఇందులో తెనాలి రామకృష్ణుని తర్వాత విపులంగా విమర్శించబడినకవి పింగళి మారన్న. ఇతన్ని గురించి నలభై పేజీలకు పైగా ఉన్నది. ఇందు కవిని గురించి, దృష్టి, శ్రద్ధ కావ్యాలను గురించి విపులంగా చెప్పబడినది. మారన్న చెప్పిన శ్లేషభేదాన్నింటికి అతని రాఘవసాంధేయం నుంచి ఉదాహరణలు ఇయ్యబడినవి. ఎంతో సేవకతో కళా

ఆల్బో-సాంగ్

అన్ని వయసుల వారికి ఆదర్శక బలవర్ధకర

మీరు అన్నివయస్సుల వారైనా ఆల్బో-సాంగ్ అన్నీ పోషకాన్ని అందిస్తారు. పుట్టినందుకు, యువకులకు కూడా మిగిలిపోయి ఉంటుంది. ఆల్బో-సాంగ్ నింపించింది చక్కని ప్రత్యేకమైన పదార్థాలు ఆల్బో-సాంగ్ లో చేర్చబడ్డాయి. ఈ రోజు ప్రతి రోజుకూడా ఆల్బో-సాంగ్ తీసుకోండి. పుట్టిన వారు ఆల్బో-సాంగ్ పుట్టిన

జె. అండ్ జె. డిప్సెన్
చైదరాబాదు (దక్కన్)

చ ద వ ం డి :

1. కొల్లాయి గట్టితేనేమి? 6.00 మహీధర రామమోహనరావు	6. మజాత 3.00 నందుల సుశీలాదేవి, M.Sc.
2. అపస్వరం (త్రినేణి) 5.00	7. కాసులదండ 4.00
3. శిక్ష 5.00 ఖండవల్లి సాంబశివరావు	కన్నీటి కాపురం 5.00
4. భోగిమంటలు 5.00 పోలాప్రగడ నత్యనారాయణ మూర్తి	కాలభ్రమణం 3.00
5. నాగం కథలు 2.00 వలయాలు 4.00 విద్యానాగం	8. హాతింతాయి 2.50 జీవితభాగ్యం 2.50 పోలిశెట్టి నాగేశ్వరరావు
	9. లికులీన(N. జగన్నాథ్) 3.50

వర్తకులకు మంచి కమీషన్—చదువరులకు ఫ్రీ పోస్టేజీ
నవ్య రచనా మండలి, విశంత్ రోడ్, విజయవాడ-2.

కండ్ల

అం దా ని కి
ర ద్ద ణ కు

దర్ బార్ కాజల్

కా టు క

(రిజిస్టర్డ్)

అయ్యారుచేయువారు :-

రాంబీర్ కంపెనీ, బొంబాయి-4.

శుభ వార్త

కడుపులో వొప్ప, తలనొప్పి, పర్మివ్యాధులు, పండ్ల వ్యాధులకు ప్రత్యేక చికిత్స. వాడి పరిశీలన వ్యాధిని నిర్ణయింతురు. సర్వ మొండి వ్యాధులకు మా వైద్యశాల ప్రధాన వైద్యులు డా॥ ఎన్. ఎస్. రావు గారు (30 నెల క్రింది విధముగా బస చేయుదురు. ఉ॥ 7 గంటలనుండి పా॥ 3 గంటల వరకు సంప్రదించవచ్చును. పరిశీలన : రూ. 5/- మందు లెవీదు వేరు.

1 వ తేదీ : కర్నూలు : ఉద్దాంతి హోటల్. 2 వ తేదీ : నంద్యాల : ప్లాస్ హోటల్. 3 వ తేదీ : కడప : మెహర్ మోడర్న్ కేఫ్. 4 వ తేదీ : తిరుపతి : హోటల్ అస్సర. 5 వ తేదీ : నెల్లూరు : శాంతి హోటల్ - బ్రంక్ గోడ్. 6 వ తేదీ : మద్రాసు : మోడర్న్ కేఫ్ - తంబు వెట్టి విధి. 7 & 8 వ తేదీలు : బెంగళూరు : వియో మెహర్ కేఫ్, కెంపగూడ రోడ్. 11 & 12 తేదీలు : బళ్లారి : గార్డెన్ హోటల్. 13 వ తేదీ : అనంతపురం : శాంతి వివాన్ రిల్లె రింగ్ రూమ్ము. 14 వ తేదీ : గుంతకల్లు : బృందావన్ లాడ్జ్. 15 వ తేదీ : అదోని : మద్రాసు లాడ్జ్. 16 వ తేదీ : రాయచూరు : ప్రసాద లాడ్జ్. 17 వ తేదీ నండి నెలవారినరకు పాడ్వాన్. రావూన్ ప్రోడక్సు, 6-2-961, ఖైరతాబాద్, హైదరాబాద్-4.

—SWASTIK

మ స్త కా లు

పూర్ణదయం తోనే కథ అయిదాశ్వాసాల దాటే సంగ్రహంగా చెప్ప బడింది. ప్రభావతీ ప్రద్యో మ్ములో తుచిముఖి పాత్ర విశిష్టత, కవితా పద్ధ తులూ విశదీకరించ బడినవి. మూరపు కవితా విశిష్టతను సులభంగా తెలుసుకొనుటకు ఈ సవరణం మిక్కిలి ఉపయోగపడుతుంది.

రామరాజభూషణుని గురించిన ప్రకరణంలో అతని జీవిత చరిత్రకు సంబంధించిన అనేక విష యాలు వున్నవి. రామరాజ భూషణుడు రాయల వారికాలంలో ఉండుట అసంభవమని నయ్యక్తి కంగా ఇందులో చూపబడినది మనుచరిత్రలోని కవితా రీతులు వివరించ బడినవి. మనుచరిత్ర రచనా సంతరం రాఘవ పాండవీయం రచించ బడి నట్లు స్పష్టం చేయబడినది.

నవాబుల యుగంలో కుతుబ్ శాహీ కాలంలో ఉండిన మరింగంటి సింగరాచార్యుల ప్రతిభ 20—వ ప్రకరణంలో వివరించబడింది. ఈ కవి దశరథ రాజ సందన చరిత్రాన్ని నిరోష్ఠ్యకావ్యంగా అయిదు అశ్వాసాలలో కూర్చాడు. విజయనగర ప్రభువు వల్ల కవిసార్వభౌమ బిరుదం పొందాడు. ఇరవై గ్రంథాలను వ్రాశాడట. వీటిలో రెండుమూలకే ముద్రితమైనవి. ఆరెండున్నూ నిరోష్ఠ్యాలే! ఈ విద్యత్కవి ప్రతిభా పాండిత్యాలను తెలుసుకొనుటకు, అతనిని గూర్చిన ప్రకరణం సహకరిస్తున్నది.

పుస్తకం చివర ముగ్గురు లాక్షణిక కవులను గురించి, వనైండుగురు వేదాంత కవులను గురించి సంగ్రహమైన చరిత్రలు రెండు ప్రకరణాలలో ఈయబడినవి. ఇదివరకు వాఙ్మయ చరిత్రకారులు తెలుపని విషయాలనూ, గ్రంథములలోని విష యాలనూ సంగ్రహంగా నయినాచూపి, వాఙ్మ యాభిమానులకు ఉపకారం చేస్తున్న రచయిత పూనిక ప్రశంసించ దగ్గింది.

—ఆంగీరసే

ఆ త్మ బోధ

శ్రీ లాడిమిళ్ళ జగన్మధస్వామి రచించిన శ్రీ శంకర భాగవత్పాద్యుల ఆత్మబోధ మా కార్యాలయం చేరింది. ఇందు సోదాహరణముగా చక్కని శైలిలో ఆత్మ జ్ఞానము ప్రబోధించబడినది. మూల్యం : 50 పైసలు. ప్రతులకు : శ్రీ సరస్వతాంబా పరివాలయం, "రాంనగర్" భీమవరం, ప. గోదావరిజిల్లా.

శి ఙ్గ ధ్దు లు

శ్రీ కొప్పుల వసంతరావు రచించిన "శిష్యులు" సాంఘిక నాటకం మా కార్యాలయం చేరినది. 79 పేజీలు వల : రెండు రూపాయలు. ప్రతులకు : శ్రీ పద్మావతీ పబ్లికేషన్స్, 339, గిడ్డంగిపేట, నెల్లూరు.

మ హా ర థి క ర్ణ

శ్రీ సోపల్లి భావయ్య రచించిన 'మహారథి కర్ణ' (ఇదు వికపాత్రాభినయ నాటికలు) మా కార్యాలయం చేరినది. 43 పేజీలు. వల : రూపాయి ఇరవై అయిదు పైసలు. ప్రతులకు : ఉదయ సాహితీ పబ్లికేషన్స్, విజయవాడ-1.

శ్రేష్టమైన ఉక్కునుండి విశిష్టమైన పనిముట్లు

1923వ సంవత్సరములో జపాన్ లో మొదలిడిన నాణ్యమైన ఉక్కు వ్యవసాయపు పనిముట్ల తయారీవలన దేశమందు కొత్త పరిశ్రమ ఉద్భవించినది. టాటా ఉక్కు కర్మాగారము వారు 1925లో ఆగ్రికో కర్మాగారమును తిసుకొని మొట్టమొదటి సారిగా భారతదేశములో సుత్తులు, త్రవ్వులు, పాదలు, నమ్మెటలు, గునపములు మొదలగు వివిధ రకములైన పనిముట్లను కూడ ఉత్పత్తి చేయుట మొదలుపెట్టెరి.

ఆగ్రికో గత నలుబది సంవత్సరములనుండి వ్యవసాయహారులకు, రహదారులు, రైలు మార్గములు, వంతెనలు, ఆనకట్ట మొదలగు నిర్మాణ కార్యక్రమములనున్న కార్మికులకు రకరకముల సూతన పనిముట్లద్వారా సహాయము చేయుచున్నది.

మెరుకైన టాటా కర్పనపు ఉక్కునుండి శాస్త్రీయముగా తయారైన సమూహాలనాధారముగ ఆగ్రికో సంవత్సరమునకు నలుబది లక్షల పనిముట్లను ఉత్పత్తి చేయుచున్నది. నిర్మాణములో ప్రతి ఒక్క దశయందొనగబడు క్రమబద్ధమైన పరిశీలనలచే ఆగ్రికో పనిముట్లు నాణ్యతకు, మన్నికకు దేశమందంతటను వాడకపు భార్య ప్రశంసల నందుకొన్నది.

టాటా స్టీల్

The Tata Iron and Steel Company Limited

1WTTN 2016 A

తెల్లని దంతములకు ఆరోగ్యము తమైన చిగుళ్లకు

టూక్ పేజీ